

ÚRAD SPLNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE ROZVOJ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI

ÚSV ROS: ANALÝZA STAVU ÚČELOVÝCH ZARIADENÍ CIRKVI A NÁBOŽENSKÝCH SPOLOČNOSTÍ

ANALÝZA STAVU ÚČELOVÝCH ZARIADENÍ CIRKVI A NÁBOŽENSKÝCH SPOLOČNOSTÍ A ĎALŠÍCH SUBJEKTOV ZRIADENÝCH CIRKVAMI A NÁBOŽENSKÝMI SPOLOČNOSŤAMI,

KTORÉ VYKONÁVAJÚ OBDOBNÉ ČINNOSTI AKO MIMOVLÁDNE NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE

ISBN 978-80-89051-80-9

9 788089 051809

SPRACOVALI:

**MÁRIA MILKOVÁ
ALŽBETA NEUSCHLOVÁ**

BRATISLAVA 2021

Analýza stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie

Vydalo: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky/Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Autori: Mária Milková, Alžbeta Neuschlová

Grafické spracovanie: Marcel Hofer

Obálka: Lucia Lacika

1. vydanie

Bratislava 2021

ISBN 978-80-89051-80-9

Zdieľaním a šírením informácií z tejto publikácie podporíte rozvoj občianskej spoločnosti. Ďakujeme.

Vážené čitateľky, vážení čitatelia,

do rúk sa Vám dostáva dokument vypracovaný Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti. Touto analýzou sme sa pokúsili poskytnúť ucelený pohľad na registrované cirkvi a náboženské spoločnosti a nimi zriadené subjekty ako poskytovateľov a realizátorov širokého spektra činností vo všeobecne prospešných oblastiach.

Som rád, že sme po prvýkrát v spolupráci s registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami a nimi zriadenými subjektmi mohli komplexnejšie zmapovať túto významnú stránku ich činnosti, ktorá je obdobná ako činnosť mimovládnych neziskových organizácií na Slovensku.

Ďakujem všetkým, ktorí sa na tejto spolupráci podieľali a verím, že výsledok našej spolupráce bude užitočným príspevkom nielen pre samotných aktérov tejto analýzy, pre tvorcov verejných politík, ale bude slúžiť zároveň aj pre širokú spoločenskú diskusiu.

Martin Giertl

splnomocnenec vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Obsah

Zoznam skratiek	8
Úvod.....	9
Všeobecné informácie a základné pojmy.....	11
Metodika zberu dát.....	14
Apoštolská cirkev na Slovensku	19
Základné informácie	19
Dotazník.....	20
Doplňujúce informácie	22
Grafické znázornenie vybraných dát	23
Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike.....	24
Základné informácie	24
Dotazník.....	25
Doplňujúce informácie	27
Grafické znázornenie vybraných dát	27
Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike.....	29
Základné informácie	29
Dotazník.....	29
Doplňujúce informácie	32
Grafické znázornenie vybraných dát	32
Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie.....	34
Základné údaje	34
Dotazník.....	35
Doplňujúce informácie	37
Grafické znázornenie vybraných dát	37
Cirkev bratská v Slovenskej republike	39
Základné informácie	39
Dotazník.....	40
Doplňujúce informácie	42
Grafické znázornenie vybraných dát	42
Cirkev československá husitská na Slovensku	44
Základné informácie	44
Dotazník.....	44
Doplňujúce informácie	46
Grafické znázornenie vybraných dát	48

Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike	49
Základné údaje	49
Dotazník.....	49
Doplňujúce informácie	52
Grafické znázornenie vybraných dát	52
Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku	55
Základné údaje	55
Dotazník.....	56
Doplňujúce informácie	58
Grafické znázornenie vybraných dát	58
Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť	60
Základné informácie	60
Dotazník.....	60
Doplňujúce informácie	63
Grafické znázornenie vybraných dát	64
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku	65
Základné informácie	65
Dotazník.....	66
Doplňujúce informácie	68
Grafické znázornenie vybraných dát	69
Kresťanské zbory na Slovensku	71
Základné informácie	71
Dotazník.....	72
Doplňujúce informácie	74
Grafické znázornenie vybraných dát	76
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike	77
Základné informácie	77
Dotazník.....	78
Doplňujúce informácie	80
Grafické znázornenie vybraných dát	82
Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike.....	83
Základné informácie	83
Dotazník.....	83
Doplňujúce informácie	85
Grafické znázornenie vybraných dát	87
Pravoslávna cirkev na Slovensku.....	88

Základné informácie	88
Dotazník.....	89
Doplňujúce informácie	91
Grafické znázornenie vybraných dát	91
Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku	93
Základné informácie	93
Dotazník.....	94
Doplňujúce informácie	96
Grafické znázornenie vybraných dát	97
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike	99
Základné informácie	99
Dotazník.....	100
Doplňujúce informácie	103
Grafické znázornenie vybraných dát	104
Starokatolícka cirkev na Slovensku	107
Základné informácie	107
Dotazník.....	107
Doplňujúce informácie	110
Grafické znázornenie vybraných dát	111
Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike	113
Základné informácie	113
Dotazník.....	113
Doplňujúce informácie	116
Grafické znázornenie vybraných dát	116
Súhrnná interpretácia dát.....	118
Odporúčania	135
Záver	138
Zoznam použitých zdrojov	139

Zoznam skratiek

ACS	Apoštolská cirkev na Slovensku
BJB	Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike
CASD	Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie
CB	Cirkev bratská v Slovenskej republike
CČSH	Cirkev československá husitská na Slovensku
ECAV	Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku
ECM	Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť
EHP	Európsky hospodársky priestor
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MNO	mimovládne neziskové organizácie
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
NAC	Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike
n. f.	neinvestičný fond
n. o.	nezisková organizácia
o. z.	občianske združenie
SKC	Starokatolícka cirkev na Slovensku
SR	Slovenská republika
TPP	trvalý pracovný pomer
ÚSV ROS	Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
ú. z.	účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
ÚŽŽNO	Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike
VÚC	vyšší územný celok
ZSS	zariadenie sociálnych služieb

Úvod

Predkladaná **Analyza stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie** (ďalej len „analýza“) vznikla ako výsledok plnenia úlohy č. 11 vyplývajúcej z **Akčného plánu Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2019 – 2020**¹ (ďalej len „akčný plán“), ktorá znie *Vypracovať analýzu stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie; gestor úlohy za účelom vykonania analýzy osloví každú registrovanú cirkev a náboženskú spoločnosť prostredníctvom jej najvyššieho zástupcu.*

Vyššie uvedený akčný plán naplňa ciele **Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2012 – 2020**² (ďalej len „konceptia“), ktorá je základným strategickým dokumentom Úradu splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti (ďalej len „ÚSV ROS“). Gestorom realizácie analýzy bol ÚSV ROS.

Cieľom analýzy je popísať a zmapovať stav účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností vo vzťahu k základným otázkam neziskového sektora (registrácia/evidencia, transparentnosť, zakladanie, financovanie,...). Za týmto účelom boli zozbierané kvantitatívne dáta zamerané na zistenie oblasti pôsobenia cirkví a náboženských spoločností, vrátane ich personálnych kapacít, cieľových skupín, územného pôsobenia a možnosti využívania finančných nástrojov, prostredníctvom ktorých realizujú svoje aktivity. Analýza je prednostne zameraná na oblasť prepojenia všeobecne prospešných činností, ktoré uskutočňujú účelové zariadenia cirkví a náboženských spoločností rovnako ako mimovládne neziskové organizácie (ďalej len „MNO“).

Nakoľko cirkvi a náboženské spoločnosti sú neoddeliteľnou súčasťou občianskej spoločnosti na Slovensku, vypracovaná analýza bude slúžiť ako dôležitý doplnok k výskumu MNO a občianskej spoločnosti a k zmapovaniu prostredia celej občianskej spoločnosti, aké sa v takomto rozsahu realizuje v podmienkach Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) po prvýkrát v rámci projektu **„Kvalitnejšie verejné politiky prostredníctvom lepšieho poznania občianskej spoločnosti“**.³ Vláda SR a ÚSV ROS vnímajú a rešpektujú spoločenský význam cirkví a náboženských spoločností a podporujú ich angažovanosť vo veciach verejného záujmu, preto je v záujme ÚSV ROS čo najlepšie poznať fungovanie cirkví a náboženských spoločností, ich účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, a tým doplniť obraz o aktéroch a aktivitách občianskej spoločnosti na Slovensku.

Finálna verzia tejto analýzy posluží (nielen) pre ÚSV ROS ako:

- zdroj doteraz chýbajúcich informácií o fungovaní cirkví a náboženských spoločností ako neoddeliteľných súčastí občianskej spoločnosti,
- východisko k potenciálnym legislatívnym či systémovým zmenám v prospech rozvoja občianskej spoločnosti,

¹ ÚSV ROS: Akčný plán Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2019 - 2020. Dostupné na: https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/akcne_plany/vlastny_mat.pdf.

² ÚSV ROS: Konceptia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2012 – 2020. Dostupné na: https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/konceptia_rozvoja_os/Konceptia-rozvoja-OS_2020.pdf.

³ ÚSV ROS: Kvalitnejšie verejné politiky prostredníctvom lepšieho poznania občianskej spoločnosti. Dostupné na: https://www.minv.sk/?ros_vyskum.

- podklad pre všetky cirkvi a náboženské spoločnosti na ich rozvoj a plánovanie ich aktivít rôzneho druhu, ktoré sú všeobecne prospešné a spoločensky veľmi cenné.

Analýza obsahuje päť základných častí. V kapitole **Všeobecné informácie a základné pojmy** sú predstavené základné informácie, z ktorých ÚSV ROS vychádzal pri plnení danej úlohy akčného plánu. Ďalej je prezentovaný rámec fungovania registrácie cirkví a náboženských spoločností, ako aj evidencie právnických osôb, ktoré od nich odvodzujú svoju právnu subjektivitu. V časti **Metodika zberu dát** je vysvetlený spôsob zberu dát prostredníctvom dotazníka, ktorý ÚSV ROS použil na plnenie danej úlohy. Nasledujú **kapitoly k jednotlivým cirkvám a náboženským spoločnostiam**. Každá z týchto kapitol je rozdelená na úvodné základné informácie o danej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, ktoré ÚSV ROS pri každej cirkvi/náboženskej spoločnosti čerpal z jej oficiálnych webových stránok, prípadne z webu Wikipedia; ďalej samotnou cirkvou/náboženskou spoločnosťou vyplnený dotazník; doplňujúce informácie, ktoré rovnako samotné cirkvi/náboženské spoločnosti poskytli k fungovaniu ich všeobecne prospešných činností; a časť, v ktorej sú graficky znázornené odpovede danej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti na vybranú/é otázku/y z dotazníka, ktoré ÚSV ROS považoval za dôležité či zaujímavé. Ďalšou časťou analýzy je kapitola **Súhrnná interpretácia dát**, v ktorej ÚSV ROS interpretuje, graficky znázorňuje a porovnáva súhrnné výsledky z odpovedí všetkých cirkví a náboženských spoločností na otázky v dotazníku. Piatou časťou analýzy je kapitola **Odporúčania**, v ktorej ÚSV ROS na základe interpretácie dát a výsledkov z vyplnených dotazníkov navrhuje odporúčania pre viacerých aktérov smerujúce k zlepšeniu fungovania občianskej spoločnosti, ktorej sú cirkvi a náboženské spoločnosti súčasťou, a k prehĺbeniu spolupráce jednotlivých aktérov, ktorí sa angažujú vo všeobecne prospešných činnostiach na Slovensku.

Všeobecné informácie a základné pojmy

Pre potreby vypracovania tejto analýzy bolo potrebné zdefinovať a konceptualizovať niektoré základné pojmy. Charakteristiku a definíciu **účelového zariadenia cirkvi a náboženskej spoločnosti** poskytol pre ÚSV ROS cirkevný odbor Ministerstva kultúry SR (ďalej len „MK SR“), ktoré je ústredným orgánom štátnej správy pre vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami a vykonáva v zákonom vymedzenom rozsahu štátnu správu na úseku cirkví a náboženských spoločností.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti je možné charakterizovať odvolaním sa na § 6 ods. 1 písm. h) a k) zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov⁴, podľa ktorého môžu cirkvi a náboženské spoločnosti na plnenie svojho poslania:

- zriaďovať a prevádzkovať účelové zariadenia,
- zriaďovať a prevádzkovať vlastné zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnych služieb,
- zúčastňovať sa na poskytovaní týchto služieb aj v štátnych zariadeniach v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Pod účelovým zariadením cirkvi a náboženskej spoločnosti treba rozumieť **právnickú osobu s právnou subjektivitou odvodenou od niektorej z registrovaných cirkví a náboženských spoločností**, ktorá:

- bola ako účelové zariadenie zriadená registrovanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou, jej organizačnou zložkou, alebo inou oprávnenou právnickou osobou s odvodenou právnou subjektivitou od cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, respektíve
- vo svojom základnom dokumente má vyslovene uvedené, že je účelovým zariadením cirkvi, alebo
- z povahy jej činnosti, hlavného zamerania a formy v súlade so základným dokumentom cirkvi vyplýva, že má charakter účelového zariadenia.

Subjektom s právnou formou účelového zariadenia cirkvi a náboženskej spoločnosti môže tak byť napríklad: komunita, rehoľa, kongregácia, kláštor, spoločenstvo, inštitút, charita, diakonia, filantropia, stredisko, centrum, sekcia, komisia, domov, klub a iné podobné diela cirkvi s právnou subjektivitou.

Pri definícii **obdobných činností ako mimovládne neziskové organizácie** vychádzal ÚSV ROS zo zákona č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov⁵, ktorý v § 3 ods. 5 písm. a) definuje 10 všeobecne prospešných účelov, ktoré sú cieľom alebo predmetom činnosti MNO. Pre ÚSV ROS boli teda zaujímavé tie účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou, ktorých cieľom alebo predmetom činnosti je tvorba, podpora, ochrana alebo rozvoj:

1. kultúrnych a duchovných hodnôt,
2. životného prostredia,
3. ľudských práv,
4. zdravia,
5. sociálnych služieb a sociálnej pomoci,
6. vzdelávania,
7. vedy, výskumu a vývoja,
8. telovýchovy,
9. dobrovoľníctva,

⁴ Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/-/SK/ZZ/1991/308/20170301.html>.

⁵ Zákon č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/346/20190101>.

10. rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci.

Na začiatku plnenia danej úlohy akčného plánu sa ÚSV ROS osobne stretol so zamestnancami cirkevného odboru MK SR, ktorí zástupcom ÚSV ROS objasnili fungovanie registrácie cirkví a náboženských spoločností či evidencie právnických osôb odvodzujúcich právnu subjektivitu od cirkví a náboženských spoločností.

V SR je registrovaných **18 cirkví a náboženských spoločností**. Sú to (v abecednom poradí):

- Apoštolská cirkev na Slovensku
- Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike
- Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike
- Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie
- Cirkev bratská v Slovenskej republike
- Cirkev československá husitská na Slovensku
- Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike
- Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku
- Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť
- Gréckokatolícka cirkev na Slovensku
- Kresťanské zbory na Slovensku
- Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike
- Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike
- Pravoslávna cirkev na Slovensku
- Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku
- Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike
- Starokatolícka cirkev na Slovensku
- Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike

Cirkvi a náboženské spoločnosti sa registrujú na základe **zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov**⁶. **Registrujúcim orgánom je MK SR**. Cirkvi a náboženské spoločnosti sú podľa tohto zákona **právnickými osobami**. Štát uznáva len tie cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré sú registrované. Návrh na registráciu podáva najmenej trojčlenný prípravný orgán cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, ktorého členmi musia byť plnoleté osoby. Prípravný orgán môže návrh na registráciu podať, ak preukáže, že sa k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti hlási najmenej 50 000 plnoletých členov, ktorí majú trvalý pobyt na území SR a sú občanmi SR. K návrhu na registráciu sa prikladá základný dokument cirkvi alebo náboženskej spoločnosti (napr. štatút, poriadok, stanov, ...).

Cirkvi a náboženské spoločnosti môžu na plnenie svojho poslania okrem iného poskytovať duchovné a hmotné služby, zriaďovať a prevádzkovať účelové zariadenia, prevádzkovať tlač, nakladateľstvá, vydavateľstvá a tlačiarne, zakladať a prevádzkovať vlastné kultúrne inštitúcie a zariadenia, či zriaďovať a prevádzkovať vlastné zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnych služieb a zúčastňovať sa na poskytovaní týchto služieb aj v štátnych zariadeniach v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Na základe **Dohody medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o náboženskej výchove a vzdelávaní**⁷ z roku 2004 majú registrované cirkvi a náboženské spoločnosti právo zriaďovať a riadiť vlastné školy a školské zariadenia akéhokoľvek druhu a typu v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom SR. Cirkevnou školou je také

⁶ Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/-/SK/ZZ/1991/308/20170301.html>.

⁷ Dohoda medzi SR a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o náboženskej výchove a vzdelávaní. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/395/>.

zariadenie, ktoré je zriadené alebo uznané príslušnou registrovanou cirkvou a náboženskou spoločnosťou v súlade s právnym poriadkom SR. Cirkevným školám sa poskytuje finančné zabezpečenie v rovnakom rozsahu, ako ho majú podľa právneho poriadku SR všetky ostatné školy.

Podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov vedie registrujúci orgán evidenciu všetkých právnických osôb podľa tohto zákona, vrátane tých, ktoré odvodzujú svoju právnu subjektivitu od cirkví a náboženských spoločností, pokiaľ nepodliehajú inej evidencii alebo registrácii. Registrový orgán vedie evidenciu podľa **Opatrenia MK SR číslo MK-33/2001-1**⁸ zo dňa 10. januára 2001. Zoznam evidovaných subjektov obsahuje názov subjektu, adresu sídla, označenie štatutárneho orgánu, registrovanú cirkev alebo náboženskú spoločnosť, od ktorej odvodzuje svoju právnu subjektivitu, dátum zaevidovania a dátum vyradenia z evidencie. Zoznam evidovaných cirkevných právnických osôb je zverejnený na webovej stránke MK SR.⁹

⁸ Ministerstvo kultúry SR: Opatrenie č. MK-33/2001-1. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/evidencia-cirkevnych-pravnickych-osob-1a0.html>.

⁹ Ministerstvo kultúry SR: Zoznam evidovaných cirkevných právnických osôb. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/evidencia-cirkevnych-pravnickych-osob-1a0.html>.

Metodika zberu dát

Za účelom zmapovania stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako MNO, sa zástupcovia ÚSV ROS osobne stretli so všetkými registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami v SR (s výnimkou Novoapoštolskej cirkvi v SR, ktorá informácie poskytla prostredníctvom e-mailu a telefonicky). Jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti boli požiadané o vyplnenie dotazníka, ktorý bol základom pre zmapovanie stavu účelových zariadení a ďalších subjektov cirkví a náboženských spoločností. ÚSV ROS definoval okruhy tém, ktoré sú dôležité pre zmapovanie všeobecne prospešných činností jednotlivých cirkví a náboženských spoločností, a ktoré sú kľúčové pre vypracovanie danej úlohy akčného plánu. Na základe týchto okruhov ÚSV ROS formuloval znenie otázok v dotazníku. Vyplnené dotazníky za jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti budú nasledovať v ďalších kapitolách tejto analýzy.

Dotazník sa niesol v duchu kvantitatívneho zberu údajov, to znamená, že predmetom záujmu neboli primárne konkrétne názvy organizácií, okrem otázok č. 12 a 13, ani mená osôb pracujúcich v týchto organizáciách. ÚSV ROS sa zaujímal o súhrnné čísla, ktoré mu pomôžu získať predstavu o celkovej kapacite konkrétnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti v oblasti poskytovania všeobecne prospešných služieb. Údaje od jednotlivých cirkví a náboženských spoločností boli zbierané v období od apríla 2020 do augusta 2020. Tieto dáta boli ďalej spracovávané a priebežne dopĺňané do finálnej verzie analýzy. Dotazník pre cirkvi a náboženské spoločnosti mal nasledovnú podobu:

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?
2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?
3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.
4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.
 - kultúrne a duchovné hodnoty
 - životné prostredie
 - ľudské práva
 - zdravie
 - sociálne služby a sociálna pomoc
 - vzdelávanie
 - veda, výskum a vývoj
 - telovýchova
 - dobrovoľníctvo
 - rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc
5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.
6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?
7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?
8. Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?
10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?
11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.
12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnyimi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).
13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.
14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?
15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?
16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:
 - dotačných schém rezortov štátnej správy?
 - dotačných schém vyšších územných celkov?
 - dotačných schém miest a obcí?
 - európskych štrukturálnych a investičných fondov?
 - finančného mechanizmu EHP, nórskych fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu?
 - súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...)
 - súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...)
 - zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.)
17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?
 - Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.
 - Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?

Počas osobných stretnutí ÚSV ROS bližšie vysvetlil cirkvám a náboženským spoločnostiam jednotlivé otázky z dotazníka, aby nedošlo k nesprávnemu pochopeniu otázok a následne skreslenému vyplneniu dotazníka. Na základe týchto stretnutí s jednotlivými cirkvami a náboženskými spoločnosťami a po získaní detailnejšieho náhľadu do problematiky fungovania ich účelových zariadení, či iných subjektov zriadených cirkvami/náboženskými spoločnosťami a vykonávajúcimi obdobné činnosti ako MNO, bolo potrebné pristúpiť k niekoľkým úpravám či upresneniam otázok v dotazníku. Viaceré cirkvi/náboženské spoločnosti nemohli ÚSV ROS poskytnúť odpovede na niektoré otázky z dotazníka, pretože nevedú evidenciu svojich účelových zariadení, či iných subjektov, alebo sú ich jednotlivé organizačné zložky

príliš autonómne na to, aby v krátkom čase zhromaždili relevantné dáta. Prisľúbili však, že do budúca sa pokúsia dané informácie centralizovať. Zároveň boli za účelom spracovania a prehľadnejšej interpretácie získaných dát vytvorené pri viacerých otázkach kategórie odpovedí.

Pri otázke č. 2 sa ÚSV ROS cirkví a náboženských spoločností pýtal aj na **občianske združenia**, ktoré ako právna forma nemôžu byť z ich definície založené cirkvou/náboženskou spoločnosťou, nakoľko sú zakladané fyzickými osobami. Avšak popri cirkvách/náboženských spoločnostiach fungujú viaceré občianske združenia, ktoré vykonávajú všeobecne prospešné činnosti a sú založené členmi cirkvi/náboženskej spoločnosti, úzko spolupracujú s cirkvou/náboženskou spoločnosťou alebo fungujú na základe hodnôt a vyznania, ktoré daná cirkev/náboženská spoločnosť hlása.

Pri otázke č. 3 boli do počtu cirkevných škôl zaraďované materské školy a špeciálne materské školy, základné školy a špeciálne základné školy, základné umelecké školy, gymnáziá, konzervatóriá, stredné odborné školy a špeciálne stredné školy, stredné zdravotnícke školy, spojené školy a školské zariadenia, centrá voľného času a ostatné školy a školské zariadenia (napr. jazykové školy alebo reedukačné centrá). Pri vypracovávaní danej otázky bol dôležitým zdrojom dokument **Sieť škôl a školských zariadení SR (časť: cirkevné školy a školské zariadenia)**¹⁰, ktorý je dostupný na webovej stránke Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ SR“). Z daného zoznamu neboli do počtu cirkevných škôl zaradené kategórie školské kluby detí, školské internáty a elokované pracoviská, nakoľko ich ÚSV ROS vníma ako integrálne súčasti škôl a školských zariadení iných kategórií, ktoré boli zarátané do počtu cirkevných škôl jednotlivých cirkví a náboženských spoločností. Pri vypracovávaní analýzy bola použitá verzia dokumentu z mája 2020.

Pri otázke č. 5 odpovedali cirkvi a náboženské spoločnosti, či majú zriadený subjekt s niektorou z nasledovných právnych foriem:

- občianske združenie
- nadácia
- neinvestičný fond
- nezisková organizácia
- nezisková organizácia s medzinárodným prvkom

Pri otázke č. 6 sú vo vyplnených dotazníkoch zaznamenané aj konkrétne lokality (mestá, obce), v ktorých cirkvi a náboženské spoločnosti pôsobia. Za účelom interpretácie dát však boli lokality rozdelené na kategórie:

- západné Slovensko
- stredné Slovensko
- východné Slovensko

Pri otázke č. 7 boli na základe vyplnených dotazníkov vytvorené nasledovné kategórie cieľových skupín:

- deti a mládež
- rodiny (vrátane slobodných matiek, ovdovených osôb, sirôt, týraných žien,...)
- seniori
- sociálne znevýhodnení
- zdravotne znevýhodnení (fyzicky znevýhodnení, mentálne znevýhodnení, dlhodobo chorí, osoby s psychickými problémami,...)
- Rómovia

¹⁰ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR: Sieť škôl a školských zariadení SR. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/siet-skol-a-skolskych-zariadeni-slovenskej-republiky/>.

- ľudia bez domova
- väzni a ich rodiny (vrátane osôb po prepustení z výkonu trestu)
- osoby so závislosťou a ich rodiny (drogy, alkohol, gamblerstvo,...)
- nezamestnaní
- migranti
- obeť obchodovania s ľuďmi
- osoby zasiahnuté živelnými katastrofami
- široká verejnosť/dospelé osoby vo všeobecnosti
- iné (napr. učitelia, dobrovoľníci, pútnici, turisti,...)

Pri otázke č. 8 uvádzali cirkvi a náboženské spoločnosti počet ľudí využívajúcich služby poskytované ich organizáciami za jeden rok. V prípade uvedenia rozmedzia počtu ľudí bolo na účely spracovania dát použité priemerné číslo rozmedzia, napr. ak cirkev/náboženská spoločnosť uviedla, že služby poskytované ich organizáciami využíva ročne 1 000 až 2 000 ľudí, na účely spracovania dát bola použitá priemerná hodnota 1 500 ľudí. Za účelom interpretácie dát boli odpovede jednotlivých cirkví a náboženských spoločností rozdelené do kategórií:

- 1 až 1 000
- 1 001 až 5 000
- 5 001 až 10 000
- viac ako 10 000

Pri otázke č. 9 boli za účelom interpretácie dát odpovede jednotlivých cirkví a náboženských spoločností rozdelené do kategórií:

- 0
- 1 až 10
- 11 až 100
- viac ako 100

Pri otázke č. 10 bolo v prípade uvedenia rozmedzia počtu zamestnancov na dohodu použité na účely spracovania a interpretácie dát priemerné číslo rozmedzia. Za účelom interpretácie dát boli odpovede jednotlivých cirkví a náboženských spoločností rozdelené do kategórií:

- 0
- 1 až 10
- viac ako 10

Pri otázke č. 11 bolo v prípade uvedenia rozmedzia počtu dobrovoľníkov použité na účely spracovania a interpretácie dát priemerné číslo rozmedzia. Za účelom interpretácie dát boli odpovede jednotlivých cirkví a náboženských spoločností rozdelené do kategórií:

- 1 až 50
- 51 až 100
- 101 až 500
- viac ako 500

Pri otázke č. 12 boli pre účely spracovania a interpretácie dát vytvorené kategórie odpovedí:

- nie
- áno, s 1 až 5 MNO
- áno, so 6 až 10 MNO
- áno, s viac ako 10 MNO

Pri otázke č. 14 nebolo zo strany niektorých cirkví a náboženských spoločností možné poskytnúť presný počet z uvedených subjektov, ktoré sú poberateľmi asignácie dane, preto bolo pri súhrnnej interpretácii dát prístupné len k vyhodnoteniu skutočnosti, či subjekty jednotlivých cirkví/náboženských spoločností poberajú asignáciu dane alebo nie.

Pri otázke č. 15 nebolo zo strany niektorých cirkví a náboženských spoločností možné poskytnúť presný počet z uvedených subjektov, ktoré zverejňujú výročné správy, preto bolo pri súhrnnej interpretácii dát prístupné len k vyhodnoteniu skutočnosti, či niektorý zo subjektov jednotlivých cirkví/náboženských spoločností zverejňuje výročnú správu alebo nie.

Pri otázke č. 16 nebolo zo strany niektorých cirkví a náboženských spoločností možné poskytnúť presný počet subjektov uchádzajúcich sa o financie z jednotlivých zdrojov financovania, preto bolo pri súhrnnej interpretácii dát prístupné len k vyhodnoteniu skutočnosti, či subjekty jednotlivých cirkví/náboženských spoločností využívajú konkrétny zdroj financovania alebo nie. Zároveň boli na základe informácií, ktoré poskytli ÚSV ROS jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti, do dotazníka doplnené dva ďalšie zdroje financovania:

- iné zdroje (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...)
- asignácia dane

Okrem odpovedí na otázky v dotazníku nám väčšina cirkví a náboženských spoločností poskytla aj ďalšie informácie o ich pôsobení vo všeobecne prospešných oblastiach. Tieto informácie sú pri každej cirkvi/náboženskej spoločnosti uvedené v podkapitole nasledujúcej po vyplnenom dotazníku v podobe súhrnu aktivít, plánovaných aktivít či iných poznámok k pôsobeniu jednotlivých cirkví a náboženských spoločností pod názvom „Doplňujúce informácie“. Rozsah, v ktorom cirkvi a náboženské spoločnosti poskytli ÚSV ROS doplňujúce informácie, sa pri každej cirkvi a náboženskej spoločnosti líši. Niektoré cirkvi a náboženské spoločnosti poskytli detailnejšie a konkrétnejšie informácie než iné, ÚSV ROS to ponechával na ich vlastnom rozhodnutí.

Apoštolská cirkev na Slovensku

Základné informácie

Apoštolská cirkev na Slovensku (ďalej len „ACS“) oficiálne vznikla 26. januára 1981. Zaregistrovaná bola dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/01 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00492671.¹¹

ACS je protestantskou cirkvou a má svoje korene v evanjelikálnych duchovných prúdoch 19. storočia a začiatku 20. storočia. Svojou vieroukou a praxou sa radí medzi letničné (turíčne) cirkvi. Vierouka sa zakladá na Svätom Písme, láske Nebeského Otca, spasiteľskom diele Pána Ježiša Krista, Božieho Syna, a pôsobení Svätého Ducha. Veriaci ACS vyznávajú kresťanské hodnoty. ACS je súčasťou celosvetového cirkevného spoločenstva Assemblies of God, ktoré má po svete viac než 69 miliónov členov. V rámci Európy patrí do Letničného európskeho spoločenstva (Pentecostal European Fellowship), ktoré má v súčasnosti viac ako 3,5 milióna členov.

Historické počiatky ACS siahajú do roku 1907. V tomto roku boli v oblasti Vysokých Tatier a západného Slovenska formované domáce zbory. Apoštolská viera na Slovensku bola v počiatkoch mnoho rokov nepriamo ovplyvňovaná Apoštolskou misiou založenou v roku 1906 v Portlande v Spojených štátoch, ktorá pravidelne posielala do miestnych cirkevných zborov slovenskú literatúru a noviny. Napriek tomu, že jednotlivé cirkevné zbory dôsledkom misijného pôsobenia rástli, ACS nepožiadala pred 2. sv. vojnou o registráciu, a keď v roku 1948 o ňu požiadala, nedostala ju, pretože práve v tom čase prevzal moc komunistický režim. Registrácia bola síce odmietnutá, ale pre jednotlivé zbory boli vydané dočasné povolenia na vykonávanie bohoslužieb. Tento stav trval do roku 1956, kedy došlo k zrušeniu dočasných povolení na zhromažďovanie a cirkvi bola pozastavená činnosť. Situácia sa napokon vyriešila rozhodnutím Štátneho úradu pre veci cirkevné, zo dňa 28. mája 1956, pričleniť zbory Apoštolskej viery k Novoapoštolskej cirkvi. V roku 1968 došlo k oddeleniu sa od Novoapoštolskej cirkvi a cirkev prijala názov Apoštolská cirkev. Rozhodnutím ministerstva kultúry zo dňa 21. mája 1971 bolo deklarované, že každý zbor Apoštolskej cirkvi je samostatný, bez akejkoľvek previazanosti s inými zbormi. Samostatnosť zborov bez celoštátneho cirkevného orgánu nebola dostatočným riešením pre duchovný život. Preto bola 12. februára 1977 zvolaná ustanovujúca konferencia ACS, kde boli nezávislé zbory spojené v jednotnú cirkev a bola zvolená Ústredná rada ACS. Ústava ACS bola na základe uznesenia konferencie predložená ministerstvu kultúry na schválenie. K jej schváleniu došlo až 26. januára 1981. Týmto dňom boli usporiadané vzťahy medzi štátom a ACS, ktorá sa stala štátom uznanou cirkvou. Počas celého tohto obdobia cirkev existovala, a to napriek izolácii od bratov a sestier vo svete. Prelomom v živote cirkvi bol rok 1989, keď príchod demokracie umožnil neskrývaný vnútorný život a misijné pôsobenie cirkvi.¹²

V súčasnosti na Slovensku existuje 42 cirkevných zborov a 20 kazateľských staníc. ACS pôsobí misijne na miestach, kde dobrá správa, evanjelium Ježiša Krista, ešte neprenikla. Významnou je misijná práca v rómskej komunite. ACS slúži svojim veriacim, vystrojuje ich k plnohodnotnému životu a vedie ľudí k službe blížnemu. Cirkev vidí svoje poslanie aj v prinášaní morálnych kresťanských hodnôt v súlade so Svätým Písmom do praktického života. Pôsobenie nachádza aj v sociálnej sfére a podpore marginalizovaným skupinám.¹³

¹¹ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

¹² Apoštolská cirkev na Slovensku: O nás. História. Dostupné na: <https://www.acsr.sk/o-nas/historia/>.

¹³ Apoštolská cirkev na Slovensku: O nás. Kto sme? Dostupné na: <https://www.acsr.sk/o-nas/kto-sme/>.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 (ďalej len „sčítanie obyvateľov“) sa ku ACS hlási 5 831 veriacich.¹⁴

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

4 (Diakonia ACS, Charita ACS, 2 Inštitúty vzdelávania ACS)

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

10 (7 občianskych združení, 2 neziskové organizácie, 1 vydavateľstvo)

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

Nie – avšak Evanjelické gymnázium J. A. Komenského v Košiciach vzniklo z iniciatívy piatich protestantských cirkví vrátane ACS

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

ACS pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti zdravia, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti vzdelávania, v rámci ktorého sa venuje aj oblastiam ako životné prostredie či ľudské práva, ďalej v oblastiach telovýchovy, dobrovoľníctva a rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
- **životné prostredie - áno**
- **ľudské práva - áno**
- **zdravie - áno**
- **sociálne služby a sociálna pomoc - áno**
- **vzdelávanie - áno**
- **veda, výskum a vývoj - nie**
- **telovýchova - áno**
- **dobrovoľníctvo - áno**
- **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno**

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti (4), občianske združenie (7), nezisková organizácia (2)

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Pôsobenie účelových zariadení a vydavateľstva je celoslovenské, v prípade ostatných organizácií je to prevažne v miestach sídla a pôsobenia daných organizácií (napr. Bratislava, Banská Bystrica, Bánovce nad Bebravou, Galanta, Sereď, Košice, Prešov, Trebišov) a všade tam, kde sídlia cirkevné zbory a v okolitých mestách a dedinách, kde existujú tzv. zborové stanice. Pôsobia aj na východe Slovenska (napr. Luník IX, Krompachy, Žehra, Sabinov, Humenné).

¹⁴ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Deti a mládež, rodiny, vdovy, slobodné matky, siroty, deti v detských domovoch, seniori, ľudia bez domova, sociálne znevýhodnení, zdravotne znevýhodnení, Rómovia, drogovo závislí, abstinujúci alkoholici, gambleri, ľudia potrebujúci poradenstvo v otázke psychosomatických a duchovných problémov a ľudia, ktorí chcú získať vedomosti a zručnosti pre pomoc takýmto osobám

8. Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

Služby organizácií využíva cca 500 ľudí, služby cirkevných zborov približne 5 000 ľudí

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

17

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

5 (4 celé a 1 polovičný úväzok)

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

150

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

ACET, ICEJ Slovensko, ZKSM, o. z., Úsmev ako dar, Depaul Slovensko, Metamorfozis, o. z., Nadácia Integra, PRO VIDA, o. z.

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Kresťania v meste

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

7

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

5

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

- **dotačných schém rezortov štátnej správy? - áno**
v rámci Teen Challenge Slovakia, n. o., ktorá zastrešuje Centrum pre deti a rodiny a Domov na polceste, sú prideľované pravidelné príspevky na klientov z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“)
- **dotačných schém vyšších územných celkov? - áno**
rovnako ide o pravidelné príspevky na klientov
- **dotačných schém miest a obcí? - áno**

na nepravideľnej báze – príležitostné uchádzanie sa o predmetné zdroje

- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- **súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - áno**

na nepravideľnej báze – príležitostné uchádzanie sa o predmetné zdroje, napr. z Nadácie Orange

- **súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - áno**
grant z nadácie v USA Mustard Seed Foundation
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - nie
- **asignácie dane? - áno**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**
Nie
- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**
Áno (záujem prejavili Bratislava, Galanta a Trebišov)

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- *organizovanie kultúrnych a umeleckých aktivít, festivalov, hudobných podujatí,*
- *vzdelávanie – pôsobenie na katedre teológie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici; vzdelávanie k vodcovstvu – The Global Leadership Summit; Gateway College v Nitre – formačná biblická škola poskytujúca denné aj diaľkové štúdium; Inštitút vzdelávania zameraný na vzdelávanie laických pracovníkov v jednotlivých cirkevných zboroch, zvlášť budovanie rómskych pracovníkov,*
- *ACS sa venuje témam ako antirasizmus, antisemitizmus, domáce násilie – napr. v spolupráci s organizáciou ACET Slovensko sa venuje téme antisemitizmu aj v rámci prednášok na školách po celom Slovensku,*
- *práca s deťmi a mládežou – letné tábory, športové turnaje, mládežnícke stretnutia, na ktorých sa riešia témy ako psychológia mladých ľudí, sexuológia a rôzne spoločenské problémy,*
- *práca so seniormi, pravidelné stretávania,*
- *práca s Rómami - ACS má 12 rómskych cirkevných zborov, venuje sa vzdelávaniu Rómov v rámci Inštitútu vzdelávania, zvyšovanie povedomia o hygiene medzi Rómami, jazyková pomoc (napr. vydanie Biblie v rómskom jazyku),*
- *ACS sa venuje aj protidrogovej a protialkoholickéj činnosti, či ľuďom, ktorí sa dostávajú z gamblerstva a iných závislostí,*
- *humanitárna pomoc – finančné zbierky pre Prešov (po výbuchu bytového domu), na stavbu domov v Sabinove, pomoc Ukrajine, pomoc počas krízy COVID-19 (napr. v osadách, ktoré boli v karanténe – roznášanie potravinových balíčkov),*

- *pomoc rodinám v núdzi – materiálna pomoc, poskytovanie šatstva, potravín, distribúcia vianočných darčiekov, distribúcia liekov, pomoc s komunikáciou s úradmi,*
- *dobrovoľníctvo – ACS má vzdelávacie programy zamerané na dobrovoľníctvo, podporuje spoločné dobrovoľnícke aktivity, pôsobí v rámci dobrovoľníckeho festivalu Milujem svoje mesto, ktorý každoročne organizuje v Bratislave platforma Kresťania v meste,*
- *Konvoj nádeje a Krídla pre Rómov – spolupráca v regióne východného Slovenska.*

POZNÁMKY:

- *dobrovoľníkom vydáva ACS aj potvrdenia na účely 3 % asignácie dane; nejde len o dobrovoľnícke aktivity v rámci ACS, ale aj vykonávanie dobrovoľníckej činnosti navonok; ak dobrovoľník pre ACS pracuje viac ako cca 10 hodín týždenne, zmenia jeho status na zamestnanca,*
- *aktivity a pomoc ACS nie sú len pre vlastných veriacich, ale pre kohokoľvek, kto prejaví záujem.*

Grafické znázornenie vybraných dát

V **Grafe 1** ÚSV ROS znázornil odpovede ACS na otázku č. 5 z dotazníka, v ktorej cirkvi a náboženské spoločnosti uvádzali **právne formy nimi zriadených alebo s nimi úzko spolupracujúcich subjektov vykonávajúcich obdobné činnosti ako MNO**. ACS uviedla nielen to, aké právne formy majú jej subjekty, ale aj presné **počty subjektov s jednotlivými právnymi formami**. ACS má zriadené **2 neziskové organizácie**, existuje **7 občianskych združení**, ktoré sú založené členmi ACS, úzko spolupracujú s ACS alebo fungujú na základe hodnôt a vyznania, ktoré ACS hlása, a má zriadené **4 účelové zariadenia cirkví a náboženskej spoločnosti**. Z grafu vyplýva, že **najčastejšou právnou formou, ktorú ACS využíva na vykonávanie všeobecne prospešných činností, je občianske združenie**.

Graf 1 – Počty subjektov Apoštolskej cirkvi na Slovensku s jednotlivými právnymi formami

Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike

Základné informácie

Bahájske spoločenstvo v SR bolo 19. apríla 2007 zaregistrované pod registračným číslom MK-1488/2007-12/6083 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 37929437.¹⁵

Bahájska viera je najmladším svetovým náboženstvom a druhým územne najrozšírenejším na Zemi. Zakladateľom Bahájskej viery je Bahá'u'lláh. Jej vznik sa datuje približne do polovice 19. storočia. Pochádza z Perzskej ríše, no pre postupné niekoľkonásobné vyhnanstvo svojho zakladateľa ukončené vyhostením do tureckej väzenskej kolónie v Akke natrvalo ustanovila svoje duchovné a administratívne centrum v Izraeli. Podľa Encyclopedia Britannica z roku 2014 tvorí svetové bahájske spoločenstvo 7 337 000 bahájov.

Baháji veria, že ľudstvo v súčasnej dobe zo všetkého najviac potrebuje najst' zjednotenú predstavu budúcej spoločnosti, ako aj zmysel svojho života. Ústrednou myšlienkou Bahá'u'lláhovho posolstva v oblasti spoločenského učenia je to, že ľudstvo má jeden spoločný pôvod a že nadišiel čas, aby sa spojilo do jedného celosvetového globálneho spoločenstva. Hlavnou úlohou, ktorá ľudstvo čaká, je prijať myšlienku jednoty celého sveta a podporiť proces zjednocovania. Táto myšlienka obsahuje potrebu ocenenia rozmanitosti jednotlivých kultúr či rás, a preto sa baháji nesnažia o uniformitu, ale naopak o vnímanie rôznorodosti na svete ako prvku, ktorý môže byť obohatením pre celé ľudstvo.

Bahájska viera nemá duchovenstvo. Stúpenci Bahájskej viery sú presvedčení, že ľudstvo vstúpilo do obdobia svojej zrelosti a každý jednotlivec je sám zodpovedný za svoj vzťah k Bohu, každý má nezávisle hľadať náboženskú pravdu, sám má čítať slovo Božie.¹⁶ Keďže v Bahájskej viere neexistujú kňazi či duchovní, organizačné záležitosti spoločenstva riadia volené administratívne orgány na miestnej a národnej úrovni. Volebné právo majú všetci dospelí veriaci. Voľby prebiehajú tajným hlasovaním bez nominácií či kandidatúr. Legislatívnym orgánom je Svetový dom spravodlivosti. Je to volený orgán, ktorý sa skladá z 9 členov. Jeho sídlo sa nachádza v izraelskej Haife. Svetový dom spravodlivosti dohliada na administratívne záležitosti svetového bahájskeho spoločenstva. Taktiež má funkciu správcu a opatrovníka posvätných miest a ostatného majetku Svätej zeme.¹⁷

Bahájska viera bola v našich končinách rozšírená už v období Prvej česko-slovenskej republiky. V období rokov 1926-1939 zoznámila americká novinárka, stúpenkyňa Bahájskej viery, a esperantistka Martha Root prvého československého prezidenta T. G. Masaryka a vtedajšieho ministra zahraničia Edvarda Beneša s etickými princípmi a svetovou všeobsahujúcou víziou Bahájskej viery. V nasledujúcom období bolo zakázané nasledovníkom Bahájskej viery sa stretávať. Po politickej zmene v roku 1989 boli s pomocou bahájov zo zahraničia na niekoľkých miestach Československa ustanovené miestne bahájske spoločenstvá a boli zvolené prvé miestne duchovné rady.¹⁸

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku Bahájskemu spoločenstvu v SR hlási 1 065 veriacich.¹⁹

¹⁵ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

¹⁶ Bahájske spoločenstvo v SR: Bahájska viera na Slovensku. Dostupné na: <https://www.bahai.sk/>.

¹⁷ Wikipedia: Bahaizmus. Dostupné na: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Bahaizmus>.

¹⁸ Informácie uvedené oficiálnymi predstaviteľmi Bahájskeho spoločenstva v SR

¹⁹ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

Dotazník

1. **Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?**
1 (Zlepšenie sveta, účelové zariadenie Bahájskeho spoločenstva v SR)
2. **Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
1 (Vzdelávací inštitút - pre deti, mládež, dospelých - ktorý spravuje správna rada a pozostáva z koordinátorov na národnej a oblastnej úrovni pre programy Detská škola, Program morálneho posilňovania mladšej mládeže a Študijných skupín; jedná sa o neregistrovanú organizáciu, subjekt nemá právnu formu).
3. **Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.**
Nie
4. **Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.**
Bahájske spoločenstvo pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt a v oblasti vzdelávania a dobrovoľníctva, avšak v rámci vzdelávania sa venuje aj aktivitám vo všetkých ďalších oblastiach pôsobenia MNO.
 - **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
 - životné prostredie - nie
 - ľudské práva - nie
 - zdravie - nie
 - sociálne služby a sociálna pomoc - nie
 - **vzdelávanie - áno**
 - veda, výskum a vývoj - nie
 - telovýchova - nie
 - **dobrovoľníctvo - áno**
 - rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - nie
5. **Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.**
Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
6. **V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Celoslovenské pôsobenie – najmä v Bratislavskom kraji (napr. Bratislava, Stupava), Banskobystrickom kraji (napr. Banská Bystrica) a Košickom kraji (napr. Košice)
7. **Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Deti, mládež, dospelí, Rómovia
8. **Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**
600 až 1000
9. **Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
0

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

1 až 5

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

50 až 100

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Nadácia Milana Šimečku, Amnesty International Slovensko, CVEK, Nadácia otvorenej spoločnosti, Človek v ohrození

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Nie

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

1

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

1

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

Bahájske spoločenstvo svoju činnosť financuje iba z dvoch nižšie uvedených zdrojov - členských príspevkov a asignácie dane.

- dotačných schém rezortov štátnej správy? - nie
- dotačných schém vyšších územných celkov? - nie
- dotačných schém miest a obcí? - nie
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - nie
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - **áno**
- asignácie dane? - **áno**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

Nie

- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**
Áno

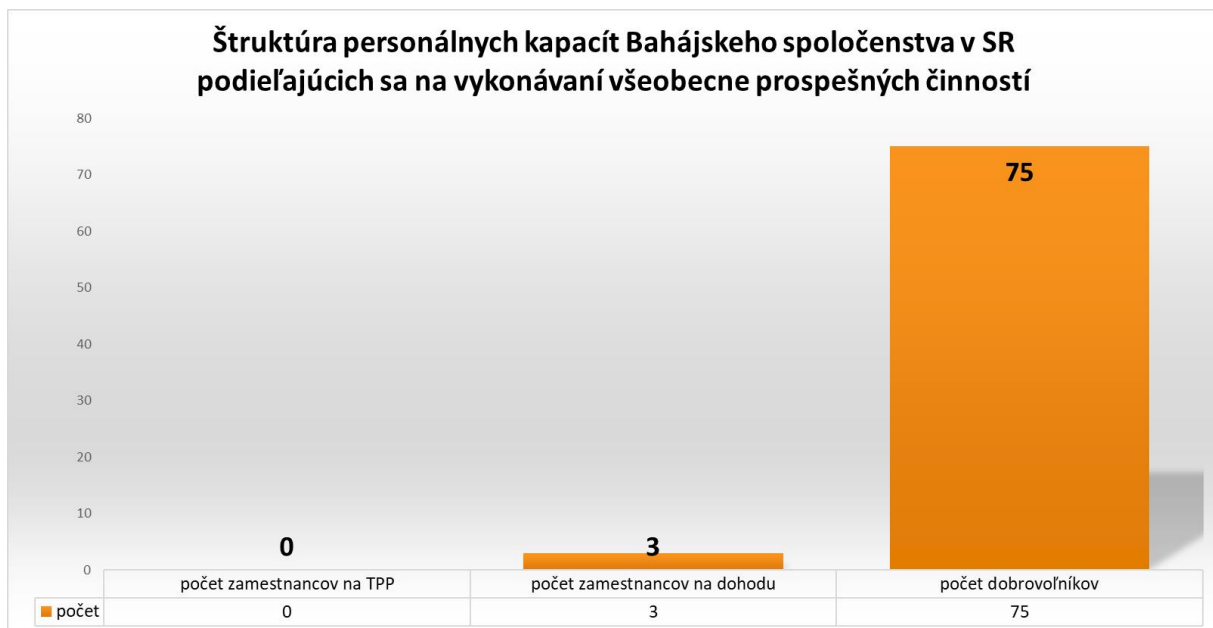
Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- organizácia pravidelných sezónnych škôl, na ktorých je vždy pripravený program pre deti, mládež a dospelých,
- Národná duchovná rada zriaďuje kancelárie na rôzne účely, ako napr. Kancelária pre styk s verejnosťou, a existujú aj 4 miestne duchovné rady na lokálnej úrovni,
- vydávanie kníh,
- spolupráca s Metropolitným inštitútom Bratislava.

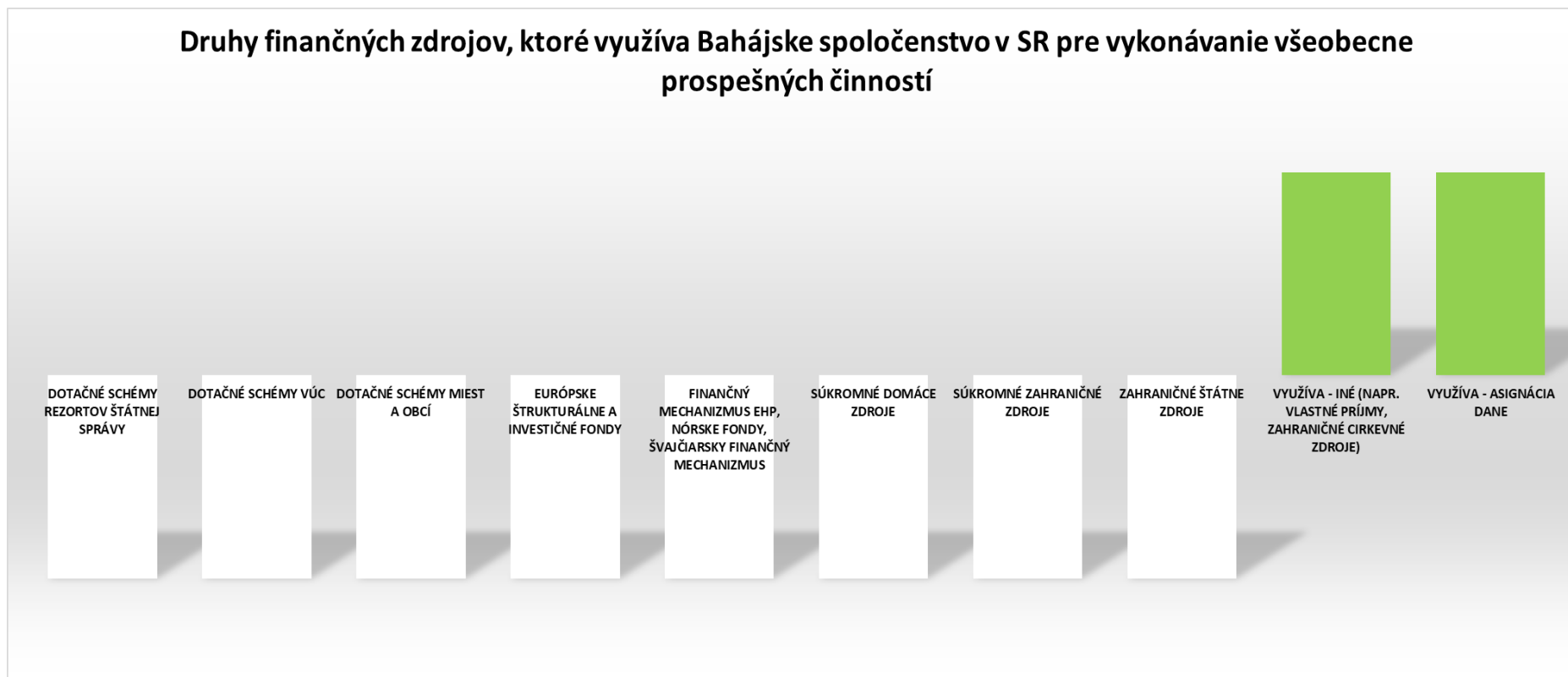
Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 2 znázorňuje štruktúru personálnych kapacít Bahájskeho spoločenstva, ktoré sa podieľajú na vykonávaní všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázky z dotazníka č. 9, 10 a 11 vzniklo grafické znázornenie, ktoré uvádza, že Bahájske spoločenstvo nezamestnáva žiadnych zamestnancov na TPP, zamestnáva 3 zamestnancov na dohodu a pôsobí v ňom 75 dobrovoľníkov. Graf teda poukazuje na fakt, že Bahájske spoločenstvo na vykonávanie všeobecne prospešných činností využíva najmä činnosť dobrovoľníkov.

Graf 2 – Štruktúra personálnych kapacít Bahájskeho spoločenstva v SR podieľajúcich sa na vykonávaní všeobecne prospešných činností

Graf 3 znázorňuje, aké druhy finančných zdrojov využíva Bahájske spoločenstvo pre vykonávanie svojich všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázku č. 16 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že Bahájske spoločenstvo využíva na financovanie svojich aktivít kategóriu **iné zdroje (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje)** a **asignácia dane**, ktoré sú vyznačené ako stĺpce zelenej farby. Zvyšných 8 druhov možných finančných zdrojov Bahájske spoločenstvo nevyužíva.

Graf 3 – Druhy finančných zdrojov, ktoré využíva Bahájske spoločenstvo v SR pre vykonávanie všeobecne prospešných činností

Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike

Základné informácie

Bratská jednota baptistov v SR (ďalej len „BJB“) bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/02 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00468096.²⁰

Baptisti sa chápu ako časť pokračujúceho prúdu kresťanskej pravdy a vyznávačskej viery, ktorý siaha do biblických čias. Teologické zdroje a historický pôvod svojich zborov sledujú až do obdobia reformácie v Európe. Prvé baptistické zbory v modernom slova zmysle boli založené v Amsterdame v roku 1609 a Londýne v roku 1611 ako malé skupiny veriacich pochádzajúce z anglických separatistov. Baptisti veria v trojjediného Boha a majú s inými kresťanskými cirkvami spoločné základné presvedčenia, ktorými sú: Božie stvoriteľské dielo; hriešna prirodzenosť človeka; dokonalé človečenstvo a božstvo Ježiša Krista ako dokonalého božského sebazjavenia; vykúpenie životom, uzmierujúcou smrťou a vzkriesením Krista; premena osobného a sociálneho života mocou Ducha Svätého; a konečné naplnenie Božích zámerov.

Členovia BJB sa zhromažďujú v zborovom spoločenstve, aby pod autoritou Písma Svätého riešili a zabezpečovali všetky duchovné aj praktické záležitosti na Kristovu oslavu. Všetky zásadné rozhodnutia týkajúce sa každej oblasti zborového života sa robia na základe všeobecného súhlasu. Zatiaľ najosvedčenejšou formou, ktorú baptisti praktizujú, je demokratické hlasovanie. Hoci miestny zbor je ekleziologicky samostatnou jednotkou, uvedomuje si svoju vnútornú spojitosť s ostatnými zbormi BJB, ktorej základným cieľom je nájsť Kristovu jednotu. Preto každý zbor je otvorený k názorom iných zborov. Od začiatku svojej histórie hľadali miestne baptistické zbory spoločenstvo s inými zbormi za účelom vzájomného povzbudenía, vedenia, zdieľania sa i obecnstva ako znamenie zmierenia pre svet. Baptistické zbory vytvárajú miestne či regionálne združenia a do jednoty zborov sa združujú na úrovni národného zväzu. BJB a jej členské zbory sa podieľajú na rôznorodých ekumenických partnerstvách, sú činní v ich výkonných grémiách a spolupracujú v národných i medzinárodných radách.²¹

BJB vznikala na Slovensku ešte pred 1. sv. vojnou. Už v období medzi oboma svetovými vojnami existovali na Slovensku dve jednoty - slovenská a československá. Od vzniku federácie v roku 1968 existovali v ČSSR dokonca tri jednoty. Ešte rok po rozdelení Československa existovala spoločná BJB Čechov a Slovákov. BJB je voľnejším zväzkom samostatných cirkevných zborov.²²

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku BJB hlási 3 486 veriacich.²³

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

0 (pozn.: BJB dodatočne uviedla 1 účelové zariadenie cirkvi – Spevácky zbor JAS – ktoré vykonáva najmä vnútrocirkevné aktivity)

²⁰ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

²¹ Bratská jednota baptistov v SR: Identita baptistov. Dostupné na: <https://www.baptist.sk/o-nas/identita-baptistov>.

²² Bratská jednota baptistov v SR: História baptistov. Dostupné na: <https://www.baptist.sk/o-nas/historia-baptistov>.

²³ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

11 (YMCA Nesvady, Svetielko, o. z., Prístav, o. z. (Bernolákovo), International Needs Slovakia – IN Network Slovakia (Lučenec), YMCA Revúca, Nádej deťom, o. z., YMCA Liptovský Mikuláš, Naše manželstvo, n. o., Jekh drom, o. z., Život bez závislostí, n. o., Neos, o. z.)

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

Nie

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

BJB pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti dobrovoľníctva, ale aj v oblastiach vzdelávania, zdravia, ľudských práv a telovýchovy.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
- životné prostredie - nie
- **ľudské práva - áno**
- **zdravie - áno**
- **sociálne služby a sociálna pomoc - áno**
- **vzdelávanie - áno**
- veda, výskum a vývoj - nie
- **telovýchova - áno**
- **dobrovoľníctvo - áno**
- rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - nie

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Občianske združenie, nezisková organizácia

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Celoslovenské pôsobenie - najmä okolie Bratislavy, Bernolákovo, Nesvady, Lučenec, Veľký Krtíš, Revúca, Banská Bystrica, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Važec, Prešov, Poprad, Jelšava, Tekovské Lužany, Cinobaňa

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Seniori, Rómovia, deti, dorast, mládež, dospelí, osoby s poruchou autistického spektra, ľudia bez domova, sociálne vylúčené skupiny, rodiny, marginalizované skupiny, zdravotne postihnutí

8. Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

Cca 10 000

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

28

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

4

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

Cca 80

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Kresťania v meste, Depaul Slovensko, Komunitná nadácia Zdravé mesto, Centrum komunitného organizovania, o. z.

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Nie

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

7

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

8

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

- **dotačných schém rezortov štátnej správy? – áno (1)**
- **dotačných schém vyšších územných celkov? - nie**
- **dotačných schém miest a obcí? – áno (1)**
- **európskych štrukturálnych a investičných fondov? – áno (2)**
- **finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? – áno (2)**
- **súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) – áno (1)**
- **súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie**
- **zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie**
- **iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - nie**
- **asignácie dane? – áno (7)**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**

Nie

- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**

Možno áno – veľmi radi by sa dozvedeli viac informácií o zriadení a fungovaní sociálnych podnikov.

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

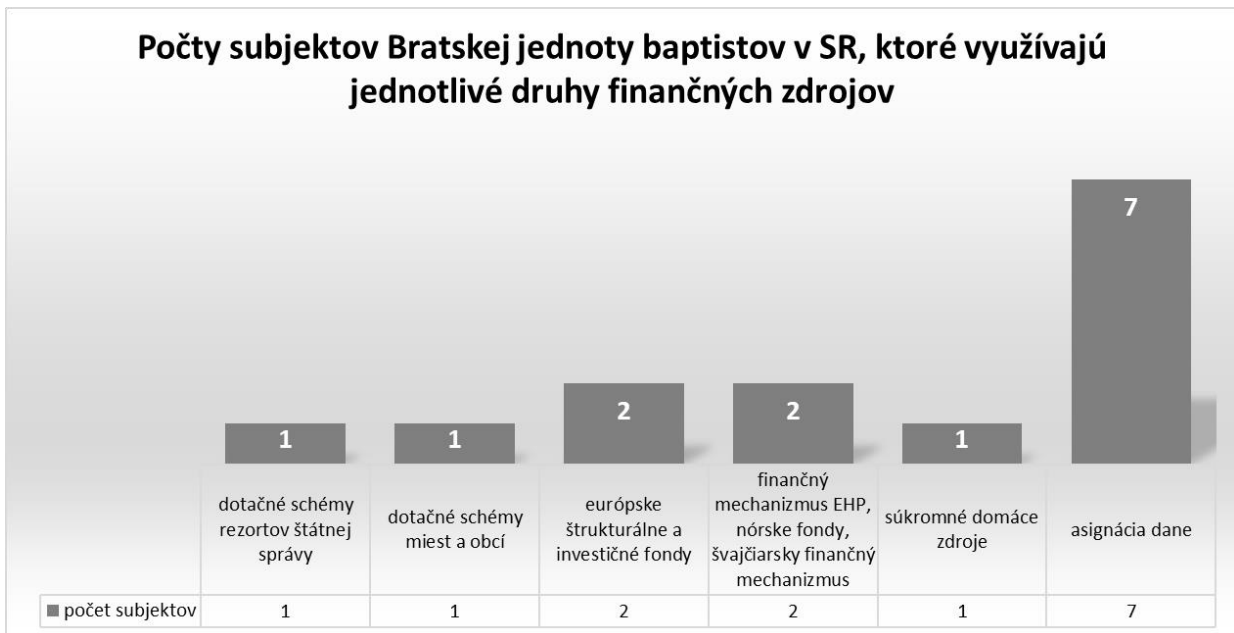
- *pôsobenie v zariadení sociálnych služieb Samaritán v Tekovských Lužanoch v rámci Prameň nádeje, o. z., ktoré vzniklo ako iniciatíva členov Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, BJB a Reformovanej kresťanskej cirkvi,*
- *baptisti pôsobia ako učitelia vo viacerých cirkevných školách zriadených inými cirkvami, napr. v ZŠ Narnia v Banskej Bystrici, ktorá je zriadená Cirkvou bratskou,*
- *pôsobenie aj na katedre teológie na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici spoluzaloženej združením evanjelikálnych cirkví,*
- *pod Neos, o. z. pôsobí asi 8 komunitných centier, napr. Komunitné centrum Depo,*
- *prevádzkovanie chránenej dielne v Banskej Bystrici,*
- *v rámci IN Network Slovakia prevádzkujú komunitné centrum v Cinobani, spoločenské centrum 3Pé v Lučenci a kresťanské konferenčné centrum Chata Komenského v Račkovej doline,*
- *BJB má terénneho sociálneho pracovníka vo Veľkom Krtíši,*
- *spolupráca s organizáciou Globálni partneri za mier a rozvoj v Závadke nad Hronom – práca s Rómami,*
- *vydavateľská činnosť – publikácia Chlieb náš každodenný,*
- *spolupráca s útulkom pre matky s deťmi Debora v Banskej Bystrici a útulkom sv. Alžbety v Banskej Bystrici.*

PLÁNOVANÉ AKTIVITY:

- *na jeseň 2020 delegáti cirkevných zborov odsúhlasili zriadenie účelového zariadenia Rodina v Bernolákove – pôjde o zariadenie pre seniorov.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 4 znázorňuje štruktúru finančných zdrojov, ktoré BJB využíva na financovanie svojich všeobecne prospešných činností. BJB uviedla v otázke č. 16 z dotazníka nielen to, aké typy finančných zdrojov využíva, ale aj počty jej subjektov, ktoré sa uchádzajú o dané finančné zdroje. Z odpovedí vyplynulo, že **1 subjekt BJB využíva dotačné schémy rezortov štátnej správy, 1 subjekt využíva dotačné schémy miest a obcí, 2 subjekty využívajú európske štrukturálne a investičné fondy, 2 subjekty využívajú finančný mechanizmus EHP, nórské fondy alebo švajčiarsky finančný mechanizmus, 1 subjekt využíva súkromné domáce zdroje a 7 subjektov využíva asignáciu dane.** Z uvedeného vyplýva, že **najviac subjektov BJB sa uchádza o finančné zdroje z asignácie dane.**

Graf 4 – Počty subjektov Bratskej jednoty baptistov v SR, ktoré využívajú jednotlivé druhy finančných zdrojov

Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie

Základné údaje

Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie (ďalej len „CASD“) bola zaregistrovaná 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/03 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00468118.²⁴

Cirkev adventistov siedmeho dňa je celosvetové spoločenstvo kresťanov. Adventisti po celom svete sú súčasťou medzinárodnej štruktúry, ktorá im pomáha žiť v spoločnej viere v Trojjediného Boha. Vedenie svetovej cirkvi zabezpečuje Generálna konferencia so sídlom v americkom štáte Maryland. Spravuje 13 svetových divízií, nižších organizačných jednotiek cirkvi. Jednou z troch európskych divízií je aj Intereurópska divízia, ktorej súčasťou je CASD. V tejto únii sú združené tri združenia: Slovenské, Moravsko-Sliezske a České. Každé z nich zastrešuje chod jednotlivých zborov, ktoré sa nachádzajú na jeho území.²⁵

Pri vzniku adventizmu stálo niekoľko vedúcich osobností, napr. Joseph Bates, James White a Ellen G. Whiteová. Postupne sa formovali základné vieroučné body adventistov, ako svätenie soboty ako siedmeho dňa oddeleného Pánom Bohom, Kristova služba v nebeskej svätyni, hlásanie a očakávanie druhého príchodu Ježiša Krista a neoddeliteľnosť tela a duše (nesmrteľnosť je Boží dar, nie kvalitatívna vlastnosť duše). Ďalšie významné prvky vierouky, ako správny vzťah k vlastnému telu ako chrámu Ducha Svätého či krst ponorením sa postupne vyformovali do základných 28 vieroučných bodov. Samotná Cirkev adventistov siedmeho dňa bola založená 21. mája 1863.

Keď cirkev v roku 1863 začala oficiálne existovať, hlásilo sa k nej približne 3 500 členov. Do roku 1870 sa ich počet rozrástol na 16-tisíc. Do roku 1880 sa misijná činnosť vzťahovala len na Severnú Ameriku. Na prelome storočia, v roku 1901, mala cirkev 75-tisíc členov. Po skončení 2. sv. vojny tvorilo cirkev 360-tisíc členov, v roku 1961 ich počet dosiahol jeden milión. Na prelome tisícročia bolo na svete približne 10 miliónov adventistov, v súčasnosti viac ako 22 miliónov. Rýchly rast zaznamenáva cirkev najmä na misijných poliach v Afrike, Strednej a Južnej Amerike. Oproti roku 1901 sa zvýšil aj počet rôznych vzdelávacích inštitúcií na viac ako 8 000. Adventistické školy navštevuje viac ako 1,75 milióna študentov. Keďže adventisti veria, že jedným z najvýznamnejších poslaní každého kresťana je pomoc bližnému v núdzi, prevádzkuje cirkev okrem humanitárnej organizácie ADRA i 172 nemocníc a 238 kliník, ktoré ročne ošetrí približne 16 miliónov pacientov.

Na Slovensku začali adventisti pôsobiť na prelome 19. a 20. storočia. Prví misionári z Nemecka a Maďarska pôsobili vo vtedajšom Prešporku (dnešnej Bratislave), Košiciach, ale i oblasti Liptova na strednom Slovensku, prvé zbory vznikali v rokoch 1911 – 1919. Pod Československou úniou vzniká v roku 1949 aj Slovenské združenie CASD. Začiatkom 50. rokov bol z dôvodu politickej situácie zavretý adventistický teologický seminár. Následne v roku 1952 bola na štyri roky zakázaná činnosť cirkvi. Povolenie opätovnej činnosti v roku 1956 sa týkalo iba činnosti zborov a ústredia cirkvi v Prahe, ale nie združení. V roku 1968 prebehla ustanovujúca konferencia Slovenského združenia CASD. Po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy nastalo tzv. obdobie „normalizácie“ a v roku 1969 bola cirkev vytlačená z verejného života. Zostala však možnosť adaptovať staršie budovy na modlitebne a vzťahy medzi cirkvou a štátom sa ustálili. Až rok 1989 priniesol skutočnú náboženskú slobodu. Bol zrušený štátny dozor nad cirkvami. Cirkev v počte členov porástla o cca 30 %, otvoril sa teologický seminár na Sázave, zrušila sa cenzúra.

²⁴ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

²⁵ Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie: Štruktúra cirkvi. Dostupné na: <https://www.casd.sk/o-nas/struktura-cirkvi/>.

Postupne vznikla aj na Slovensku organizácia pre pomoc a rozvoj ADRA, vydavateľstvo Advent-Orion, mediálne Štúdio Nádej a občianske združenie Pathfinder, ktoré sa venuje deťom a mládeži. Po politickom rozdelení ČSFR a vzniku samostatnej Slovenskej republiky bol prijatý tzv. reštitučný zákon, ktorý zmiernil niektoré krivdy s majetkom, ktorý bol prevedený do vlastníctva štátu v roku 1958. Bol vrátený existujúci majetok, no hnutelný majetok vrátený nebol. Dňa 28. apríla 1995 bola prijatá prvá Ústava CASD v SR a 11. apríla 2002 bola podpísaná Základná zmluva medzi SR a CASD na najvyššej úrovni.²⁶

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku CASD hlási 2 915 veriacich²⁷, ktorí sa schádzajú v približne päťdesiatich zboroch a skupinách.²⁸

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

0

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

4 (ADRA – Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj, o. z., Biblia na cestách, o. z., Život a zdravie, o. z., Klub Prieskumník – Pathfinder, o. z.)

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

Nie

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

CASD pôsobí prevažne v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ďalej v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti dobrovoľníctva, v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci a v oblasti zdravia. Týchto 5 oblastí podľa poradia definovala CASD ako oblasti, v ktorých pôsobí v najväčšej miere. Okrem toho v menšej miere pôsobí aj v oblasti životného prostredia, oblasti ľudských práv, oblasti vzdelávania a oblasti telovýchovy.

- kultúrne a duchovné hodnoty - áno
- životné prostredie - áno
- ľudské práva - áno
- zdravie - áno
- sociálne služby a sociálna pomoc - áno
- vzdelávanie - áno
- veda, výskum a vývoj - nie
- telovýchova - áno
- dobrovoľníctvo - áno
- rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno

²⁶ Informácie uvedené oficiálnymi predstaviteľmi Cirkvi adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie

²⁷ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na:

<http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

²⁸ Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie: Z histórie. Dostupné na: <https://www.casd.sk/onas/z-historie/>.

5. **Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.**
4 občianske združenia, 2 s. r. o., 4 komunitné centrá
6. **V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Celoslovenské pôsobenie; prostredníctvom organizácie ADRA Slovensko, ktorá spadá pod CASD, pôsobia aj v zahraničí (napr. Uganda, Keňa, Bangladéš, Libanon)
7. **Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Deti a mládež, študenti, ženy, seniori, zdravotne postihnutí, sociálne znevýhodnení, ľudia bez domova, väzni, ľudia trpiaci civilizačnými ochoreniami, závislí, široká verejnosť
8. **Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**
V regiónoch do 50 ľudí, v rámci celoslovenských aktivít 100 až 300 ľudí
9. **Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
9
10. **Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
10
11. **Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.**
100
12. **Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).**
Nadácia EPH, Slovenská biblická spoločnosť; spolupráca aj s IUVENTOU, ktorá je príspevkovou organizáciou MŠVVaŠ SR, alebo SlovakAid – fond zriadený pri Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
13. **Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.**
Platforma rozvojových organizácií – Ambrela (jej súčasťou je ADRA Slovensko)
14. **Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?**
3
15. **Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?**
3
16. **Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:**

- **dotlačných schém rezortov štátnej správy? - áno (2)**
cez IUVENTU
- **dotlačných schém vyšších územných celkov? – áno (1)**
- **dotlačných schém miest a obcí? – áno (1)**
- **európskych štrukturálnych a investičných fondov? – áno (1)**
- **finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? – áno (1)**
Visegrad Fund
- **súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) – áno (2)**
- **súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie**
- **zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) – áno (1)**
- **iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - nie**
- **asignácie dane? – áno (3)**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**
Nie
- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**
Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- *jednotlivé zbory majú rôzne komunitné centrá, ktoré vykonávajú všeobecne prospešné činnosti, vzdelávanie a služby pre občanov mesta, ktoré sú duchovného a sociálneho charakteru – Banská Bystrica, Bratislava, Košice, Prešov,*
- *organizácia ADRA Slovensko sa venuje humanitárnej a rozvojovej pomoci na Slovensku a v zahraničí,*
- *Život a zdravie, o. z. prevádzkuje kluby zdravia vo viacerých mestách,*
- *Klub Prieskumník – Pathfinder, o. z. je združenie detí a mládeže skautského typu, cieľom je zmysluplné využívanie ich voľného času.*

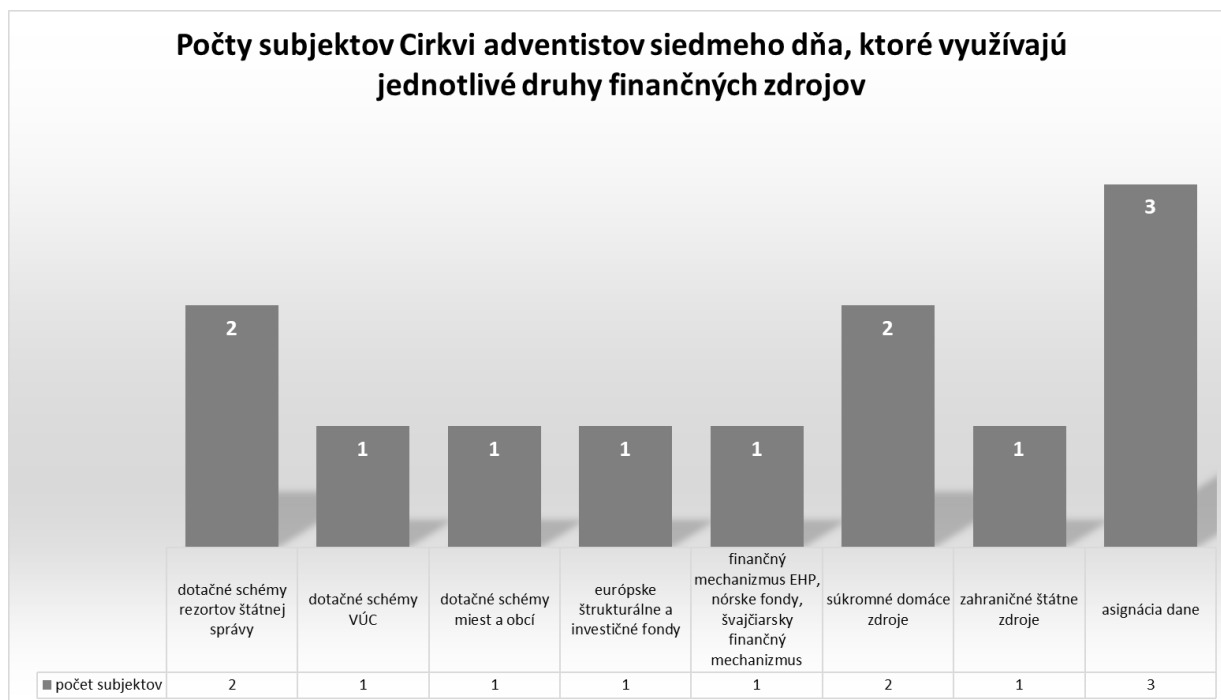
POZNÁMKY:

- *CASD prevádzkuje aj dve s. r. o. - sú nimi Štúdio Nádej a Vydavateľstvo Advent-Orion.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 5 znázorňuje štruktúru finančných zdrojov, ktoré CASD využíva na financovanie svojich všeobecne prospešných činností. CASD uviedla v otázke č. 16 z dotazníka nielen to, aké typy finančných zdrojov využíva, ale aj počty jej subjektov, ktoré sa uchádzajú o dané finančné zdroje. Z odpovedí vyplynulo, že **2 subjekty CASD využívajú dotačné schémy rezortov štátnej správy,**

1 subjekt využíva dotačné schémy VÚC, 1 subjekt využíva dotačné schémy miest a obcí, 1 subjekt využíva európske štrukturálne a investičné fondy, 1 subjekt využíva finančný mechanizmus EHP, nórské fondy alebo švajčiarsky finančný mechanizmus, 2 subjekty využívajú súkromné domáce zdroje, 1 subjekt využíva zahraničné štátne zdroje a 3 subjekty využívajú asignáciu dane. Z uvedeného vyplýva, že subjekty CASD sa uchádzajú o zdroje z rôznych finančných mechanizmov relatívne rovnomerne, najviac subjektov využíva zdroje z asignácie dane.

Graf 5 – Počty subjektov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, ktoré využívajú jednotlivé druhy finančných zdrojov

Cirkev bratská v Slovenskej republike

Základné informácie

Cirkev bratská v SR (ďalej len „CB“) vznikla 2. septembra 1923. Zaregistrovaná bola 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/04 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00468070.²⁹

CB sa hlási k základným starokresťanským vyznaniam viery, k dedičstvu svetovej i domácej reformácie a k zásadám evanjelického hnutia. CB verí, že cirkev musí byť všeobecná (katolícka), že musí byť založená na evanjeliu Ježiša Krista (evanjelická) a že musí žiť z moci a darov Ducha svätého (charizmatická). Hlási sa k historickému vyznaniu viery podľa vyznania Apoštolského, Nicejsko-carhradského a Athanásiovho. Spoločne s mnohými evanjelickými cirkvami sa hlási k Helvétskej konfesii, Heideľberskému a Westminsterkému katechizmu či Lausannskému záväzku. Z vyznania domácej reformácie sa jedná o Českú konfesiu a Bratské vyznanie viery.³⁰

Historický pôvod CB je spojený s pôsobením Petra Chelčického, ktorý je považovaný za zakladateľa Jednoty bratskej. V svetovej literatúre sa toto hnutie uvádza ako „Moravskí bratia“, resp. „Unitas Fratrum“. Z neho vzišli výrazné osobnosti európskeho formátu. Učiteľ národov Jan Amos Komenský bol jej biskupom. Mikuláš Zinzendorf dal CB k dispozícii celý svoj majetok, na jeho usadlosti v Herrnhute (Prusko) sa zrodila misijná aktivita trvajúca 100 rokov. Misionári vycestovali na ostrovy Tichomoria, priniesli evanjelium Afrike či Amerike. Mnohé z týchto zborov dodnes existujú.

K porozumeniu histórie CB a jej teologických východísk je potrebné spomenúť vplyv misionárov zo Škótskej presbyterskej cirkvi (okolo roku 1860) a vplyv kongregacionalistickej americkej misie v Bostone (okolo roku 1870), ktoré spolu s pietistickými dôrazmi formovali evanjelické spoločenstvá vtedajšieho Rakúsko-Uhorska v období po páde bachovského absolutizmu.³¹

Na Slovensku sa zbory CB formovali hlavne v 20. storočí, prvými boli zbor v Prešove (1923) a zbor v Bratislave (1926). V období Slovenského štátu bola CB zakázaná, v čase nadvlády komunizmu bola zas pod prísny dohľadom. CB je na Slovensku členkou Združenia evanjelických cirkví, Ekumenickej rady cirkví a Slovenskej biblickej spoločnosti. Základným spoločenstvom CB je zbor. Na Slovensku pôsobí v súčasnosti 22 zborov. Zbory sa riadia spoločnou Ústavou, Vyznaním a Vnútro-cirkevným poriadkom a okrem toho uzneseniami cirkevnej konferencie. Činnosť zborov koordinuje a reprezentuje Rada Cirkvi bratskej.³²

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku CB hlási 3 396 veriacich.³³

²⁹ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

³⁰ Cirkev bratská v Slovenskej republike: Teologická orientácia. Dostupné na: <https://www.cb.sk/index.php/o-nas/teologicka-orientacia>.

³¹ Cirkev bratská v Slovenskej republike: Fragmenty z histórie Cirkvi bratskej. Dostupné na: <https://www.cb.sk/index.php/o-nas/dejiny-cb>.

³² Wikipedia: Cirkev bratská. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Cirkev_bratska%C3%A1

³³ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

4 (Diakonické združenie Betánia (Betánia Bratislava, n. o., Betánia Senec, n. o., Betánia Kalinovo, n. o.); Kontakt – mládežnícke centrum (Levice); ZŠ Narnia (Banská Bystrica); Združenie škôl C. S. Lewisa (Bratislava))

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

9 (Kvapôčky, o. z. (Bratislava), Hlások ulice, o. z. (Bardejov), TriP, o. z. (Hermanovce nad Topľou), Miesto v dome, o. z. (Levice), Naruby, o. z. (Prešov), Mozaika, o. z. (Svätý Jur), Odras, o. z. (Trnava), Stopy, o. z. (Žilina), Únia detí a mládeže, o. z. (celoslovenské pôsobenie)) + spoločne s obcou Horná Seč zriaďovateľ Senior Garden, n. o.

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

3 (Cirkevná základná škola Narnia Bratislava, Cirkevná základná škola Narnia Banská Bystrica, Bilingválne gymnázium C. S. Lewisa Bratislava)

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

CB pôsobí najmä v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti vzdelávania, v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt a v oblasti dobrovoľníctva.

- kultúrne a duchovné hodnoty - áno
- životné prostredie - nie
- ľudské práva - nie
- zdravie - nie
- sociálne služby a sociálna pomoc - áno
- vzdelávanie - áno
- veda, výskum a vývoj - nie
- telovýchova - nie
- dobrovoľníctvo - áno
- rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - nie

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti, občianske združenie, nezisková organizácia

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Najmä v Bratislavskom kraji (napr. Bratislava, Senec, Svätý Jur), Banskobystrickom kraji (napr. Banská Bystrica, Kalinovo), ale aj v Trnave, Leviciach, Hornej Seči, Žiline či na východe Slovenska (napr. Prešov, Bardejov, Hermanovce nad Topľou)

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Seniori, deti a mládež, sociálne znevýhodnení, zdravotne znevýhodnení, ľudia bez domova, marginalizované rómske komunity

8. Uvedte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

Cca 2 520 ľudí

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

287

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

37 + 3 ľudia dostávajú aktivačný príspevok od Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uvedte, prosím, odhadovaný celkový počet.

160

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uvedte, prosím, 10 príkladov).

Indícia, n. o., Rozumieme si, o. z., D3, o. z., Proti prúdu, o. z., Human International, o. z., Miesto pre život, o. z., Pomáhame druhým, o. z., Tréningové centrum Kompas, o. z., Nadácia Krajina harmónie

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uvedte, prosím, akej.

Stopy, o. z. je súčasťou Rady mládeže Žilinského kraja

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

Všetky (13)

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

0

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

- **dotačných schém rezortov štátnej správy? - áno**
školy, Betánia
- **dotačných schém vyšších územných celkov? - áno**
1 občianske združenie
- **dotačných schém miest a obcí? - áno**
2 školy, 5 občianskych združení
- **európskych štrukturálnych a investičných fondov? - áno**
2 školy, 1 občianske združenie
- **finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - áno**
2 školy

- **súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - áno**
2 školy, 3 občianske združenia, napr. od Nadácie Orange, Nadácie SPP, Nadácie VÚB, Nadácie Pontis
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - nie
- **asignácie dane? - áno**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**
Nie
- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**
Nie, nevidia to ako perspektívne

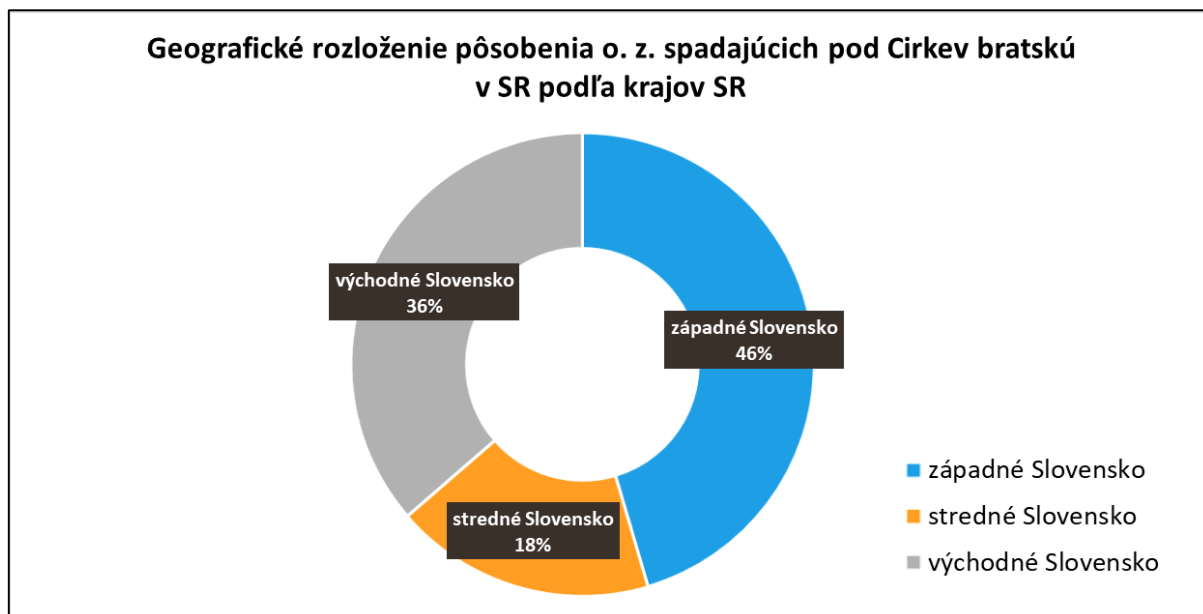
Doplňujúce informácie

PLÁNOVANÉ AKTIVITY:

- *od septembra 2020 začne fungovať už zriadená Základná škola Narnia v Trnave.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 6 znázorňuje **geografické lokality, v ktorých pôsobia občianske združenia založené členmi CB, úzko spolupracujúce s CB alebo fungujúce na základe hodnôt a vyznania, ktoré CB hlása.** CB v otázke č. 2 z dotazníka uviedla okrem počtu subjektov vykonávajúcich obdobné činnosti ako MNO aj lokalitu ich pôsobenia. Všetky subjekty z otázky č. 2 majú právnu formu občianske združenie. Jednotlivé lokality rozdelil ÚSV ROS do troch skupín – lokality spadajúce pod **západné Slovensko**, lokality spadajúce pod **stredné Slovensko** a lokality spadajúce pod **východné Slovensko**. Na základe tohto rozdelenia graf znázorňuje, že **na západnom Slovensku pôsobí 5 občianskych združení, čiže 46 % z celkového počtu skúmaných občianskych združení, na strednom Slovensku pôsobia 2 občianske združenia, čiže 18 % z celkového počtu, a na východnom Slovensku pôsobia 4 občianske združenia, čiže 36 % z celkového počtu.** Z grafu teda vyplýva, že **najväčší počet občianskych združení pôsobí na území západného Slovenska a najmenej na území stredného Slovenska.**

Graf 6 – Geografické rozloženie pôsobenia občianskych združení spadajúcich pod Cirkev bratskú v SR

Cirkev československá husitská na Slovensku

Základné informácie

Cirkev československá husitská na Slovensku (ďalej len „CČSH“) bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/05 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 30813565.³⁴

CČSH je spoločenstvo veriacich ľudí, ktorí chcú nasledovať Ježiša Krista v duchu biblických a kresťanských zásad. Ide o pomerne mladú kresťanskú cirkev založenú skupinou reformných a modernistických katolíckych kňazov v roku 1920 v Prahe, ako reakcia na rozpad rakúsko-uhorskej monarchie a vyhlásenie Československej republiky. Hlavným iniciátorom pre jej vznik bol pokrokový katolícky duchovný dr. Karel Farský, ktorý bol zároveň zvolený za prvého patriarchu cirkvi. Cirkev československá (od roku 1971 s prívlastkom „husitská“) je súčasťou veľkej rodiny kresťanských cirkví snažiacia sa o naplnenie Kristovho príkazu o šírení Evanjelia. Z hľadiska organizácie a štruktúry je založená na apoštolskej postupnosti (chápanej v zmysle českej reformácie ako postupnosť vo viere a vernosti evanjeliu), riadená duchovenstvom a tiež laikmi. Jedná sa teda o tzv. „episkopálnu“ cirkev s presbyterskými prvkami. CČSH sa hlási k historickej tradícii starokresťanskej, cyrilometodskej, českobratskej a reformačnej. Najvyšším administratívnym pracovníkom cirkvi je pražský patriarcha. Cirkev sa rozdeľuje na diecézy, ktoré sú vedené biskupmi (Praha, Hradec Králové, Brno, Olomouc, Plzeň a Bratislava). Diecézy sa ďalej delia na náboženské obce.

Od ostatných protestantských cirkví sa CČSH odlišuje predovšetkým tým, že okrem Svätého Písma sa hlási aj ku kresťanskej tradícii, z ktorej však prijíma len to, čo je v úplnej zhode s Bibliou. Rovnako vyznáva sedem sviatostí: Krst, birmovanie, Večera Pánova, Pokánie (formou spoločnej, ale aj ušnej spovede), manželstvo, útecha chorých a trpiacich a sviatosť kňazstva. Základným vonkajším prejavom CČSH je liturgia podľa patriarchu Karla Farského pozostávajúca z dvoch základných častí: Kázanie Evanjelia Ježiša Krista a slávenie svätej Večere Pánovej.

CČSH je so svojimi názormi otvorená diskusii a vedeckému prínosu. Veľký dôraz kladie na ekumenizmus, slobodu svedomia a postoj jednotlivca. Vierouka husitskej cirkvi nepatrí medzi striktné dogmatickú, ale naopak dynamickú a hľadajúcu vyššie poznanie. CČSH sa hlási k historickému a kultúrnemu dedičstvu započatému majstrom Jánom Husom a nadväzuje na odkaz husitského hnutia. Rovnako sa priznáva k demokratickému odkazu Prvej česko-slovenskej republiky.

Husitskú cirkev v SR v súčasnosti zastupujú tri náboženské obce (Bratislava, Liptovská Osada (so sídlom v Martine) a Košice).³⁵ Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku CČSH hlási 1 782 veriacich.³⁶

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

0

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

³⁴ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

³⁵ Cirkev československá husitská na Slovensku: Kto sme? Dostupné na: <https://cirkev-ceskoslovenska-husitska6.webnode.sk/>.

³⁶ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

0

3. **Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.**

Nie

4. **Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.**

CČSH pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ďalej v oblasti zdravia, nakoľko má psychologickú poradňu, a v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
 - životné prostredie - nie
 - ľudské práva - nie
 - **zdravie - áno**
 - **sociálne služby a sociálna pomoc - áno**
 - vzdelávanie - nie
 - veda, výskum a vývoj - nie
 - telovýchova - nie
 - dobrovoľníctvo - nie
 - rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - nie
5. **Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.**

-

6. **V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

Najmä Bratislavský kraj, Bratislava, veľké mestá, Košice, Martin, Liptovská Osada

7. **Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

Ľudia bez domova, ľudia v strednom veku (v rámci psychologickkej poradne viac mužov ako žien)

8. **Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**

V desiatkach, do 100

9. **Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

0

10. **Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

0

11. **Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.**

Cca 5

12. **Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno,**

s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Proti prúdu, o. z. – spolupráca v súvislosti s časopisom Nota Bene

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Nie

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

-

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

-

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

CČSH využíva iba jeden z uvedených zdrojov financovania – kategóriu iné zdroje.

- dotačných schém rezortov štátnej správy? - nie
- dotačných schém vyšších územných celkov? - nie
- dotačných schém miest a obcí? - nie
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskych fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - nie
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - áno
- asignácie dane? - nie

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

Nie

- Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?

Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- prevádzkovanie psychologickkej poradne,
- pôsobenie v oblasti väznenstva – návštevy väzňov, napr. v Leopoldove.

PLÁNOVANÉ AKTIVITY:

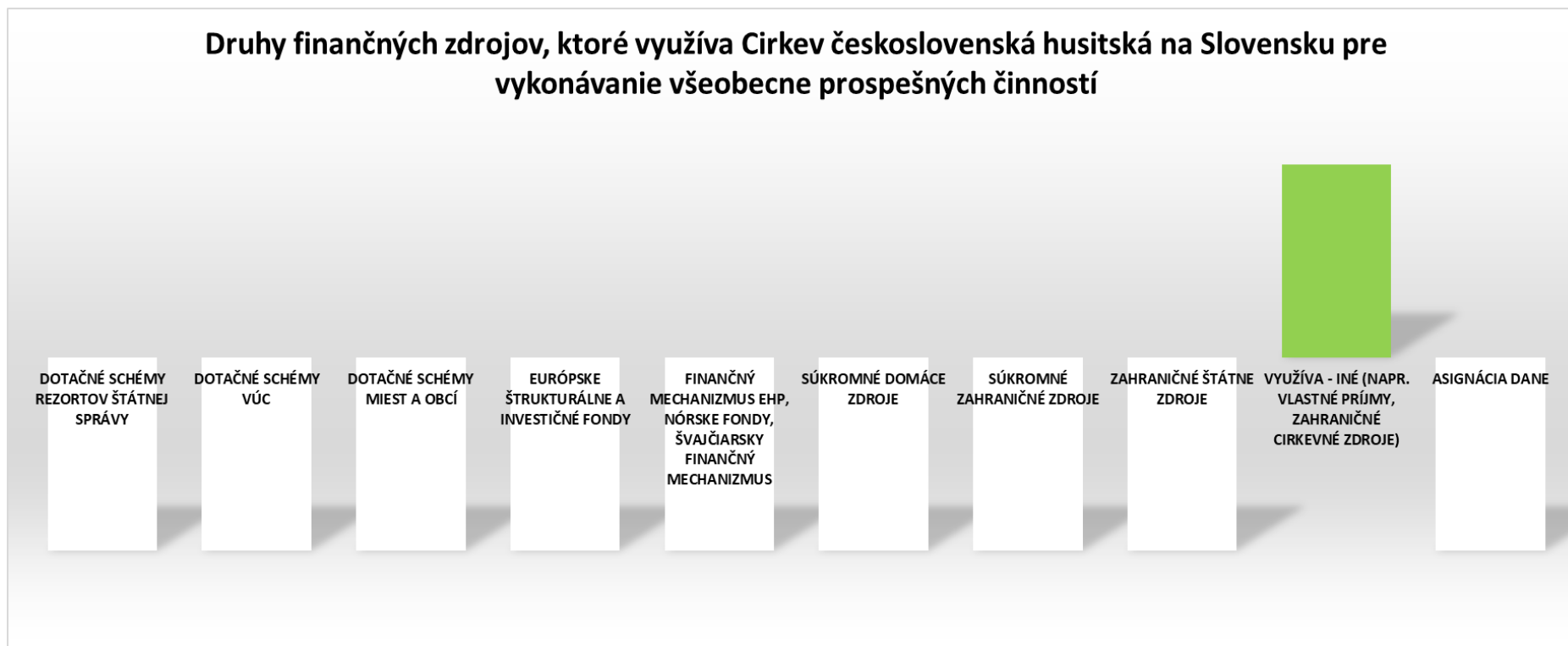
- *zriadenie klubu dôchodcov,*
- *rozšírenie práce s ľuďmi bez domova.*

POZNÁMKY:

- *CČSH bola v roku 1939 zakázaná – zrušená. V tom čase mala 21 000 registrovaných príslušníkov. Jej činnosť bola obnovená až v roku 1988. V súčasnosti sa k nej hlási približne 1 800 ľudí. Kvôli týmto skutočnostiam vykonáva menej charitatívnych činností než napríklad Cirkev československá husitská v Českej republike.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 7 znázorňuje, aké druhy finančných zdrojov využíva CČSH pre vykonávanie svojich všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázku č. 16 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že CČSH využíva na financovanie svojich aktivít iba kategóriu **iné zdroje (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje)**, ktorá je v grafe znázornená ako stĺpec zelenej farby. Zvyšných 9 druhov možných finančných zdrojov CČSH nevyužíva.

Graf 7 – Druhy finančných zdrojov, ktoré využíva Cirkev československá husitská na Slovensku pre vykonávanie všeobecne prospešných činností

Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike

Základné údaje

Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní bola zaregistrovaná dňa 18. októbra 2006 pod registračným číslom MK-4612/2006-320/18095 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 30869072.³⁷

Sama seba považuje za jediná cirkev oprávnenú Ježišom Kristom, ktorá dodržiava jeho pôvodné učenie. Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní preberá mnohé z kresťanského vierovyznania. Učí, že Ježiš Kristus je Syn Boží a Spasiteľ ľudstva. Ako jediná sa vyznačuje niektorými charakteristickými učeniami. Hlavným z nich je presvedčenie, že pôvodná Cirkev Ježiša Krista sa stratila zo Zeme krátko po Jeho smrti. Táto cirkev bola nakoniec v polovici 19. storočia znovuzriadená spolu s jej náukami, organizáciou – vrátane Rady dvanástich apoštolov – a právomocou. Aby sa rozlišovalo medzi terajšou a pôvodnou Cirkvou Ježiša Krista, znovuzriadená Cirkev je známa ako Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní. Jednou z najcharakteristickejších čŕt Cirkvi Ježiša Krista Svätých neskorších dní je dôraz na rodinný život.³⁸ Cirkev bola oficiálne založená v roku 1830 vo Fayette v štáte New York. Jej vodcom bol Joseph Smith. Cirkev sa rozvinula v organizáciu, ktorá má členov a zbory po celom svete.

Počiatky cirkvi v ČR a SR siahajú do roku 1884, kedy prišiel z Viedne do Prahy prvý misionár Thomas Biesinger. Pre svoje kázanie bol však uväznený. Misionárska práca sa v skutočnosti začala až o 45 rokov neskôr, z veľkej časti vďaka Františke Brodilovej. 24. júla 1929 starší John A. Widtsoe z Kvora Dvanástich zasvätil Československo pre hlásanie evanjelia. Cirkev zapustila v Československu korene, ale príchod 2. sv. vojny všetko zmenil. Bežná misionárska práca bola po obsadení krajiny nemeckou armádou prerušená a misionári boli evakuovaní. V roku 1946 sa misionári do Československa vrátili, avšak nástup komunistov k moci v roku 1948 opäť všetko zmenil. Verejná činnosť cirkvi bola 6. apríla 1950 zakázaná. Viac ako 40 rokov si členovia cirkvi udržiavali vieru v tichosti bez toho, aby ju mohli verejne vyznávať a bez toho, aby mali pravidelný kontakt s cirkvou za hranicami Československa. Boli sledovaní ŠtB a podrobovaní opakovaným výsluchom. Opätovného oficiálneho uznania sa cirkvi dostalo 22. februára 1990. V máji 1990 sa do Československa znovu vrátili misionári. V tej dobe bolo v Československu 345 členov. Dnes má Česká misia Praha Cirkvi Ježiša Krista Svätých neskorších dní približne 2 000 členov. Členovia sa schádzajú v 13 kongregáciách v ČR a v 5 kongregáciách na Slovensku.³⁹

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku Cirkvi Ježiša Krista Svätých neskorších dní hlási 972 veriacich.⁴⁰

Dotazník

- 1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?**
0
- 2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

³⁷ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

³⁸ Wikipedia: Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Cirkev_Ježiša_Krista_Svätých_neskorších_dní.

³⁹ Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike: O nás. Dostupné na: <https://sk.cirkevjezisakrista.org/about>.

⁴⁰ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

0

3. **Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.**

Nie

4. **Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.**

Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ďalej v oblasti dobrovoľníctva, v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci, v oblasti vzdelávania, ale aj v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti zdravia a v oblasti telovýchovy.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
 - životné prostredie - nie
 - ľudské práva - nie
 - **zdravie - áno**
 - **sociálne služby a sociálna pomoc - áno**
 - **vzdelávanie - áno**
 - veda, výskum a vývoj - nie
 - **telovýchova - áno**
 - **dobrovoľníctvo - áno**
 - **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno**
5. **Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.**

-

6. **V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

Celoslovenské pôsobenie – Bratislava, Nitra, Žilina, Trenčín, Banská Bystrica, Rožňava, východ SR (napr. Sobrance, Snina, Humenné, Trebišov, Moldava nad Bodvou, Medzilaborce, Giraltovce, Kráľovský Chlmec, Veľká Ida, Košice – aj Luník IX, Prešov, Veľké Kapušany, Kaluža, Ubl'a, Hodkovce, Bežovce, Žehra...), severovýchod SR (napr. Veľká Lomnica, Bardejov, Batizovce, Lomnička, Podsadek, Spišská Nová Ves, Spišský Štvrtok...)

7. **Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

Každý, kto prejaví záujem, deti a mládež, dospelí, seniori, ľudia bez domova, chudobní a núdzni bez ohľadu na náboženstvo či rasu, ľudia s mentálnym postihnutím, ľudia so zdravotným postihnutím, marginalizované rómske komunity

8. **Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**

Cca 300

9. **Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

0

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

Cca 300, zároveň všetci členovia sú dobrovoľníkmi

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Depaul Slovensko, ETP Slovensko, Nadácia Pro Futura, Človek v ohrození, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Spišská katolícka charita, Slovenský Červený kríž, Kontakt, n. o., Domov v rodine, o. z., Maják, n. o., Kotva, n. o., Barlička, o. z., Dorka, n. o., Domovina, n. o., Nadácia Krajina harmónie, Tvoja šanca, o. z., Radosť zo života, o. z.

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Nie

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

-

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

-

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní využíva na Slovensku financie z predaja kníh a iných materiálov a zároveň sú aktivity financované z celosvetových príspevkov členov cirkvi, ktoré sa potom rozdeľujú medzi chudobných a núdznych. To znamená, že z nižšie uvedených zdrojov financovania využíva iba kategóriu iné zdroje.

- dotačných schém rezortov štátnej správy? - nie
- dotačných schém vyšších územných celkov? - nie
- dotačných schém miest a obcí? - nie
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - nie
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - áno
- asignácie dane? - nie

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**

Nie

- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**

Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

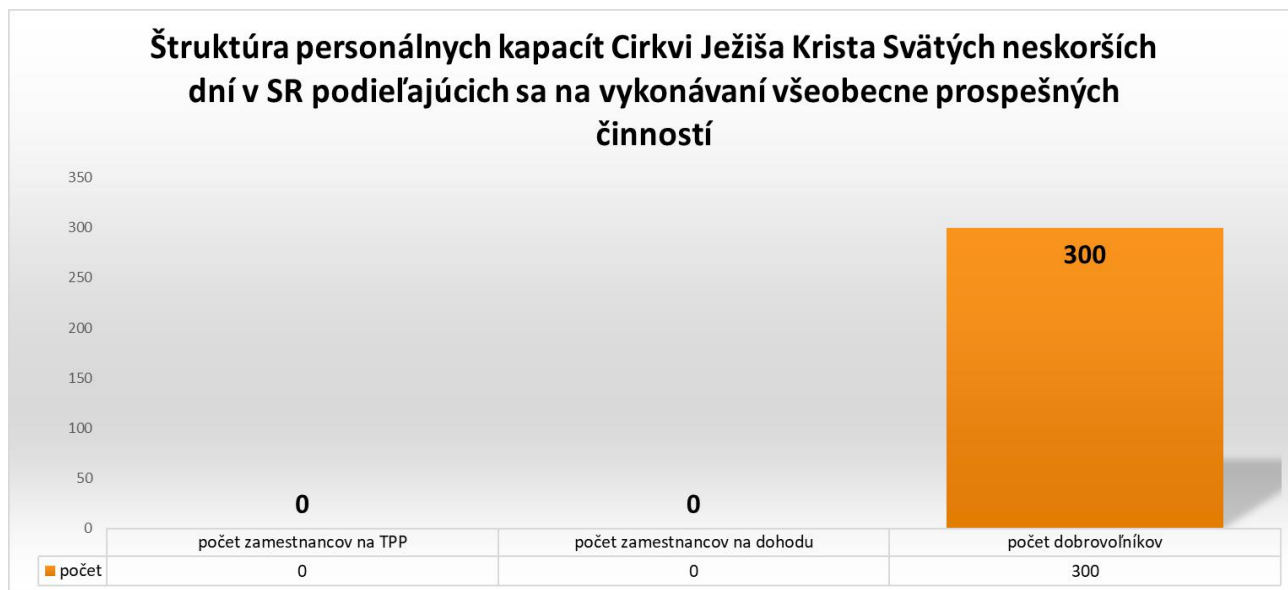
- *pravidelné dobrovoľnícke aktivity – napr. každú sobotu, ale aj mimo tohto času,*
- *pomoc materským školám (opravy, poskytovanie materiálnej pomoci, zakúpenie nábytku...),*
- *pomoc domovom dôchodcov,*
- *rozdávanie potravinových balíčkov (napr. Sobrance, Snina) – chudobným, Rómom,*
- *školenia v téme ako získať prácu alebo ako prestať fajčiť,*
- *poskytovanie oblečenia a diek ľuďom bez domova,*
- *práca s Rómami – v Lomničke vzdelávacie aktivity, Bežovce – učili Rómov pestovať zemiaky, zakúpili pre nich kosačky a iné stroje, Stará Ľubovňa – kúpa nábytku do kontajnerovej školy, Batizovce – kúpa dreva,*
- *v rámci práce s postihnutými osobami zakúpili skleník, aby v ňom mohli títo ľudia pestovať kvety a následne ich predávať.*

POZNÁMKY:

- *Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní pri niektorých aktivitách spolupracuje s Rímskokatolíckou cirkvou v SR (napr. v Lomničke),*
- *detailnejší zoznam humanitárnych projektov Cirkvi Ježiša Krista Svätých neskorších dní od roku 2007 sa nachádza v Prílohe č. 1 k tomuto dokumentu.*

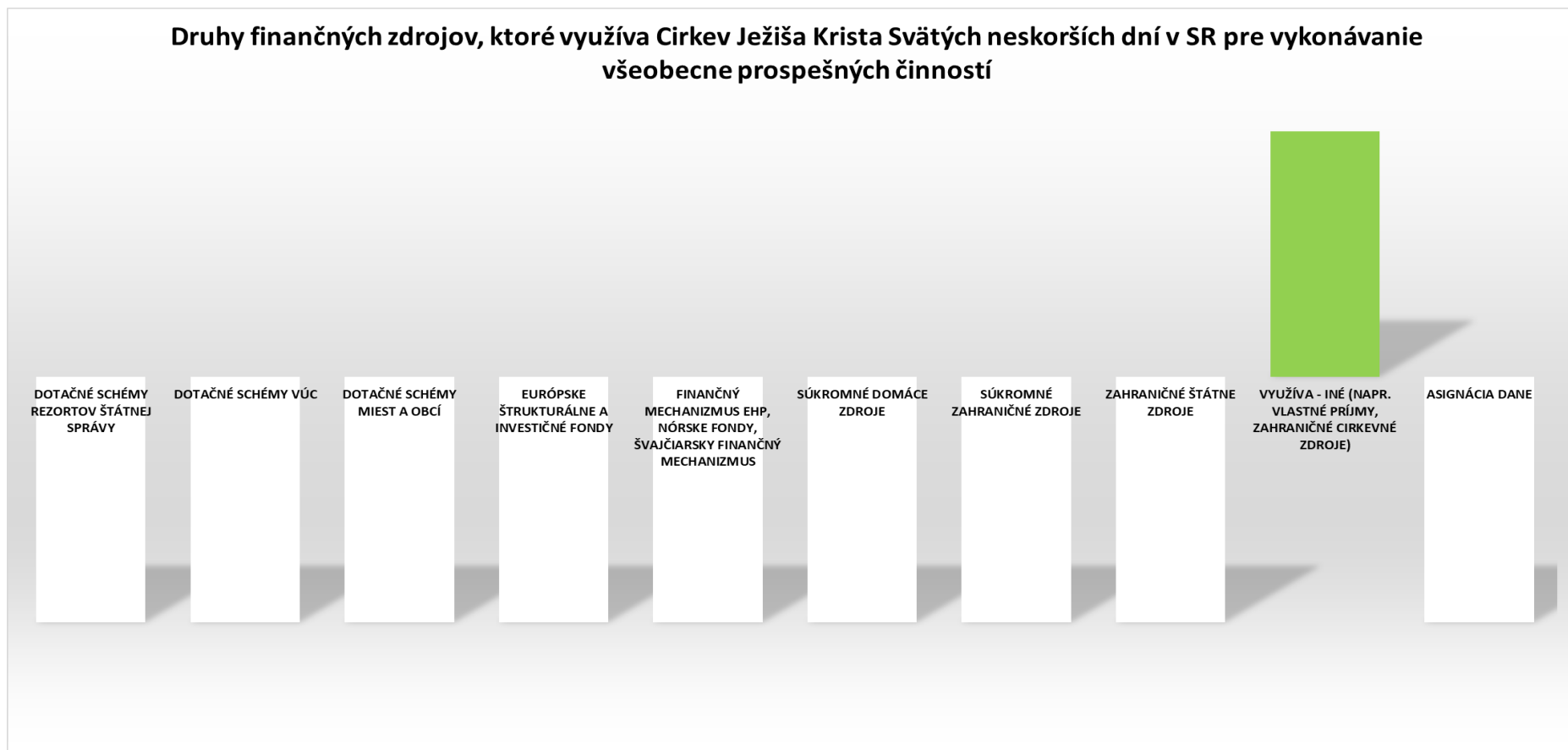
Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 8 znázorňuje štruktúru personálnych kapacít Cirkvi Ježiša Krista Svätých neskorších dní, ktoré sa podieľajú na vykonávaní všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázky z dotazníka č. 9, 10 a 11 vzniklo grafické znázornenie, ktoré uvádza, že **Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní nezamestnáva žiadnych zamestnancov na TPP ani na dohodu a pôsobí v nej 300 dobrovoľníkov.** Graf teda poukazuje na fakt, že **Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní na vykonávanie všeobecne prospešných činností využíva iba činnosť dobrovoľníkov.**

Graf 8 – Štruktúra personálnych kapacít Cirkvi Ježiša Krista Svätých neskorších dní v SR podieľajúcich sa na vykonávaní všeobecne prospešných činností

Graf 9 znázorňuje, aké druhy finančných zdrojov využíva Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní pre vykonávanie svojich všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázku č. 16 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní využíva na financovanie svojich aktivít iba kategóriu **iné zdroje (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje)**, ktorá je v grafe znázornená ako stĺpec zelenej farby. **Zvyšných 9 typov možných finančných zdrojov Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní nevyužíva.**

Graf 9 – Druhy finančných zdrojov, ktoré využíva Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v SR pre vykonávanie všeobecne prospešných činností

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku

Základné údaje

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (ďalej len „ECAV“) bola pod súčasným názvom zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 s registračným číslom 308/1991/12 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00179213.⁴¹

ECAV bola založená Žilinskou synodou, ktorá sa konala v Žiline od 28. do 30. marca 1610. Zvolal ju a predsedal jej uhorský palatín Juraj Turzo. Bola prvou zákonodarnou synodou evanjelickej cirkvi na území Horného Uhorska, dnešného Slovenska. Prijala prvé zákony, organizačné členenie a zvolila prvých superintendentov, čím položila základy pre vytvorenie samostatnej cirkevnej organizácie evanjelikov v Hornom Uhorsku. ECAV je druhou najväčšou cirkvou na území Slovenska. Vyznáva Ježiša Krista ako hlavu všeobecnej kresťanskej cirkvi, vychádza z Písma svätého – Biblie ako prameňa viery i pravidla života a zo Symbolických kníh, ktoré považuje za jediný správny výklad Písma svätého. Evanjelickou cirkvou sa nazýva podľa evanjelií, ktoré sú zapísané v Biblii – Novej zmluve. Augsburské vyznanie z roku 1530 je po Písme svätom základným prameňom viery. Symbolom ECAV je Lutherova ruža. ECAV deklaruje, že je pripravená spolupracovať aj s inými kresťanskými cirkvami a náboženskými spoločnosťami na poli ducha, charity a humanity. Vnútorňa organizácia cirkvi je založená na princípoch samosprávy a rovnoprávnosti všetkých jej členov bez rozdielu rasy, jazyka, pohlavia a sociálneho postavenia.⁴²

Slovenskí evanjelici sú súčasťou veľkej rodiny evanjelických kresťanských cirkví, ktoré boli založené v procese obnovy cirkvi v 16. storočí, ktorý sa nazýva reformácia. Cieľom reformácie bolo očistenie všeobecnej cirkvi od rôznych deformácií kresťanského učenia, ku ktorým došlo v období stredoveku a ktoré boli považované za odklon cirkvi od Biblie. Počiatky evanjelickej cirkvi na Slovensku siahajú do prvej polovice 16. storočia, kedy na územie súčasného Slovenska začala prenikať reformácia Lutherovho smeru z Wittenbergu. Do roku 1670 väčšina obyvateľov Uhorska patrila k evanjelikom, ale v rokoch 1670-1680 v rámci protireformácie došlo k úplnému zákazu evanjelickej cirkvi. Od roku 1681, kedy boli prijaté Šopronské artikuly, bola evanjelická cirkev povolená, ale s určitými obmedzeniami. Vtedy bolo na slovenskom území postavených niekoľko tzv. artikulárnych kostolov. V roku 1781 po prijatí Tolerančného patentu došlo k čiastočnému zrovnoprávneniu cirkvi v Uhorsku. V tomto období boli postavené dve tretiny evanjelických kostolov v Uhorsku – tzv. tolerančné kostoly. Rovnosť cirkví pred zákonom však nastala až v roku 1848. V roku 1918 po vzniku ČSR sa z evanjelickej cirkvi v Uhorsku vyčlenila samostatná Cirkev evanjelická a. v. na Slovensku. V časoch 2. sv. vojny ECAV stála v opozícii k vládnuceho režimu, protestovala proti nacizmu, rasizmu a uplatňovaniu Židovského kódexu. Evanjelici zachránili pred smrťou mnoho židovských spoluobčanov. V roku 1948 komunistický režim zlikvidoval cirkevné spolky, školy, diakoniu aj periodiká. Cirkev žila pod prísnu kontrolou totalitného režimu. Viac ako sto evanjelických farárov bolo prenasledovaných, mnohých väznili alebo obmedzovali v službe cirkvi. Po roku 1989 sa život cirkvi začal rozvíjať v nových podmienkach.⁴³

⁴¹ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁴² Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku: ECAV na Slovensku. Dostupné na: <https://www.ecav.sk/ecav/charakteristika>.

⁴³ Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku: Stručné dejiny ECAV na Slovensku. Dostupné na: <https://www.ecav.sk/ecav/historia>.

ECAV má na Slovensku viac ako 300 cirkevných zborov.⁴⁴ Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku nej hlási 316 250 veriacich.⁴⁵

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

27

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

ECAV nevedie evidenciu svojich subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako MNO, preto nebolo možné poskytnúť relevantné a presné údaje k otázke č. 2. Do budúca však ECAV vyjadriła ochotu centralizovať požadované údaje a pokúsiť sa o evidenciu týchto subjektov.

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

32 (14 materských škôl, 6 základných škôl, 7 gymnázií, 4 spojené školy, 1 centrum voľného času)

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

- kultúrne a duchovné hodnoty - áno
- životné prostredie - nie
- ľudské práva - nie
- zdravie - áno
- sociálne služby a sociálna pomoc - áno
- vzdelávanie - áno
- veda, výskum a vývoj - nie
- telovýchova - nie
- dobrovoľníctvo - áno
- rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti; prípadné ďalšie právne formy nebolo možné určiť, keďže táto otázka priamo nadväzuje na otázku č. 2, ku ktorej nebolo možné zo strany ECAV poskytnúť relevantné údaje.

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Celoslovenské pôsobenie

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Všetky vekové kategórie, od detí až po seniorov

⁴⁴ Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku: Štruktúra a orgány. Dostupné na: <https://www.ecav.sk/ecav/struktura-a-organy>.

⁴⁵ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

- 8. Uvedte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**

Cca 10 000

- 9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

Cca 250

- 10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

28

- 11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uvedte, prosím, odhadovaný celkový počet.**

31

- 12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uvedte, prosím, 10 príkladov).**

ECAV nevedie evidenciu spolupracujúcich MNO, preto nebolo možné poskytnúť relevantné a presné údaje k otázke č. 12. Do budúca však ECAV vyjadrila ochotu zhromaždiť požadované údaje o spolupráci s MNO.

- 13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uvedte, prosím, akej.**

Platforma rozvojových organizácií – Ambrela, Sociofórum, Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb, Fórum kresťanských inštitúcií

- 14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?**

10

- 15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?**

15

- 16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:**

- dotačných schém rezortov štátnej správy? – áno (6)
- dotačných schém vyšších územných celkov? – áno (6)
- dotačných schém miest a obcí? – áno (2)
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? – áno (1)
- finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? – áno (1)
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) – áno (1)
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie

- iných zdrojov? (vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - nie
- **asignácie dane? – áno (10)**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**
Nie
- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**
Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- *ECAV prevádzkuje školu pre hluchoslepé deti v Červenci – jedinú svojho druhu na Slovensku.*

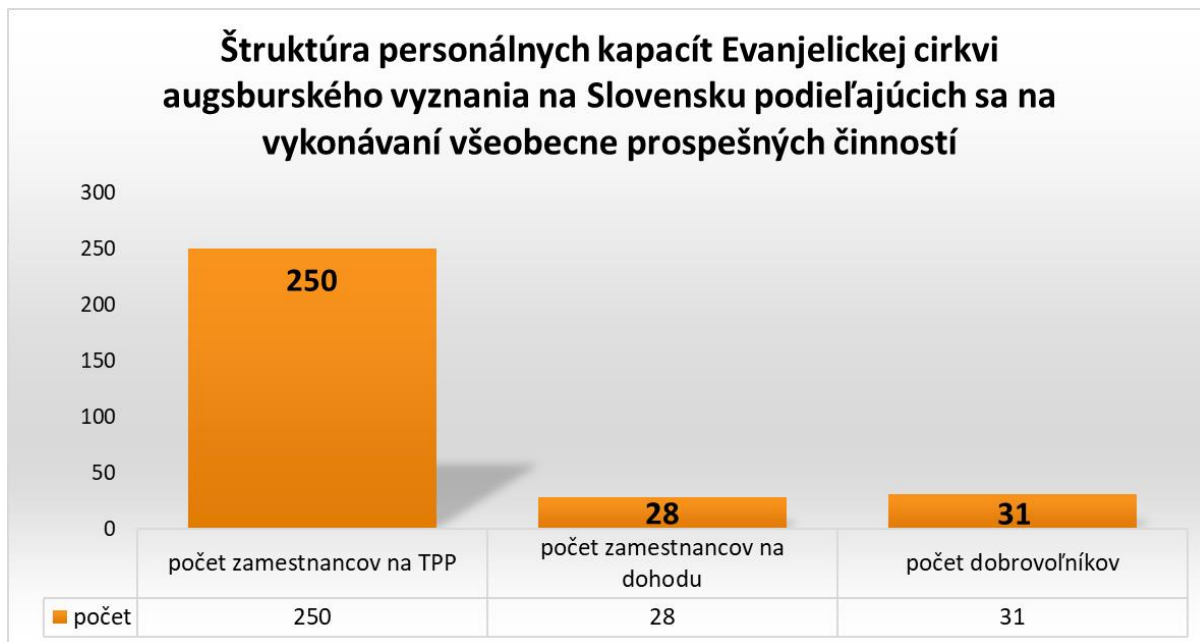
Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 10 znázorňuje, aké typy škôl a školských zariadení má zriadené ECAV. ECAV v otázke č. 3 uviedla nielen počet škôl a školských zariadení, ale aj ich jednotlivé typy. Graficky je teda znázornené, že **ECAV má zriadených 14 materských škôl, 6 základných škôl, 7 gymnázií, 4 spojené školy a 1 centrum voľného času.** Z daného vyplýva, že ECAV má z jednotlivých typov škôl najviac materských škôl.

Graf 10 – Štruktúra a počet škôl a školských zariadení Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku

Graf 11 znázorňuje štruktúru personálnych kapacít ECAV, ktoré sa podieľajú na vykonávaní všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázky z dotazníka č. 9, 10 a 11 vzniklo grafické znázornenie, ktoré uvádza, že ECAV zamestnáva 250 zamestnancov na TPP, 28 zamestnancov na dohodu a pôsobí v nej 31 dobrovoľníkov. Z grafu vyplýva, že ECAV na vykonávanie všeobecne prospešných činností využíva najmä zamestnancov na TPP. Na základe nášho zisťovania sa ukazuje, že ECAV patrí medzi najväčších zamestnávateľov spomedzi všetkých registrovaných cirkví a náboženských spoločností na Slovensku.

Graf 11 – Štruktúra personálnych kapacít Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku podieľajúcich sa na vykonávaní všeobecne prospešných činností

Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť

Základné informácie

Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť (ďalej len „ECM“) pôsobí na Slovensku od roku 1924. Zaregistrovaná bola dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/06 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00468053.⁴⁶

Názov Evanjelická cirkev metodistická vznikol po zjednotení dvoch cirkví – Evanjelického spoločenstva a Episkopálnej metodistickej cirkvi. V anglicky hovoriacich krajinách nazvali novú zjednotenú denomináciu United Methodist Church (zjednotená metodistická cirkev), v mnohých európskych krajinách dostala meno Evanjelická cirkev metodistická.⁴⁷ Evanjelická sa nazýva preto, že zvestuje evanjelium. Posolstvo o Božej láske ku všetkým ľuďom je obsahom i mierkou života cirkvi i jej členov. „Metodistická“ bola pôvodne posmešná prezývka pre skupinu mladých študentov v Oxforde. Táto skupina študentov sa snažila preraziť novým životným štýlom, a to napr. pravidelným biblickým štúdiom, spoločnými modlitbami, službou chudobným, chorým a väzňom. Vodcom tejto skupiny sa stal mladý anglikánsky farár John Wesley. Spoločnými silami sa títo mladí ľudia snažili konať dobro a páčiť sa Bohu. Metodistické hnutie pôvodne nemalo úmysel založiť novú cirkev. Avšak odpor veľkých cirkví a požiadavky misijných staníc viedli ku vzniku metodistickej cirkvi.⁴⁸ Vo svete pracuje 77 cirkví hlásiacich sa k teologickému odkazu Johna Wesleyho (1703 – 1791), sú združené v Svetovej metodistickej rade a reprezentujú viac ako 80 miliónov ľudí.

V Československu vznikla ECM v roku 1920 a na území Slovenska pôsobí od roku 1924. Počas vojnového Slovenského štátu bola jej činnosť zakázaná. Po 2. sv. vojne bola jej práca obnovená, avšak komunistický režim jej nedával veľa priestoru na rozvoj. Výraznejší nárast práce a členstva zaznamenala až v slobodných pomeroch po roku 1989. Slovenská oblasť ECM tvorí spolu s českou oblasťou jednu Výročnú konferenciu. Tieto oblasti spravujú superintendenti spolu s biskupom, ktorý stojí na čele Centrálnej konferencie pre strednú a južnú Európu.⁴⁹

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku ECM hlási 10 328 veriacich.⁵⁰

Dotazník

- 1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?**
2 (Diakonia ECM, Inštitút vzdelávania ECM)
- 2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
0 – ECM nemá zriadený žiadny ďalší subjekt s právnou subjektivitou, avšak členovia ECM pôsobia vo viacerých iných subjektoch a rôznych oblastiach pôsobenia.

⁴⁶ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁴⁷ Wikipedia: Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Evanjelická_cirkev_metodistická,_Slovenská_oblasť.

⁴⁸ Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť: O nás. Dostupné na: <https://umc.sk/o-nas/>.

⁴⁹ Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi metodistickej Bratislava – Staré Mesto: O nás. Dostupné na: <http://bratislava.umc.sk/farnost-zbor/o-nas/>

⁵⁰ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

Nie

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

ECM pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, ale aj v oblasti vzdelávania, v oblasti dobrovoľníctva a v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
- životné prostredie - nie
- ľudské práva - nie
- zdravie - nie
- **sociálne služby a sociálna pomoc - áno**
- **vzdelávanie - áno**
- veda, výskum a vývoj - nie
- telovýchova - nie
- **dobrovoľníctvo - áno**
- **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno**

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Celoslovenské pôsobenie – najmä západné Slovensko (napr. Bratislava, Sereď, Šintava, Trnava, Pezinok), Partizánske, Komárno, severné Slovensko (Gerlachov, Orava – Dolný Kubín), východné Slovensko (napr. Veľké Kapušany, Draňov, Slavkovce, Michalovce, Jenkovce, Kráľovský Chlmec, Sečovce, Kravany)

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Deti, seniori, ľudia bez domova, zdravotne postihnutí, sociálne znevýhodnení, Rómovia, chorí, osamelí ľudia

8. Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

Cca 2 000

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

1

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

- 11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.**

Cca 100

- 12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).**

Kresťania v meste, Armáda spásy, Viva Network Slovensko, Teen Challenge Slovakia, n. o., Teresa Benedicta, o. z., Súcit, n. o. + spolupráca aj so zahraničnými organizáciami, napr. Samaritan's Purse, Barnabas Foundation

- 13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.**

Nie

- 14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?**

1

- 15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?**

0

- 16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:**

ECM využíva dva druhy z nižšie uvedených zdrojov financovania - svoje aktivity financuje z vlastných zdrojov a z daňovej asignácie.

- dotačných schém rezortov štátnej správy? - nie
- dotačných schém vyšších územných celkov? - nie
- dotačných schém miest a obcí? - nie
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskych fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - nie
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - áno
- asignácie dane? - áno

- 17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?**

- Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

Nie

- Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?

Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- *pôsobenie v detských domovoch (napr. v Seredi) aj v klube detí zo sociálne slabých rodín v Trnave – kultúrne a edukačné aktivity, charitatívne koncerty,*
- *organizovanie konferencií pre mládež,*
- *pôsobenie v domovoch dôchodcov (napr. v Seredi, Bratislave, Šintave, Veľkých Kapušanoch), práca so seniormi a telesne postihnutými (napr. v Jenkovciach, Šoporni) – dovoz k lekárom, nákupy pre seniorov, organizovanie pobytov pre seniorov,*
- *distribúcia potravín v spolupráci napríklad s Armádou spásy alebo prostredníctvom Potravinovej banky Slovenska (z Tesca) na východnom Slovensku,*
- *práca s Rómami – ECM má dva rómske cirkevné zbory (Gerlachov, Slavkovce), materiálna pomoc (školské potreby, hygienické potreby), kultúrny program, športové aktivity, denné tábory, výlety, adventné večery, zapájanie detí do spevu a hry na hudobných nástrojoch,*
- *pôsobenie v nocľahárni v Bratislave, Trnave a Seredi (zaplatenie nocľahu ľuďom bez domova, poskytnutie trvanlivých potravín a hygienických potrieb),*
- *rozdávanie oblečenia a obuvi pre rodiny v núdzi,*
- *varenie jedla pre ľudí bez domova v spolupráci s platformou Kresťania v meste,*
- *šitie rúšok počas pandémie COVID-19,*
- *pôsobenie v protidrogovom, resocializačnom centre zriadenom organizáciou Teen Challenge Slovakia, n. o.,*
- *organizovanie rôznych evanjelizačných aktivít mimo cirkevných budov (na námestiach, v kultúrnych domoch a pod.),*
- *vzdelávanie – pôsobenie na katedre teológie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici,*
- *vzdelávanie laikov a pracovníkov cirkvi - rôzne školenia, semináre, študijné programy,*
- *publikačná činnosť - Heslá (biblické zamyslenia na každý deň), celocirkevný časopis Ohnisko, kniha „Nadovšetko láska - Breviár Johna Wesleyho“ a iné,*
- *príprava a distribúcia vianočných balíčkov (aj mimo SR, napr. do Srbska),*
- *sociálna pomoc pre Ukrajinu (pre nemocnicu v Mukačeve),*
- *vykonávajú aktivity aj v Diakonickom združení Betánia, ktoré patrí pod Cirkev bratskú v SR,*
- *jednotlivé cirkevné zbory a farnosti taktiež vykonávajú rôzne všeobecne prospešné činnosti.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 12 znázorňuje, v ktorých všeobecne prospešných oblastiach pôsobí ECM. Na základe odpovedí na otázku č. 4 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že ECM pôsobí v **oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti vzdelávania, v oblasti dobrovoľníctva a v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci**. Tieto oblasti sú znázornené ako stĺpce fialovej farby. Z grafu teda vyplýva, že ECM pôsobí v 5 z 10 všeobecne prospešných oblastí.

Graf 12 – V ktorých všeobecne prospešných oblastiach pôsobí Evanjelická cirkev metodistická?

Gréckokatolícka cirkev na Slovensku

Základné informácie

Gréckokatolícka cirkev na Slovensku bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/10 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 51311917.⁵¹

Katolícka cirkev na Slovensku je prítomná v dvoch obradoch: v latinskom (Rímskokatolícka cirkev) a v byzantskom (Gréckokatolícka cirkev), hlavou Katolíckej cirkvi je rímsky biskup – pápež. Gréckokatolícka cirkev vyznáva katolícku vieru vo východnom – byzantskom obrade.

História Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku siaha do obdobia pôsobenia svätých vierozvestcov Cyrila a Metoda. Knieža Rastislav sa rozhodol vybudovať samostatnú veľkomoravskú cirkevnú správu, nezávislú od Bavorského episkopátu. V roku 862 sa obrátil na byzantského cisára Michala III. Ten vybral na túto misiu filozofa Konštantína a jeho brata Metoda zo Solúna – z oblasti, kde ľud hovoril po sloviensky. V roku 863 ich poveril šíriť kresťanstvo a vzdelanosť na Veľkej Morave.

Po schizme v roku 1054 nasledoval čas dlho sa rodiacej únie, ktorá bola nakoniec uzavretá 24. apríla 1646 v Užhorode. V roku 1787 boli nariadením cisára Jozefa II. gréckokatolícke farnosti odovzdané do správy Mukačevskej eparchie. V roku 1792 bolo sídlo Košického vikariátu prenesené do Prešova a v roku 1816 požiadal cisár František I. Rím o zriadenie Prešovskej eparchie so sídlom v Prešove. Bulou pápeža Pia VII. *Relata Semper* z 22. septembra 1818 bolo Prešovské biskupstvo oficiálne potvrdené. Katedrálom chrámom a biskupskou rezidenciou sa stal bývalý minoritský kláštor s chrámom.

Po ukončení 2. sv. vojny sa udalosti začali vyvíjať pod vplyvom novej politickej situácie. Stále rastúci vplyv Moskvy na vývoj v Československu znamenal aj zosilnenie šírenia pravoslávia. Na základe nových zákonov štát prevzal pod svoju kontrolu všetky cirkvi vrátane cirkevných majetkov a udeľovania štátneho súhlasu na výkon kňazského povolania. 28. apríla 1950 ÚV KSČ zinscenoval v Prešove zhromaždenie, ktoré vošlo do dejín pod názvom Prešovský sobor a znamenalo úplnú likvidáciu Gréckokatolíckej cirkvi v Československu.

Utrpenie Gréckokatolíckej cirkvi sa podstatne zmenilo až v roku 1968 pod vplyvom tzv. Pražskej jari, ktorá znamenala všeobecné uvoľnenie spoločnosti. 13. júna 1968 bola po 18-ročnom bezprecedentnom zákaze povolená aj Gréckokatolícka cirkev. Sovietska invázia v auguste 1968 zvrátila sľubne sa rozvíjajúci demokratizačný proces. Gréckokatolícka cirkev však mohla, aj keď veľmi obmedzene, pôsobiť. Gréckokatolícky prešovský biskup Pavel Peter Gojdič OSBM zomrel 17. júla 1960 vo väzení. Keďže jeho pomocný biskup Vasiľ Hopko s podlomeným zdravím nemohol plniť náročné úlohy súvisiace s novým, aj keď obmedzeným pôsobením eparchie, Svätá stolica vymenovala za ordinára a apoštolského administrátora Jána Hirku.

Po zmene politických pomerov v rokoch 1989 – 1990 mohlo konečne prísť k úplnej rehabilitácii Gréckokatolíckej cirkvi a rozvinutiu jej činnosti vo všetkých dimenziách. Ordinár Ján Hirka bol vymenovaný a vysvätený za prešovského biskupa. Obnovila sa činnosť kňazského seminára i bohosloveckej fakulty, vzniklo viacero cirkevných škôl.

⁵¹ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

Gréckokatolícka cirkev na Slovensku je metropolitnou cirkvou *sui iuris* a tvoria ju tri biskupstvá – eparchie (diecézy): Prešovská archieparchia (arcidiecéza), Košická eparchia a Bratislavská eparchia. 30. januára 2008 pápež Benedikt XVI. povýšil Gréckokatolícku cirkev na Slovensku na metropolitnú cirkev *sui iuris* so sídlom v Prešove a za prvého prešovského arcibiskupa metropolitu vymenoval vtedajšieho prešovského eparchiálneho biskupa Jána Babjaka SJ. 29. júna 2008 prijal v Bazilike sv. Petra v Ríme z rúk Benedikta XVI. pálium a následne začal pôsobiť najvyšší zákonodarný metropolitný orgán *Rada hierarchov*, ktorú tvoria všetci gréckokatolícki biskupi metropolitnej cirkvi.

21. februára 1997 bol vyčlenením z Prešovskej eparchie erigovaný Košický apoštolský exarchát, ktorý bol 30. januára 2008 povýšený na eparchiu, jej sídelným biskupom sa stal vladyka Milan Chatur CSsR. Od roku 2020 spravuje Košickú eparchiu vladyka Cyril Vasiľ SJ, apoštolský administrátor *sede plena*. Bratislavská eparchia bola zriadená 30. januára 2008 vyčlenením z Prešovskej eparchie a za jej prvého eparchiálneho biskupa bol vymenovaný Peter Rusnák. Do Gréckokatolíckej metropolie *sui iuris* na Slovensku patria všetci gréckokatolíci v SR. Do Prešovskej archieparchie patria gréckokatolíci žijúci na území Prešovského kraja, do Košickej eparchie gréckokatolíci z územia Košického kraja, stredné a západné Slovensko patrí pod správu Bratislavskej eparchie.⁵²

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku Gréckokatolíckej cirkvi hlási 206 871 veriacich.⁵³

Dotazník

- 1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?**
19
- 2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
7
- 3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.**
24
- 4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.**
Gréckokatolícka cirkev pôsobí vo všetkých nižšie uvedených oblastiach. Primárne v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci a v oblasti vzdelávania. Ďalej však pôsobí aj v oblasti dobrovoľníctva, v oblasti zdravia, v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci, ale aj v oblastiach ľudských práv, telovýchovy, životného prostredia či vedy, výskumu a vývoja. V zátvorkách sú uvedené počty subjektov Gréckokatolíckej cirkvi pôsobiace v jednotlivých všeobecne prospešných oblastiach.
 - **kultúrne a duchovné hodnoty – áno (12)**
 - **životné prostredie – áno (2)**
 - **ľudské práva – áno (3)**
 - **zdravie – áno (4)**

⁵² Informácie uvedené oficiálnymi predstaviteľmi Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku

⁵³ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

- **sociálne služby a sociálna pomoc – áno (6)**
 - **vzdelávanie – áno (13)**
 - **veda, výskum a vývoj – áno (1)**
 - **telovýchova – áno (3)**
 - **dobrovoľníctvo – áno (11)**
 - **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc – áno (4)**
5. **Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.**
Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti, občianske združenie, nezisková organizácia
6. **V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Najmä východ/severovýchod Slovenska (napr. Košice, Prešov, Michalovce, Bardejov, Stará Ľubovňa, Stropkov, Ľutina, Litmanová, Vranov nad Topľou, Veľké Kapušany, Sabinov), ale napr. aj Trenčín a iné
7. **Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Deti, mládež a mladí dospelí, seniori, ľudia bez domova, nezamestnaní, osoby a rodiny v hmotnej núdzi, ľudia postihnutí živelnými katastrofami, osoby závislé od návykových látok, osoby po výkone trestu odňatia slobody, týrané ženy, ťažko zdravotne postihnutí, dlhodobí chorí, Rómovia (deti aj dospelí), pútnici a turisti
8. **Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**
5 000 – 10 000 ročne
9. **Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
175
10. **Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
45
11. **Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.**
615
12. **Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).**
Potravinová banka Slovenska, Darujem, o. z., Synapsia Prešov, Prešovské dobrovoľnícke centrum, Federácia skautov Európy, Láskavé ruky, o. z., Slovenský Červený kríž, ZOM Prešov, ETP Slovensko, Úsmev ako dar, Dorcka, n. o., Liga za ľudské práva, Maťko, o. z., Slovenská humanitárna rada, Mareena, Oheň nádeje, o. z., Slovenský skauting, Aetós, o. z., Cesta von, o. z., V.I.A.C., o. z.

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Slovenská katolícka charita, Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb, Socio Fórum, Zdravita, Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže, Mosty z generačnej chudoby, Fórum kresťanských inštitúcií

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

8

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

10

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

- dotačných schém rezortov štátnej správy? – áno (13)
- dotačných schém vyšších územných celkov? – áno (11)
- dotačných schém miest a obcí? – áno (7)
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? – áno (9)
- finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondu, švajčiarskeho finančného mechanizmu? – áno (5)
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) – áno (8)
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) – áno (9)
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - nie
- asignácie dane? – áno (8)

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

Nie

- Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?

Nie

Doplňujúce informácie

POZNÁMKY:

- okrem viacerých MNO spolupracuje Gréckokatolícka cirkev pri všeobecne prospešných činnostiach aj s Fakultnou nemocnicou s poliklinikou Prešov, Firmou Lunys v Poprade, Centrom špeciálnopedagogického poradenstva pri spojenej škole internátnej v Trenčíne či Psychosociálnym centrom Löflerova v Košiciach,
- všeobecne prospešné činnosti v kultúrnej, sociálnej či dobrovoľníckej oblasti vykonávajú aj školy a školské zariadenia Gréckokatolíckej cirkvi,

- rovnako aj jednotlivé farnosti Gréckokatolíckej cirkvi vykonávajú množstvo všeobecne prospešných aktivít, napríklad v sociálnej oblasti,
- dobrovoľníctvo: niektorým dobrovoľníkom vydávajú aj potvrdenia pre 3 % asignácie dane.

Grafické znázornenie vybraných dát

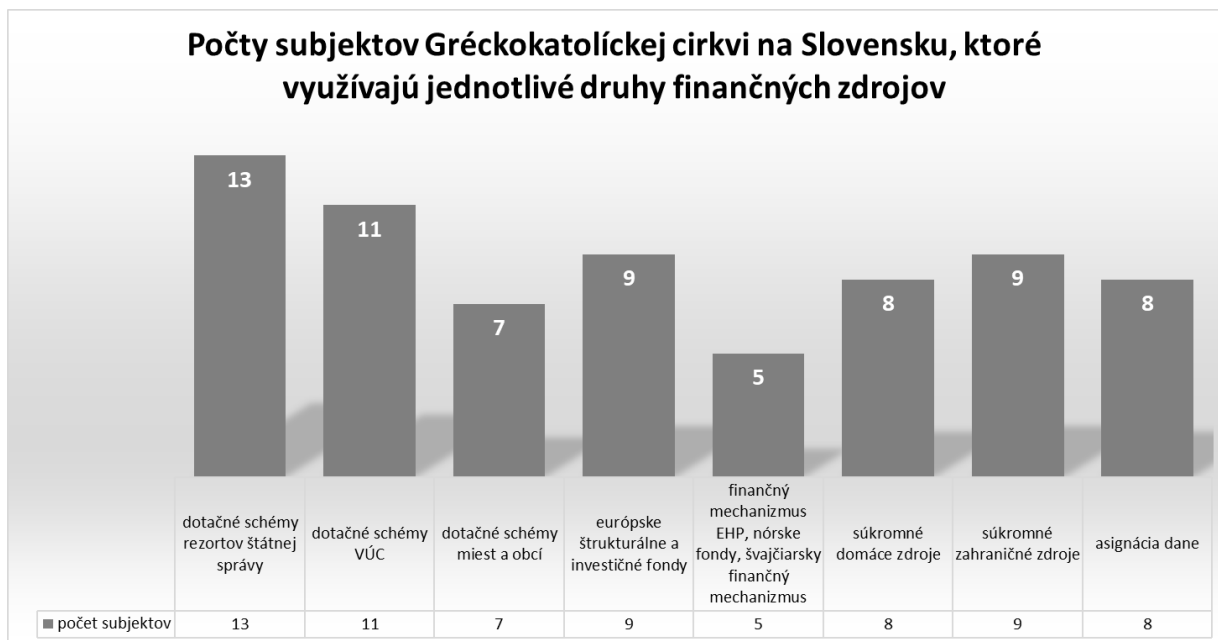
Graf 13 znázorňuje štruktúru pôsobenia subjektov Gréckokatolíckej cirkvi vo všeobecne prospešných oblastiach. Gréckokatolícka cirkev uviedla v otázke č. 4 z dotazníka nielen to, v akých všeobecne prospešných oblastiach pôsobí, ale aj **počty jej subjektov, ktoré pôsobia v jednotlivých oblastiach**. Z odpovedí vyplynulo, že **12 subjektov Gréckokatolíckej cirkvi pôsobí v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, 2 subjekty v oblasti životného prostredia, 3 subjekty v oblasti ľudských práv, 4 subjekty v oblasti zdravia, 6 subjektov v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, 13 subjektov v oblasti vzdelávania, 1 subjekt v oblasti vedy, výskumu a vývoja, 3 subjekty v oblasti telovýchovy, 11 subjektov v oblasti dobrovoľníctva a 4 subjekty v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci**. Z uvedeného vyplýva, že **najviac subjektov Gréckokatolíckej cirkvi pôsobí v oblastiach vzdelávania, kultúrnych a duchovných hodnôt a dobrovoľníctva**.

Graf 13 – Počet subjektov Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku pôsobiachich v jednotlivých všeobecne prospešných oblastiach

Graf 14 znázorňuje štruktúru finančných zdrojov, ktoré Gréckokatolícka cirkev využíva na financovanie svojich všeobecne prospešných činností. Gréckokatolícka cirkev uviedla v otázke č. 16 z dotazníka nielen to, aké typy finančných zdrojov využíva, ale aj **počty jej subjektov, ktoré sa uchádzajú o dané finančné zdroje**. Z odpovedí vyplynulo, že **13 subjektov Gréckokatolíckej cirkvi využíva dotačné schémy rezortov štátnej správy, 11 subjektov využíva dotačné schémy VÚC, 7 subjektov využíva dotačné schémy miest a obcí, 9 subjektov využíva európske štrukturálne a investičné fondy, 5 subjektov využíva finančný mechanizmus EHP, nórské fondy alebo švajčiarsky finančný mechanizmus, 8 subjektov využíva súkromné domáce zdroje, 9 subjektov využíva súkromné zahraničné zdroje a 8 subjektov využíva asignáciu dane**. Z uvedeného vyplýva, že **najviac subjektov**

Gréckokatolíckej cirkvi využíva dotačné schémy rezortov štátnej správy a najmenej subjektov využíva finančný mechanizmus EHP, nórske fondy alebo švajčiarsky finančný mechanizmus.

Graf 14 – Počty subjektov Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, ktoré využívajú jednotlivé druhy finančných zdrojov

Kresťanské zbory na Slovensku

Základné informácie

Náboženská spoločnosť Kresťanské zbory na Slovensku (ďalej len „Kresťanské zbory“) bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00468134.⁵⁴

Kresťanské zbory sú duchovným hnutím, ktoré vychádza z učenia a praxe prvých zborov cirkvi, ako sú zaznamenané v Novom zákone. Tak ako tieto zbory, Kresťanské zbory prijímajú za základ svojho života dielo a učenie Ježiša Krista. Od všetkých reformačných cirkví sa Kresťanské zbory odlišujú tým, že svoje zborové zriadenie budujú dôsledne na charizmaticko-organickom princípe, to znamená slobodným uplatňovaním duchovných darov pri službe Bohu i ľuďom. Nemajú stanovených (ordinovaných) služobníkov pre tzv. duchovenskú činnosť, ale duchovnú činnosť vykonávajú všetci ich príslušníci podľa toho, ako sú obdarovaní a vedení Svätým Duchom. Duchovné dary sú spoločným vlastníctvom zboru a cirkvi, nie vlastníctvom jednotlivcov.⁵⁵

Kresťanské zbory na Slovensku vznikli ako „bratské zbory“ z dvoch prameňov – zahraničného a domáceho. Prvým prameňom bolo „bratské hnutie“, ktoré vzniklo na britských ostrovoch na sklonku prvej tretiny 19. storočia a rozšírilo sa v mnohých krajinách. Druhým prameňom bola práca domácich evanjelistov v našej krajine. Predstaviteľom domáceho prameňa hnutia bol Michal Sadloň, ktorý sa stal kolportérom budapeštianskej pobočky Britskej a zahraničnej biblickej spoločnosti. Na jeho svedectvo uverili ľudia na viacerých miestach, kde sa potom vytvorili skupiny veriacich (v Nitre už po roku 1903). Z nich postupne vznikali bratské zbory: v Turčianskom Svätom Martine (1907), Batizovciach (1909), Banskej Bystrici, Zvolene a Môťovej (1912-18).

Počas 1. sv. vojny bolo šírenie bratských zborov takmer zastavené, čím bol ich vnútorný vývoj veľmi spomalený. Obdobie Prvej česko-slovenskej republiky sa stalo zlatým vekom bratského hnutia na Slovensku, v ktorom vznikli mnohé ďalšie zbory a jestvujúce rástli. Za Slovenského štátu vláda zakázala bratským zborom verejné zhromažďovanie, čo znamenalo prerušenie ich sľubného rozvoja. Zbory v Bratislave a Batizovciach sa dostali pod záštitu BJB a zhromažďovali sa v jej rámci. Iné sa zhromažďovali tajne. Po skončení vojny sa obnovila slobodná činnosť bratských zborov. Avšak v roku 1949 bol vydaný cirkevný zákon, ktorý ustanovoval štátny dozor nad cirkvami. Vyžadoval cirkvi s menom a hierarchickou organizáciou a ustanovil, že duchovenskú službu v nich môžu vykonávať iba tí, čo k nej dostanú štátny súhlas. Keďže to všetko bolo v rozpore s ich dovtedajším biblickým poznaním a duchovnou praxou, nedokázali sa bratské zbory do zákonom ustanoveného termínu vyjadriť, že sa mu podriaďujú. Preto v roku 1951 komunistická vláda zakázala ich verejné zhromažďovanie. Keď sa napriek tomu naďalej zhromažďovali v malých skupinách, mocensky proti nim zasiahla. V zinscenovaných procesoch bolo v roku 1955 odsúdených desať vedúcich bratov zo zborov v Bratislave, Nitre a Batizovciach. Až od roku 1956 sa bratské zbory stali štátom uznanou náboženskou spoločnosťou pod názvom Kresťanské zbory. Ako také žili po 40 rokov v obmedzených podmienkach socialistického štátu. V nových pomeroch úplnej náboženskej slobody využívajú i hľadajú Kresťanské

⁵⁴ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁵⁵ Kresťanské zbory na Slovensku: Čo sú Kresťanské zbory? Dostupné na: http://www.krestanskezbory.sk/kz_char.htm.

zbory nové možnosti pôsobenia v demokratickej spoločnosti. Chcú v nej rozvíjať svoju činnosť v evanjelizácii aj v sociálnej práci.⁵⁶

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku Kresťanským zborom hlási 7 720 veriacich.⁵⁷

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

0

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

1 (Diakonické sociálne centrum Élim, n. o. vo Zvolene (v spolupráci s VÚC))

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

Nie

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

Kresťanské zbory na Slovensku pôsobia najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ďalej v oblasti zdravia, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti vzdelávania, v oblasti vedy, výskumu a vývoja, ale aj v oblastiach telovýchovy, životného prostredia a dobrovoľníctva.

- kultúrne a duchovné hodnoty - áno
- životné prostredie - áno
- ľudské práva - nie
- zdravie - áno
- sociálne služby a sociálna pomoc - áno
- vzdelávanie - áno
- veda, výskum a vývoj - áno
- telovýchova - áno
- dobrovoľníctvo - áno
- rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - nie

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Nezisková organizácia

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Celoslovenské pôsobenie – najmä Trenčiansky kraj (napr. Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Púchov), Banskobystrický kraj (napr. Zvolen, Banská Bystrica, Lučenec), Bratislavský kraj (napr. Plavecký Štvrtok, Bratislava, Pezinok, Modra), Nitriansky kraj (napr. Nitra, Nové Zámky),

⁵⁶ Kresťanské zbory na Slovensku: Stručná história Kresťanských zborov. Dostupné na: http://www.krestanskezbory.sk/kz_hist.htm.

⁵⁷ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

Trnavský kraj (napr. Trnava, Šamorín, Sereď, Galanta), Žilinský kraj (napr. Žilina, Čadca, Martin), východ/severovýchod SR (napr. Kochanovce, Batizovce, Prešov, Vranov nad Topľou)

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Seniori, deti a mládež, dospelí, matky s deťmi, Rómovia, ľudia bez domova, hendikepovaní, väzni

8. Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

Cca 3 000 ročne

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

Cca 50 ročne

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Kresťania v meste, Tréningové centrum Kompas, o. z.

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Nie

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

1

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

1

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

Kresťanské zbory financujú svoje aktivity najmä z vlastných zdrojov – spoločný finančný fond zložený z darov jednotlivcov a domácich aj zahraničných zborov.

- **dotačných schém rezortov štátnej správy? - áno**
MK SR – financie na reštaurovanie budovy
- **dotačných schém vyšších územných celkov? - nie**
- **dotačných schém miest a obcí? - nie**
- **európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie**

- finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - nie
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - **áno**
- asignácie dane? - **áno**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**
Nie
- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**
Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

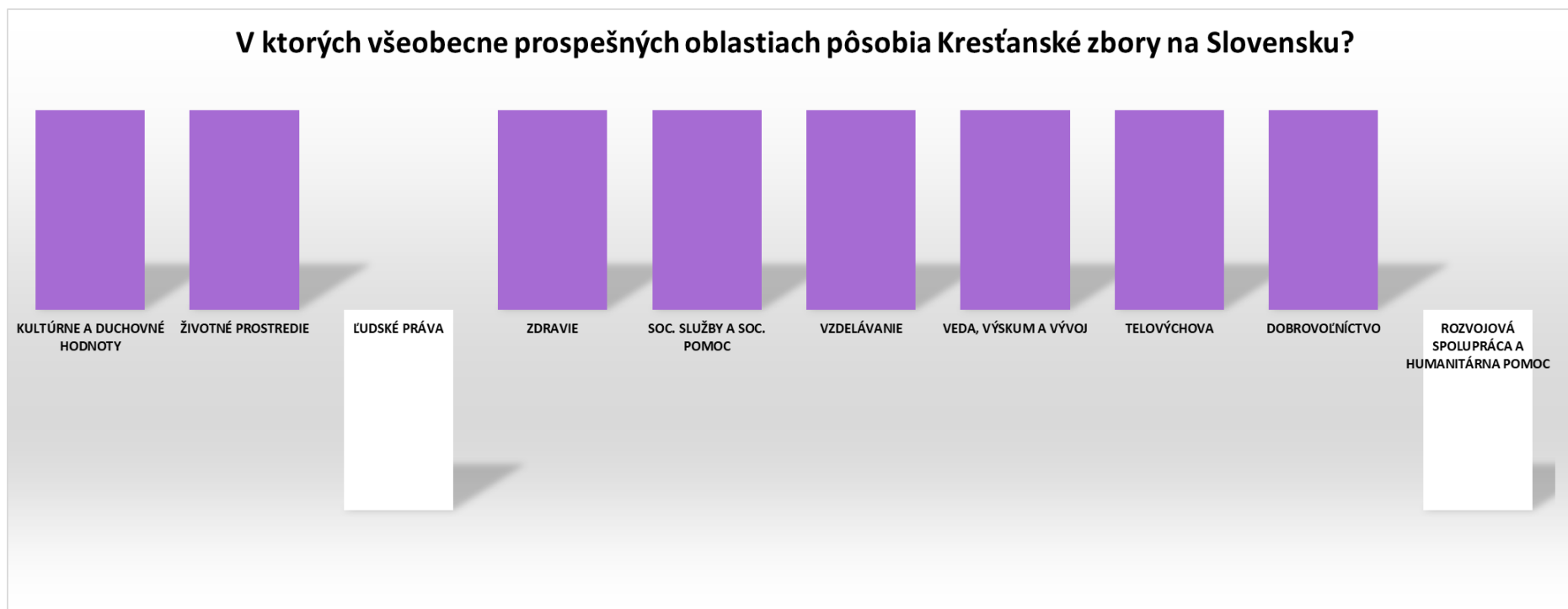
- *prázdninové denné tábory pre žiakov základných škôl – Angličtina hrou – za pomoci dobrovoľníkov z USA,*
- *anglické tábory KECY pre žiakov stredných škôl,*
- *prednášky na stredných školách v Trenčíne s vedeckou tematikou,*
- *besedy v Trenčíne v spolupráci s Ministerstvom obrany SR,*
- *prednášky na stredných školách v Trenčianskom kraji o drogovej prevencii v spolupráci s Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Trenčíne,*
- *pôsobenie v domovoch dôchodcov,*
- *Klub ručných prác v Trenčíne – tvorivé dielne pre deti aj dospelých v miestnych kultúrnych strediskách,*
- *v Novom Meste nad Váhom pôsobenie v rodinnom centre pre matky s deťmi,*
- *cvičenie a rehabilitácie pre hendikepované deti v Novom Meste nad Váhom,*
- *Klub Skala Nové Mesto nad Váhom – centrum pre mládež,*
- *letné španielske tábory – výučba španielskeho jazyka,*
- *pôsobenie v detských domovoch – doučovanie, besedy, zmysluplné trávenie voľného času, športové aktivity (napr. v Kochanovciach),*
- *varenie jedla pre ľudí bez domova v Bratislave v spolupráci s Kresťania v meste,*
- *upratovanie a čistenie vonkajších priestorov (napr. Devín a Devínska Nová Ves) – aj v rámci akcie Milujem svoje mesto v spolupráci s Kresťania v meste,*
- *kultúrne aktivity, vianočné koncerty – založenie klubu Fusion v Bratislava-Rača (spevokol, hra na hudobné nástroje), podieľanie sa na koncertoch Bratislava spieva gospel,*
- *práca s väzňami – Nitra,*
- *rozdávanie potravinových balíčkov – napr. Rómom v Plaveckom Štvrtku,*

Analýza stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie

- *vydavateľská činnosť – tlač, audiovizuálne nahrávky,*
- *pôsobenie v nemocniciach – napr. rozdávanie Biblií zdarma.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 15 znázorňuje, v ktorých všeobecne prospešných oblastiach pôsobia Kresťanské zbory. Na základe odpovedí na otázku č. 4 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že Kresťanské zbory pôsobia v **oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti životného prostredia, v oblasti zdravia, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti vzdelávania, v oblasti vedy, výskumu a vývoja, v oblasti telovýchovy a v oblasti dobrovoľníctva**. Tieto oblasti sú v grafe znázornené ako stĺpce fialovej farby. Z grafu teda vyplýva, že **Kresťanské zbory pôsobia v 8 z 10 všeobecne prospešných oblastí**.

Graf 15 – V ktorých všeobecne prospešných oblastiach pôsobia Kresťanské zbory na Slovensku?

Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike

Základné informácie

Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v SR bola zaregistrovaná dňa 24. marca 1993 pod registračným číslom MK-110/1993-15 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 30845696.⁵⁸

Jehovovi svedkovia sú kresťania, a preto sa riadia učením Ježiša Krista a vzorom, ktorý zanechali jeho apoštoli. Uctievať jediného pravého a všemohúceho Boha, ktorý je Stvoriteľ všetkého a má meno Jehova. Veria, že Biblia je posolstvo pre ľudí, ktoré dal zapísať Boh. Ich viera sa opiera o všetkých 66 biblických kníh, teda o Starý zákon aj Nový zákon.

Jehovovi svedkovia sú organizovaní do zborov, o ktoré sa starajú rady starších. Starší nie sú platení a nevytvárajú triedu duchovenstva. Celosvetová činnosť Jehovových svedkov je usmerňovaná vedúcim zborom, čo je malá skupina zrelých kresťanov, ktorí slúžia vo svetovom ústredí.⁵⁹

Pred rokom 1931 boli Jehovovi svedkovia známi pod názvom Bádateľia Biblie. Na území neskoršieho Československa bola literatúra tejto konfesie distribuovaná už pred 1. sv. vojnou. V severozápadných Čechách pôsobili Bádateľia Biblie z Drážďan od roku 1907. Najneskôr v roku 1916 fungovala v Moste prvá organizovaná skupina miestnych veriacich. Na Slovensko priniesli vieru Bádateľov Biblie maďarskí a slovenskí navrátilci z USA. Prví z nich na východnom Slovensku rozširovali učenie Bádateľov Biblie v roku 1912. Po vzniku Československa vznikla v Moste v roku 1922, resp. 1923, prvá neformálna pobočka hnutia, prostredníctvom ktorej konfesia expandovala po celej republike. Po presťahovaní tejto kancelárie do Brna bola roku 1926 zriadená prvá oficiálna pobočka konfesie. O dva roky neskôr bola spolková činnosť medzinárodných Bádateľov Biblie zákonne uznaná československým štátom. V tridsiatych rokoch 20. storočia Jehovovi svedkovia používali tri podriadené kancelárie s pôsobnosťou pre Čechy a Moravu, pre Slovensko a pre Podkarpatskú Rus. Pred rozpadom ČSR bolo na jej území 1 166 zvestovateľov (veriaci, ktorí sa aktívne podieľajú na evanjelizačnej činnosti). V prvej polovici roka 1939 ukončili Jehovovi svedkovia na území bývalého Československa svoju oficiálnu činnosť a prešli do ilegality. V nasledujúcich rokoch boli na celom území bývalej republiky za svoju vieru prenasledovaní. Menovite je známych okolo 500 československých Jehovových svedkov, ktorí boli počas rokov 1939-1945 zadržávaní vo väzniciach a koncentračných táboroch. Po 2. sv. vojne bola činnosť Jehovových svedkov obnovená v celoštátnom rozsahu a v roku 1946 bolo v republike evidovaných 1 209 zvestovateľov. Na konci roku 1948 boli vedúci organizátori pozatýkaní a konfesie bola začiatkom roku 1949 postavená mimo zákon. Napriek tomu ich počet rástol: v roku 1950 ich bolo 2 882, v roku 1951 už 3 705. Po roku 1989 bola činnosť Jehovových svedkov opäť zákonne obnovená.⁶⁰

Jehovovi svedkovia na Slovensku majú 133 zborov, v rámci ktorých pôsobí 11 061 zvestovateľov, ktorí vyučujú z Biblie. Hlavné náboženské obrady spoločnosti sú zhromaždenia, ktoré sa konajú dvakrát do týždňa. Členovia cirkvi sa navzájom oslovujú ako bratia a sestry.⁶¹ Podľa sčítania obyvateľov z roku

⁵⁸ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁵⁹ Jehovovi svedkovia: Čomu veria Jehovovi svedkovia? Dostupné na: <https://www.jw.org/sk/jehovovi-svedkovia/aste-otazky/comu-veria-jehovovi-svedkovia/>.

⁶⁰ Informácie uvedené oficiálnymi predstaviteľmi Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia v SR

⁶¹ Wikipedia: Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Náboženská_spoločnosť_Jehovovi_svedkovia_v_Slovenskej_republike.

2011 sa ku Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia hlási 17 222 veriacich, hlavné sídlo majú v Bratislave-Rači.⁶²

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

1 (Biblické vzdelávanie – účelové zariadenie Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia)

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

Nie

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ďalej v oblasti vzdelávania (v rámci ktorého sa venuje aj oblastiam ako životné prostredie, ľudské práva či zdravie), v oblasti dobrovoľníctva a v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
- **životné prostredie - áno**
- **ľudské práva - áno**
- **zdravie - áno**
- **sociálne služby a sociálna pomoc - nie**
- **vzdelávanie - áno**
- **veda, výskum a vývoj - nie**
- **telovýchova - nie**
- **dobrovoľníctvo - áno**
- **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno**

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Celoslovenské pôsobenie – na tých miestach, kde sídlia zbory Jehovových svedkov (133 zborov na celom Slovensku). Každoročne organizujú regionálne zjazdy, ktoré sa konajú v Bratislave a Košiciach. Pôsobia veľmi intenzívne na východe/severovýchode Slovenska (napr. Svidník, Ulič, Poprad, okres Michalovce, okres Trebišov).

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Každý, kto prejaví záujem o ich aktivity – všetky spoločenské i vekové kategórie; špecificky – deti a mládež, väzni, zdravotne postihnutí (nepočujúci, nevidomí, hluchoslepí), Rómovia

⁶² Wikipedia: Jehovovi svedkovia. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Jehovovi_svedkovia.

8. Uvedte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

Cca 20 000 ročne

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uvedte, prosím, odhadovaný celkový počet.

Áno, asi 180 osôb; okrem toho v rámci neformálneho dobrovoľníctva pôsobí až 11 000 dobrovoľníkov, ktorí sa venujú najmä aktívnej evanjelizácii

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnyimi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uvedte, prosím, 10 príkladov).

Nie

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uvedte, prosím, akej.

Nie

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

1

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

0 – zverejňujú iba účel použitia

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia využíva dva druhy z nižšie uvedených zdrojov financovania. Na financovanie svojich aktivít využíva primárne súkromné príspevky/dary od svojich veriacich, ako aj asignáciu dane.

- dotačných schém rezortov štátnej správy? - nie
- dotačných schém vyšších územných celkov? - nie
- dotačných schém miest a obcí? - nie
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskych fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - nie
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie

- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - áno
- asignácie dane? - áno

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.
Nie
- Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?
Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- vydavateľská a prekladateľská činnosť – náboženská literatúra, časopisy *Strážna veža* a *Prebudte sa!*, knihy, brožúry a letáky; v roku 2019 ohlásili vydanie revidovanej Biblie - Prekladu nového sveta, v češtine a slovenčine,
- morálne hodnoty - spoznávanie a dodržiavanie biblických rád je dobrý spôsob ako bojovať s mnohými sociálnymi problémami a byť lepšie pripravený zvládnuť ťažkosti života; mnohí ľudia vďaka biblickému vzdelávaniu získali pomoc pri prekonávaní škodlivých návykov, ako je fajčenie, prílišné pitie alkoholu, užívanie drog, hazardné hry a sexuálna promiskuita; vďaka biblickému vzdelávaniu sa tiež členovia rodín naučili prejavovať si vzájomnú úctu a dobre komunikovať — čo sú činitele, ktoré znižujú rozvodovosť a kriminalitu mladistvých,
- humanitárne aktivity – organizujú núdzovú pomoc pre svojich členov aj iných, ktorí trpia následkom prírodných katastrof alebo iných pohrôm; často sú prvými záchranárskymi čatami, ktoré sa objavujú na mieste katastrofy; vyučujú ako sa pripraviť pre prípad mimoriadnej situácie a mať pripravený evakuačný batoh,
- životné prostredie – vyhýbajú sa zbytočnému znečisťovaniu pôdy, atmosféry a vodných zdrojov; pri ich stavebných projektoch spĺňajú podmienky dané v stavebnom povolení a často idú aj nad rámec zákonných požiadaviek; na parkoviskách inštalujú odlučovač ropných látok kvôli ochrane spodných vôd a ropotesnú fóliu; v prípade náhradnej výsadby vyberajú zeleň, ktorá najlepšie zapadá do okolitého ekologického prostredia, ak je to potrebné uskutočňujú náhradnú výsadbu, niekedy aj vo väčšom množstve ako určujú povolenia,
- občianske slobody – prostredníctvom súdnych prípadov, ktoré sa týkali Jehovových svedkov, bola často upevnená sloboda náboženstva a sloboda svedomia; tieto prípady prispeli k ochrane slobôd nielen pre Jehovových svedkov, ale aj pre ľudí všeobecne,
- zdravie - vytvorili sieť výborov pre styk s nemocnicami, ktorá pôsobí aj na Slovensku; členovia týchto výborov fundovane komunikujú s lekármi, nemocničným personálom a sociálnymi pracovníkmi. Na požiadanie výbory pre styk s nemocnicami poskytujú tieto služby:
 - poskytujú lekárske články a informácie z recenzovaných a uznávaných lekárskeho časopisov zameraných na klinické postupy na liečbu pacientov bez použitia transfúzie,
 - zabezpečujú pre lekárov konzultácie s kvalifikovanými odborníkmi,
 - pomáhajú pri prevoze pacienta, ak je to potrebné,
 - vykonávajú prezentácie pre lekárov, zdravotníckych pracovníkov a tých, ktorí sa zaoberajú etickými a právnymi otázkami,

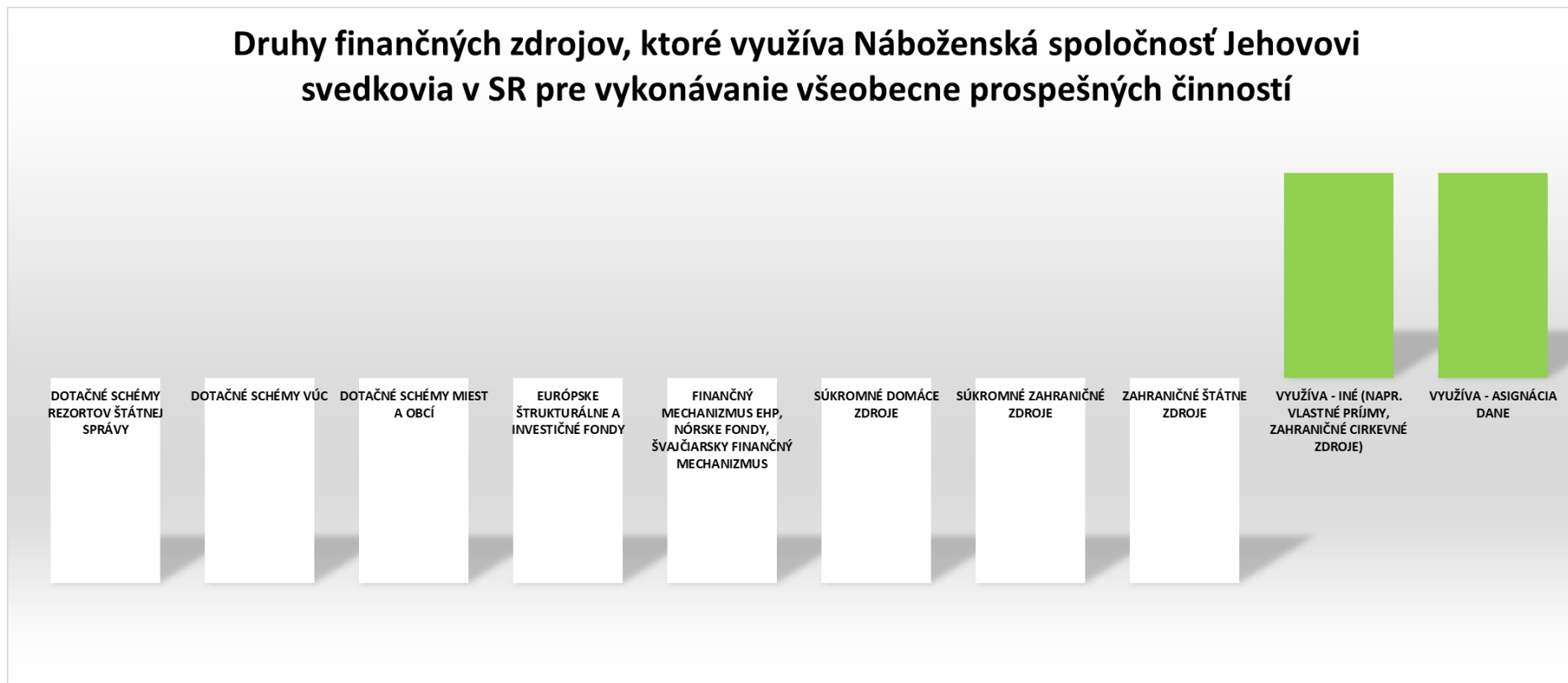
- *zaistujú duchovnú starostlivosť a praktickú pomoc hospitalizovaným Jehovovým svedkom.*
- *práca s rodinami s deťmi – vzdelávanie, zmysluplné trávenie voľného času, spolupráca so školami a pedagógmi pri akciách týkajúcich sa tém ako drogy, závislosti a morálka,*
- *práca s Rómami – snaha o to, aby Rómovia prijali isté hodnoty, a tým sa stali lepšie adaptovateľnými do širšej spoločnosti; v júli 2019 sa na Slovensku prvýkrát konal regionálny zjazd v Michalovciach, ktorého program bol vo východoslovenskej rómčine,*
- *práca so zdravotne postihnutými – nepočujúcimi (preklady biblickej literatúry do posunkového jazyka), nevidomými (prepis biblických textov do Braillovhého písma, spolupráca so školou v Levoči), hluchoslepými; Jehovovi svedkovia boli prvou registrovanou cirkvou či náboženskou spoločnosťou, ktorá na Slovensku založila zbor posunkového jazyka,*
- *vykonávajú pastoračnú činnosť vo väzniciach i domovoch opatrovateľských služieb.*

POZNÁMKY:

- *Biblické vzdelávanie – účelové zariadenie Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia bolo založené primárne kvôli možnosti poberať asignáciu dane, keďže cirkev alebo náboženská spoločnosť ako taká ju priamo nemôže poberať. Spočiatku z týchto zdrojov financovali najmä stavbu cirkevných budov, v súčasnosti z asignácie dane financujú najmä prenájom priestorov na rôzne podujatia podporujúce biblické vzdelávanie, napr. regionálne zjazdy.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 16 znázorňuje, aké typy finančných zdrojov využíva Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia pre vykonávanie svojich všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázku č. 16 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia využíva na financovanie svojich aktivít kategórie **iné zdroje (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje)** a **asignácia dane**, ktoré sú v grafe znázornené ako stĺpce zelenej farby. Zvyšných 8 druhov možných finančných zdrojov Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia nevyužíva.

Graf 16 – Druhy finančných zdrojov, ktoré využíva Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v SR pre vykonávanie všeobecne prospešných činností

Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike

Základné informácie

Novoapoštolská cirkev v SR (ďalej len „NAC“) bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 2001 pod registračným číslom MK-2842/2001-320 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 30810469.⁶³

Novoapoštolskí kresťania veria v trojjediného Boha, ktorý chce pomôcť všetkým ľuďom a snažia sa, aby Ježiš Kristus bol stredom ich života. Cieľom viery je byť zjednotení s Kristom pri jeho ním zvestovanom opätovnom príchode. Popritom sú misie a láska k blížnemu podstatným obsahom prežívanej viery. NAC je riadená Ježišom Kristom cez apoštolov. Jej učenie sa zakladá na Svätom písme. Apoštolský úrad je Ježišom Kristom splnomocnený úrad na sprostredkovanie spásy. Stredobodom cirkevného života je bohoslužba. NAC pozná tri sviatosti: Svätý krst vodou, Sväté zapečatenie (prijatie darov Ducha Svätého) a Svätú večeru.⁶⁴

Korene NAC siahajú do Anglicka 19. storočia. Pod vplyvom Veľkej francúzskej revolúcie a industrializácie Európy vznikli v roku 1820 tzv. buditelské hnutia. Na mnohých miestach sa zišli angažovaní kresťania, aby na biblickom základe a v modlitbe premýšľali nanovo o kresťanskej viere. Centrálnou myšlienkou tohto buditelského kruhu bol skorý opätovný príchod Ježiša Krista a návrat ku kresťanským princípom. V roku 1830 sa z tohto hnutia vytvorili prvé náboženské obce. Vychádzajúc z Anglicka vznikali následne aj v Nemecku nové katolícko-apoštolské obce. V roku 1863 došlo v Nemecku k založeniu Všeobecnej kresťanskej apoštolskej misie a z nej nakoniec vzišla Novoapoštolská obec. Od roku 1932 sa používa názov Novoapoštolská cirkev.⁶⁵

Prvá novoapoštolská bohoslužba na Slovensku sa uskutočnila v roku 1939 v obci Tužina, okres Prievidza. V dôsledku udalostí 2. sv. vojny došlo k zániku cirkvi. Okolo roku 1984 v novovybudovanom kostole pod hradom v Bratislave začala NAC nanovo pôsobiť. NAC je v SR štátom uznaným a registrovaným spoločenstvom veriacich so sídlom v Bratislave. Apoštol Thomas Deubel je zodpovedný za starostlivosť asi o 60 členov v štyroch náboženských obciach.⁶⁶

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku NAC hlási 166 veriacich, čo z nej robí najmenej početnú cirkev v SR.⁶⁷

Dotazník

- 1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?**
0
- 2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
0

⁶³ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁶⁴ Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike: Viera. Dostupné na: <https://www.nac-slovensko.org/viera/>.

⁶⁵ Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike: Dejiny novoapoštolskej cirkvi. Dostupné na: <https://www.nac-slovensko.org/dejiny-novoapostolskej-cirkvi/>.

⁶⁶ Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike: Portrét. Dostupné na: <https://www.nac-slovensko.org/portret/>.

⁶⁷ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

Nie

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

NAC pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt a v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
- životné prostredie - nie
- ľudské práva - nie
- zdravie - nie
- sociálne služby a sociálna pomoc - nie
- vzdelávanie - nie
- veda, výskum a vývoj - nie
- telovýchova - nie
- dobrovoľníctvo - nie
- **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno**

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

-

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Bratislava, Košice, Poprad, Komárno

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Najmä seniori, zdravotne znevýhodnení, ľudia v núdzi

8. Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

Neuvedené

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

0

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

5

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnyimi neziskovými organizáciami? Ak áno,

s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Niekedy áno, ale neuvedené konkrétne organizácie

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

-

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

-

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

-

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

NAC financuje svoje aktivity zo zahraničných cirkevných zdrojov a príspevkov jednotlivcov. Využíva teda iba kategóriu iné zdroje z nižšie uvedených zdrojov financovania.

- dotačných schém rezortov štátnej správy? - nie
- dotačných schém vyšších územných celkov? - nie
- dotačných schém miest a obcí? - nie
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - nie
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- **iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - áno**
- asignácie dane? - nie

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**

Nie

- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**

Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

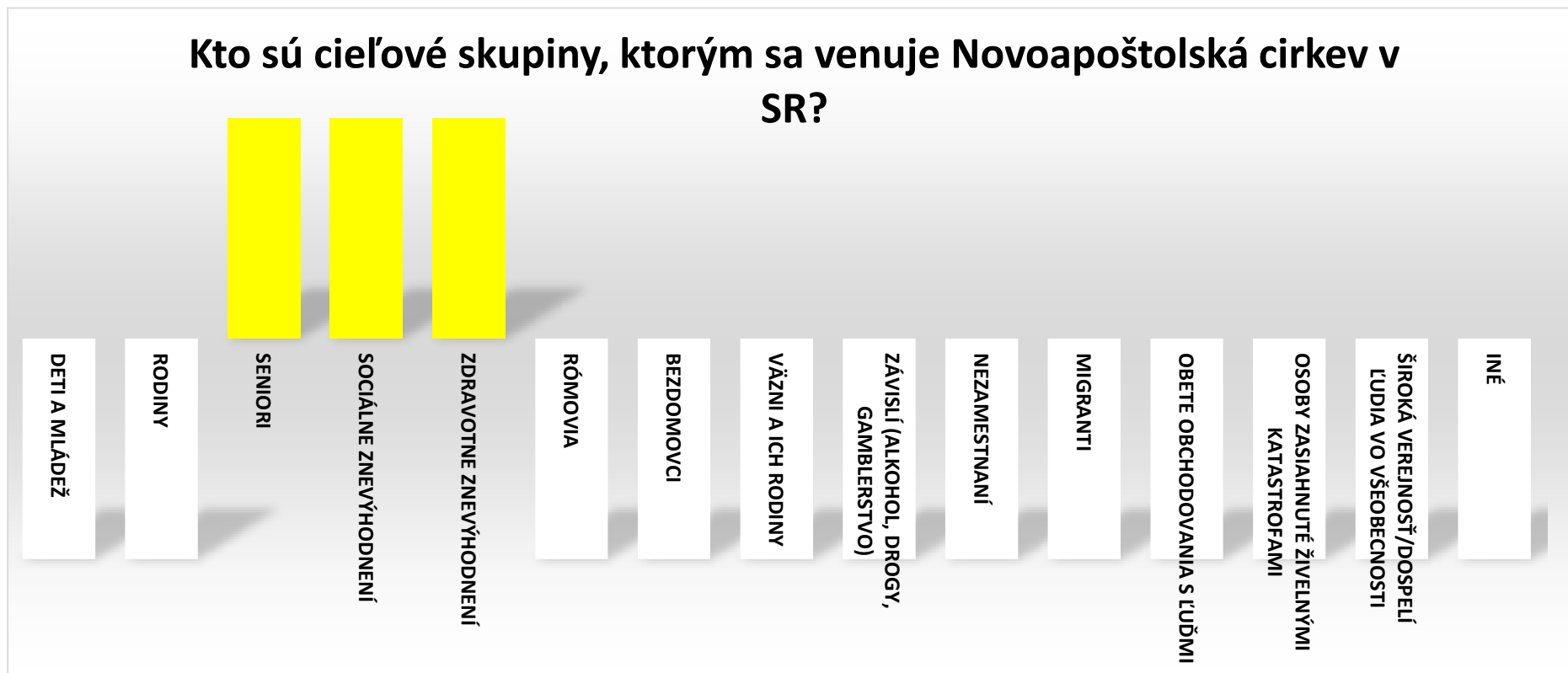
- *finančná a materiálna pomoc jednotlivcom v núdzi, seniorom a zdravotne znevýhodneným – distribúcia jedla, oblečenia, obuvi.*

POZNÁMKY:

- *NAC je najmenšou z registrovaných cirkví a náboženských spoločností na Slovensku a jej finančné zdroje jej podľa vlastných slov neumožňujú poskytovať organizovanú sociálnu pomoc.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 17 znázorňuje, akým cieľovým skupinám sa venuje NAC. Na základe odpovedí na otázku č. 7 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že **NAC sa venuje cieľovej skupine senióri, cieľovej skupine sociálne znevýhodnení a cieľovej skupine zdravotne znevýhodnení**. Tieto kategórie sú v grafe znázornené ako stĺpce žltej farby. Z grafu teda vyplýva, že **NAC sa venuje 3 z 15 kategórií cieľových skupín**. Tento fakt súhlasí so skutočnosťou, že NAC je najmenšou registrovanou cirkvou na Slovensku a finančné aj personálne kapacity jej neumožňujú vykonávať rozsiahlejšie všeobecne prospešné činnosti.

Graf 17 – Kto sú cieľové skupiny, ktorým sa venuje Novoapoštolská cirkev v SR?

Pravoslávna cirkev na Slovensku

Základné informácie

Pravoslávna cirkev na Slovensku bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/08 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 31946763.⁶⁸

Pravoslávna cirkev je svätá, všeobecná, apoštolská a založil ju Spasiteľ Isus Christos. Na dnešnom území Slovenska jej história začína príchodom sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu v roku 863. Počas niekoľkoročnej misie učili slovanský národ pravoslávnej viere. Neskôr však boli žiaci sv. Cyrila a Metoda vyhnaní a územie podliehalo tvrdej latinizácii. Rusíni žijúci na Podkarpatskej Rusi a dnešnom východnom Slovensku vyznávali pravoslávnu vieru aj naďalej. V 17. storočí však v týchto oblastiach patrila pôda väčša zemepánom západnej viery a tí chceli, aby aj ich poddaní boli príslušníkmi rovnakej cirkvi. V roku 1646 sa tak na užhorodskom zámku zišlo okolo 60 z vtedajších viac než 800 pravoslávnych kňazov, aby podpísali úniu s Rímom. Tá sa do histórie dostala pod názvom „Užhorodská“. Nedá sa však povedať, že pravoslávie v danom roku prestalo existovať. História pravoslávia pokračovala na dnešnom západnom Slovensku, kde sa počas veľkého sťahovania usídľovali srbské rodiny so svojimi kňazmi a biskupmi. Preto máme už z roku 1511 písomné zmienky o pôsobení pravoslávnych Srbov v Komárne, ale aj Trnave a ďalších mestách.

Na začiatku 20. storočia silneli snahy o návrat obyvateľstva k pravoslávnej viere. Situácii veľmi pomohla misia ruských emigrantov, ktorí v čele s archimandritom Vitalijom (Maximenko) založili v roku 1923 pravoslávny monastier prep. Jova Počajevského v Ladomirovej (okres Svidník). Mnohé dediny sa vrátili späť k pravoslávnej viere. Počet pravoslávnych veriacich v roku 1929 stúpol na 130 000.

Na území Slovenského štátu bola pravoslávna cirkev ostro sledovaná. Po roku 1945 malo pravoslávie v československej spoločnosti značnú popularitu. V roku 1950 sa komunistická štátna moc rozhodla zlikvidovať tzv. gréckokatolíkov. Sledovala tým oslabenie vplyvu Vatikánu na spoločnosť. Veriaci mohli prijať latinský obrad alebo prejsť do Pravoslávnej cirkvi. Necitlivý postup komunistov vzbudil u mnohých averziu. Po obnovení Gréckokatolíckej cirkvi v roku 1968 dochádzalo k mnohým útokom na pravoslávnych kňazov a násilnostiam voči pravoslávnyim veriacim. K novej vlne nepokojov došlo v roku 1990 pri majetkovo-právnom vysporiadaní, kedy Pravoslávna cirkev na území Slovenska prišla o takmer všetok svoj nehnuteľný majetok.

Pravoslávna cirkev bola nútená reagovať na rozdelenie Československa. V oboch štátoch boli zo zákona o cirkvách zaregistrované dva samostatné právne subjekty, a to Pravoslávna cirkev v českých krajinách a Pravoslávna cirkev na Slovensku. Veriaci ľud a duchovenstvo Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku na jej miestnom sneme rozhodli o zachovaní kanonickej jednoty tejto miestnej cirkvi prostredníctvom spoločnej Posvätej synody. Slovenská časť cirkvi je členená na dve eparchie: Prešovskú pravoslávnu eparchiu a Michalovsko-košickú pravoslávnu eparchiu.⁶⁹

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku Pravoslávnej cirkvi hlási 49 133 veriacich.⁷⁰

⁶⁸ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁶⁹ Pravoslávna cirkev na Slovensku: História Pravoslávnej cirkvi na Slovensku. Dostupné na: <https://orthodox.sk/pravoslavna-cirkev/historia/>.

⁷⁰ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

6 (*Filantropia – charitatívna a sociálna služba Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, Vedecká grantová agentúra Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, Filantropia Michalovsko-košickej eparchie, Filantropia Charis sv. Jána Milostivého – Košice, Filantropia Charis sv. Bazila Veľkého – Trebišov, Filantropia Charis sv. Filareta Milostivého – Sobrance*)

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

6 (*Filantropia – Dom, n. o., Bratstvo pravoslávnej mládeže – Syndesmos, Reedukačné centrum sv. Nikolaja pre maloleté matky s deťmi, Centrum pre deti a rodiny sv. Nikolaja, Domov na polceste sv. Nikolaja, Klub byzantskej kultúry*)

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

2 (*Stredná odborná škola sv. Cyrila a Metoda (Michalovce), Špeciálna materská škola sv. Nikolaja (Medzilaborce)*)

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

Pravoslávna cirkev pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ďalej v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti vedy, výskumu a vývoja, ale aj v oblastiach dobrovoľníctva, vzdelávania, rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci a zdravia.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
- životné prostredie - nie
- ľudské práva - nie
- **zdravie - áno**
- **sociálne služby a sociálna pomoc - áno**
- **vzdelávanie - áno**
- **veda, výskum a vývoj - áno**
- telovýchova - nie
- **dobrovoľníctvo - áno**
- **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno**

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti (6), občianske združenie (2), nezisková organizácia (4)

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Celoslovenské pôsobenie v rámci Filantropie Michalovsko-košickej eparchie aj Vedeckej grantovej agentúry, ostatné aktivity najmä východ Slovenska (napr. Košice, Prešov, Michalovce, Sobrance, Trebišov, Svidník, Medzilaborce, Snina, Strážske)

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Deti a mládež, mladí dospelí do 26 rokov, seniori, mnohopočetné rodiny, sociálne znevýhodnení, zdravotne znevýhodnení, ľudia bez domova, marginalizované rómske komunity, maloleté matky s deťmi

8. Uvedte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

Cca 4 200

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

95

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

1

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uvedte, prosím, odhadovaný celkový počet.

80

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uvedte, prosím, 10 príkladov).

Úsmev ako dar, o. z., Návrat, o. z., Slovenský Červený kríž, Potravínová banka Slovenska, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Organizácia muskulárnych dystrofikov v Slovenskej republike, Dorka, n. o., Združenie pre duševné zdravie – Integra, o. z.

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uvedte, prosím, akej.

Rada mládeže Prešovského kraja, Združenie zástupcov nešťátnych detských domovov

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

4

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

6

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

- dotačných schém rezortov štátnej správy? – áno (2)
- dotačných schém vyšších územných celkov? – áno (1)
- dotačných schém miest a obcí? – áno (2)
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskych fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) – áno (7)

napr. Nadácia Orange

- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - nie
- **asignácie dane? – áno (4)**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**

Nie

- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku? Určite áno, túto formu si vedia predstaviť najmä v súvislosti so zamestnávaním Rómov**

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

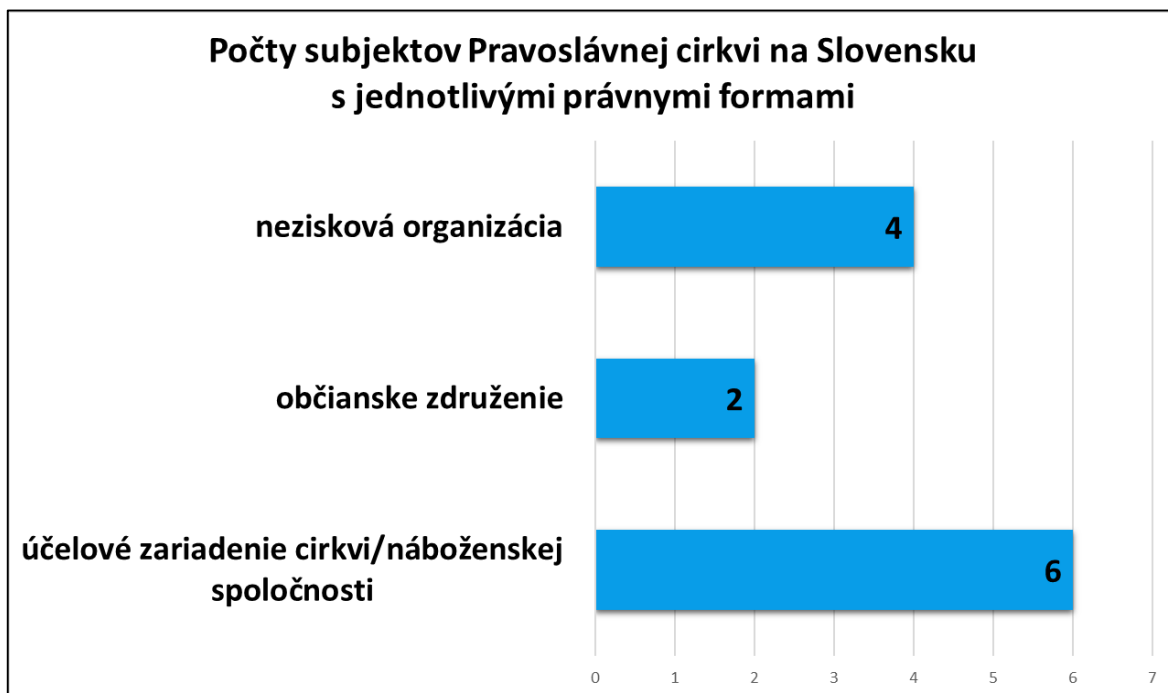
- *zbierky šatstva, nábytku, roznášanie jedla, distribúcia potravín – napr. v spolupráci s Potravinovou bankou Slovenska alebo Slovenským Červeným krížom,*
- *počas pandémie COVID-19 – pomoc dôchodcom, napr. robenie nákupov,*
- *práca s Rómami, napr. aj na Luníku IX,*
- *pôsobenie v detských domovoch – výlety, doučovanie...,*
- *spolupráca s krízovým centrom na Adlerovej ulici v Košiciach,*
- *spolupráca s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny – zamestnávanie uchádzačov o zamestnanie.*

POZNÁMKY:

- *do roku 2005 prebiehala všeobecne prospešná činnosť Pravoslávnej cirkvi na viac systematickej úrovni, potom pod seba prebrali viacero aktivít samosprávy,*
- *v oblasti rómskej problematiky chýba Pravoslávnej cirkvi lepšie zadefinovanie a špecifikovanie rolí jednotlivých aktérov (štát, školy, cirkev, MNO,...),*
- *v súvislosti s Rómami by mal štát podľa zástupcov Pravoslávnej cirkvi zvoliť inú politiku zamestnanosti než doteraz – poskytnúť im prácu v blízkosti ich bydliska, zabezpečiť odborných zamestnancov, ktorí budú s Rómami pracovať.*

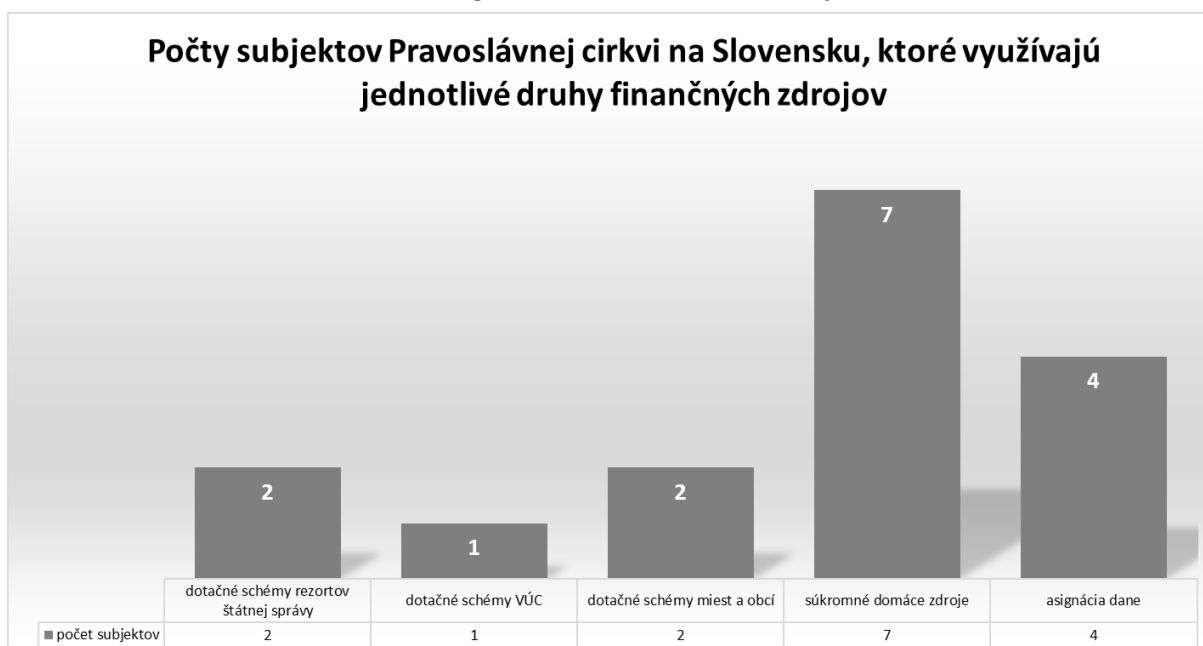
Grafické znázornenie vybraných dát

V **Grafe 18** ÚSV ROS znázornil odpovede Pravoslávnej cirkvi na otázku č. 5 z dotazníka, v ktorej cirkvi a náboženské spoločnosti uvádzali **právne formy nimi zriadených alebo s nimi úzko spolupracujúcich subjektov vykonávajúcich obdobné činnosti ako MNO**. Pravoslávna cirkev uviedla nielen to, aké právne formy majú jej subjekty, ale aj presné **počty subjektov s jednotlivými právnymi formami**. Pravoslávna cirkev má zriadené **4 neziskové organizácie**, existujú **2 občianske združenia**, ktoré sú založené členmi Pravoslávnej cirkvi, úzko s ňou spolupracujú alebo fungujú na základe hodnôt a vyznania, ktoré hlása, a má zriadených **6 účelových zariadení cirkvi a náboženskej spoločnosti**. Z grafu vyplýva, že **najčastejšou právnou formou, ktorú Pravoslávna cirkev využíva na vykonávanie všeobecne prospešných činností, je účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti**.

Graf 18 – Počty subjektov Pravoslávnej cirkvi na Slovensku s jednotlivými právnymi formami

Graf 19 znázorňuje štruktúru finančných zdrojov, ktoré Pravoslávna cirkev využíva na financovanie svojich všeobecne prospešných činností. Pravoslávna cirkev uviedla v otázke č. 16 z dotazníka nielen to, aké druhy finančných zdrojov využíva, ale aj počty jej subjektov, ktoré sa uchádzajú o dané finančné zdroje. Z odpovedí vyplynulo, že 2 subjekty Pravoslávnej cirkvi využívajú dotačné schémy rezortov štátnej správy, 1 subjekt využíva dotačné schémy VÚC, 2 subjekty využívajú dotačné schémy miest a obcí, 7 subjektov využíva súkromné domáce zdroje a 4 subjekty využívajú asignáciu dane. Z uvedeného vyplýva, že najviac subjektov Pravoslávnej cirkvi využíva finančné zdroje zo súkromného sektora, konkrétne z kategórie súkromné domáce zdroje.

Graf 19 – Počty subjektov Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, ktoré využívajú jednotlivé druhy finančných zdrojov

Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku

Základné informácie

Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/09 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00179191.⁷¹

Reformovaná kresťanská cirkev funguje na základe Písma svätého. Vyznáva historické vierovyznania, Heidelbergký katechizmus a II. Helvétske vierovyznanie. V zmysle toho uznáva Ježiša Krista za jedinú hlavu cirkvi a spravuje sa synodno-presbyteriálnymi zásadami. S cirkvami reformovaného vierovyznania celého sveta ju spája spoločenstvo ducha.⁷²

Vznik reformovanej cirkvi sa na Slovensku datuje do roku 1567, kedy sa prihlásila k reformačnému smeru reprezentovanému Jánom Kalvínom, hlásajúcemu tzv. kalvinizmus.⁷³ Teritoriálne zmeny po skončení 1. sv. vojny zapríčinili, že reformované cirkvi žijúce na území Československa si zriadili samostatnú cirkev. Po Trianone si reformovaná cirkev v ČSR ťažko nachádzala, ale rýchlo začala hľadať svoje miesto. Vytvorila 3 dištrikty, počet cirkevných zborov dosiahol 492, v začiatkoch evidovala 223 168 členov. Po skončení 2. sv. vojny vznikli za podpory štátnych orgánov také Štatúty, ktoré značnou mierou prispeli k implementovaniu protimaďarských opatrení do reformovanej cirkvi. Veľmi vážne sa jej dotkla deportácia slovenských Maďarov do ČR a ich presídlenie do Maďarska. Po nastolení komunistickej moci vytvorenie úradov pre správu cirkví ochromilo, uviedlo do „úsporného režimu“ a vtlesnilo cirkevné aktivity medzi múry kostolov. Spoločenský prevrat v roku 1989 otvoril pre reformovanú cirkev nové možnosti a oblasti pôsobenia. Synoda v novembri 1991 prijala novú cirkevnú Ústavu a úplná obnova na cirkevných postoch sa začala v roku 1995.⁷⁴

Členovia cirkvi za účelom spoločného pestovania reformovaného kresťanského života, zabezpečenia vhodných služobných podmienok a hlásania slova Božieho sa organizujú do cirkevných zborov. Viac cirkevných zborov zjednotených za účelom správy a rozvoja cirkevného života tvorí seniorát. Najvyšším zákonodarným a riadiacim orgánom Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku je Synoda. Synodu tvorí 36 poslancov synody volených cirkevnými zbormi, členovia Predsedníctva synody a zástupca teologickej akadémie. Synoda na riešenie úloh, ktoré nepatria do oblasti zákonodarstva, volí Synodnú radu. Synodná rada s 12 členmi je riadiacim orgánom cirkvi, rozhoduje vo všetkých veciach, ktoré sa týkajú cirkvi ako celku, alebo ktoré jej senioráty v zmysle ústavy a štatútov predložia. Predsedníctvo synody zastupuje cirkev a stará sa o vykonanie rozhodnutí Synody a Synodnej rady, resp. vykonáva dozor vo všetkých úsekoch cirkevnej správy a cirkevno-budovateľskej práce.

Popri jednote reformovaných v Karpatskej kotline je Reformovaná kresťanská cirkev členom Ekumenickej rady cirkví na Slovensku, Svetovej rady cirkví, Svetového zväzu reformovaných, Konferencie európskych cirkví a je bratským dištriktom Reformovaného dištriktu v Királyhágó. V súčasnosti Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku, ktorá predstavuje 1 dištrikt s 9 seniorátmi (z toho sú 2 slovenské), má 204 matkocirkevných zborov, 103 dcérocirkevných zborov a 59 diaspór.

⁷¹ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁷² Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku: Naša cirkev. Dostupné na: <http://www.reformata.sk/naa-cirkev/>.

⁷³ Wikipedia: Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku- Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Reformovana_krestanska_cirkev_na_Slovensku.

⁷⁴ Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku: Stručná história Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Dostupné na: <http://www.reformata.sk/mutat//602/>.

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku Reformovanej kresťanskej cirkvi hlási 98 797 veriacich.⁷⁵ O pastoračiu veriacich sa stará 235 duchovných, z ktorých je takmer 200 maďarských.⁷⁶

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

9

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

15

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

11 (2 gymnáziá (Levice, Rimavská Sobota), 5 základných škôl (Dolný Štál, Martovce, Rožňava, Vojany, Rimavská Sobota), 3 materské školy (Komárno, Tornaľa, Rimavská Sobota), 1 spojená škola ZŠ+MŠ (Keť)) + 4 detské jasle (Komárno, Želiezovce, Moldava nad Bodvou, Marcelová)

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

Reformovaná kresťanská cirkev pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ďalej v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti vzdelávania, ale aj v oblasti dobrovoľníctva a v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci.

- kultúrne a duchovné hodnoty - áno
- životné prostredie - nie
- ľudské práva - nie
- zdravie - nie
- sociálne služby a sociálna pomoc - áno
- vzdelávanie - áno
- veda, výskum a vývoj - nie
- telovýchova - nie
- dobrovoľníctvo - áno
- rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti, neinvestičný fond, nezisková organizácia

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Predovšetkým juh Slovenska (napr. Komárno, Rimavská Sobota, Tornaľa, Rožňava, Levice, Dolný Štál, Martovce, Keť, Marcelová), východ Slovenska (napr. Humenné, Sobrance, Čierna nad Tisou, Vranov nad Topľou, Vojany, Moldava nad Bodvou), Levice, Želiezovce, Bratislava

⁷⁵ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

⁷⁶ Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku: Naša cirkev. Dostupné na: <http://www.reformata.sk/naa-cirkev/>.

- 7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Deti a mládež, seniori, väzni, Rómovia
- 8. Uvedte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**
Cca 20 000
- 9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
176
- 10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
0
- 11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uvedte, prosím, odhadovaný celkový počet.**
5 000 až 6 000 – majú zamestnanú osobu, ktorá sa venuje koordinácii dobrovoľníkov
- 12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uvedte, prosím, 10 príkladov).**
Zväz maďarských pedagógov na Slovensku – spolupráca pri zakladaní materských škôl; spolupracujú skôr so zahraničnými organizáciami
- 13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uvedte, prosím, akej.**
Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb
- 14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?**
Všetky
- 15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?**
Všetky
- 16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:**
- **dotačných schém rezortov štátnej správy? - áno**
MŠVVaŠ SR, MPSVR SR, Fond na podporu kultúry národnostných menšín
 - **dotačných schém vyšších územných celkov? - áno**
najmä na kultúrne podujatia
 - **dotačných schém miest a obcí? - áno**
najmä na kultúrne podujatia
 - **európskych štrukturálnych a investičných fondov? - áno**
Európsky sociálny fond
 - **finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondu, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie**

- **súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - áno**
napr. Nadácia Orange, Nadácia VÚB
- **súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie**
- **zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - áno**
napr. z Maďarska
- **iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - áno**
napr. od organizácií HEKS (Švajčiarsko), Diakonisches Werk (Nemecko), Gustav-Adolf-Werk (Nemecko), Stichting Jagtspoel Fond (Holandsko)
- **asignácie dane? - áno**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**
Nie, ale majú pracovňu v Komárne – chránená dielňa, ktorá sa bude pravdepodobne transformovať na sociálny podnik
- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**
Áno – prostredníctvom diakonie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- *vykonávanie viacerých aktivít prostredníctvom diakonie,*
- *aktivity sú prístupné aj osobám, ktoré nie sú príslušníkmi Reformovanej kresťanskej cirkvi,*
- *finančné zbierky – napr. po výbuchu bytového domu v Prešove alebo po tsunami v Indonézii,*
- *opatrovateľská služba,*
- *rómska misia, práca s Rómami hovoriacimi po maďarsky, aktivity pre rómske deti a mládež, hmotná pomoc, doučovanie rómskych detí, zmysluplné vyplňanie ich voľného času, existuje Domov stabilného začiatku pre mladé matky, učenie finančnej gramotnosti, v rámci rómskej problematiky prebiehal projekt so švajčiarskou organizáciou HEKS, existuje manufaktúra, kde sa ženy venujú šitiu na šijacích strojoch, podpora hudobného talentu Rómov – podpora rómskej hudobnej skupiny,*
- *detské tábory,*
- *poskytovanie priestorov zdarma na kultúrne podujatia – festival Deň pre rodiny, koncerty,*
- *zvyšovanie IT zručností seniorov – projekt Klikni na to,*
- *návštevy väzňov vo väzniciach, práca s rodinami väzňov, letné tábory pre deti väzňov.*

PLÁNOVANÉ AKTIVITY:

- Reformovaná kresťanská cirkev plánuje vytvoriť na troch miestach banku pre sociálne prostriedky, napr. kto potrebuje, bude si môcť vziať nábytok (vo forme chránenej dielne),
- plánujú vytvoriť ďalších 20 materských škôl.

POZNÁMKY:

- Reformovaná kresťanská cirkev uprednostňuje vznik neziskových organizácií alebo neinvestičných fondov pred vznikom občianskych združení – pri občianskom združení vnímajú prílišnú byrokráciu a administratívu,
- Reformovaná kresťanská cirkev cíti, že musí vykonávať prácu s Rómami, ale nevie ako. Ocenili by know-how od MNO – čo funguje, ako to robíť...

Grafické znázornenie vybraných dát

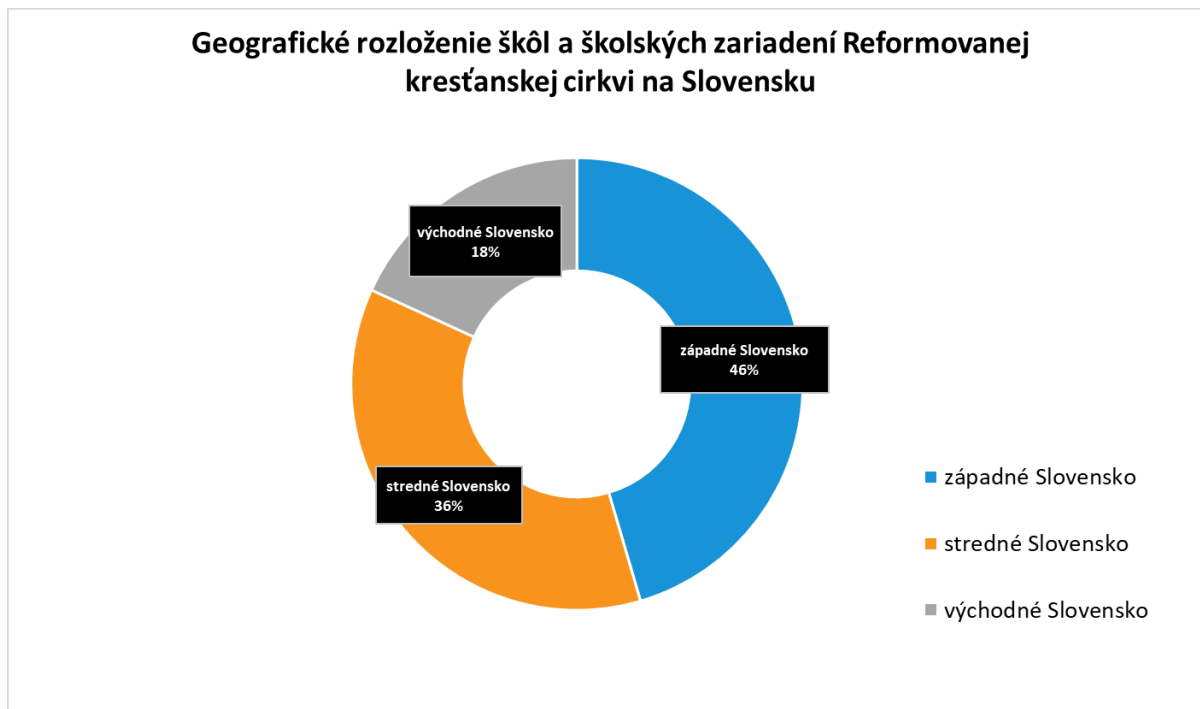
Graf 20 znázorňuje, aké typy škôl a školských zariadení má zriadené Reformovaná kresťanská cirkev. Reformovaná kresťanská cirkev v otázke č. 3 uviedla nielen počet škôl a školských zariadení, ale aj ich jednotlivé typy. Graficky je teda znázornené, že **Reformovaná kresťanská cirkev má zriadené 3 materské školy, 5 základných škôl, 2 gymnáziá a 1 spojenú školu**. Z daného vyplýva, že Reformovaná kresťanská cirkev má z jednotlivých typov škôl najviac základných škôl.

Graf 20 – Štruktúra a počet škôl a školských zariadení Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku

Graf 21 znázorňuje **geografické lokality, v ktorých má Reformovaná kresťanská cirkev zriadené školy a školské zariadenia**. Reformovaná kresťanská cirkev v otázke č. 3 z dotazníka uviedla okrem počtu cirkevných škôl a školských zariadení aj lokalitu ich sídla. Jednotlivé lokality rozdelil ÚSV ROS do troch skupín – lokality spadajúce pod **západné Slovensko**, lokality spadajúce pod **stredné Slovensko** a lokality spadajúce pod **východné Slovensko**. Na základe tohto rozdelenia graf znázorňuje, že

Reformovaná kresťanská cirkev má **na západnom Slovensku zriadených 5 škôl, čiže 46 % z celkového počtu**, **na strednom Slovensku má zriadené 4 školy, čiže 36 % z celkového počtu**, a na východnom Slovensku je zriaďovateľom 2 škôl, čiže 18 % z celkového počtu. Z grafu teda vyplýva, že **najviac škôl a školských zariadení má Reformovaná kresťanská cirkev na území západného Slovenska a najmenej na území východného Slovenska.**

Graf 21 – Geografické rozloženie škôl a školských zariadení Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku

Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike

Základné informácie

Rímskokatolícka cirkev v SR bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/11 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 51326990.⁷⁷

Rímskokatolícka cirkev svoju činnosť, vznik a poslanie odvodzuje od učenia Ježiša Krista, ktorý je podľa vyznania viery jednou z troch božských osôb (spolu s Bohom Otcom a Duchom Svätým). Za dva základné pramene Zjavenia, na ktoré sa vzťahuje viera Božieho ľudu, považuje Rímskokatolícka cirkev Písmo (Božie slovo obsiahnuté v Biblii – Starom a Novom zákone) a Tradíciu (pravdy viery odovzdávané ústnym podaním).

Kresťanstvo sa na naše územie dostalo začiatkom 9. storočia. Pokresťančovať Slovanov začali franskí kňazi latinského obradu. Sv. Cyril a Metod v roku 863 priniesli na územie Veľkej Moravy tradíciu východných cirkví byzantského obradu, rešpektujúc západnú tradíciu, čoho dôkazom sú preložené bohoslužobné knihy byzantského, ako aj latinského obradu do staroslovienčiny. V priebehu dvesto rokov získal úplnú prevahu latinský obrad.

Katolícka cirkev na Slovensku má v spoločnosti čestné miesto už vyše tisícsto rokov. V roku 880 pápež Ján VIII., na žiadosť kniežaťa Svätopluka, zriadil v Nitre diecézu, ktorej biskup bol sufragánom arcibiskupa metropolitu Metoda. Aj keď katolícka cirkev na Slovensku jedno tisícročie administratívne závisela od biskupov sídliačich na území dnešného Maďarska, na mnohých biskupských stolcoch v Uhorsku pôsobili biskupi pochádzajúci z nášho územia. K Ostrihomskému arcibiskupstvu patrilo územie západného a stredného Slovenska až po Spiš a Gemer vrátane. Východné Slovensko patrilo k biskupstvu v Jágri. Tento stav cirkevnej jurisdikcie na slovenskom území trval skoro bez zmeny do druhej polovice 18. storočia. V roku 1776 pápež Pius VI. na žiadosť Márie Terézie zriadil tri nové biskupstvá na území Slovenska – Banskobystrické, Spišské a Rožňavské. Zároveň sa upravili hranice Nitrianskeho biskupstva. Košice sa stali biskupstvom v roku 1804. Pápež Pavol VI. 30. decembra 1977 zriadil Slovenskú cirkevnú provinciu a povýšil Trnavskú apoštolskú administratúru na stupeň diecézy a zároveň ju vyzdvihol na hodnosť metropolitného sídla. Ako sufragánne diecézy mu podriadil diecézu banskobystrickú, košickú, nitriansku, rožňavskú a spišskú. V roku 1995 pápež Ján Pavol II. zriadil na Slovensku novú cirkevnú provinciu so sídlom v Košiciach.

Počas komunistického režimu, od roku 1948, bola katolícka cirkev na Slovensku neustále prenasledovaná a systematicky ničená. Situácia po novembri 1989 v mnohom upravila vzťah cirkvi a štátu. Pastoračná činnosť ako aj materiálne podmienky sa stabilizovali. V roku 2000 bola podpísaná Základná zmluva medzi Svätou stolicou a SR, ktorá upravuje vzájomné vzťahy.

Rímskokatolícka cirkev na Slovensku má dve provincie: Západnú a Východnú. Do Západnej provincie patria arcidiecézy Bratislava a Trnava, ako aj diecézy Nitra, Žilina a Banská Bystrica. Do Východnej provincie patrí arcidiecéza Košice a diecézy Spiš a Rožňava. Diecéza sa delí na dekanáty a tie na farnosti. Na náboženskom živote sa podieľajú tiež rehoľné rády a kongregácie, ktoré nepodliehajú priamo

⁷⁷ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

biskupom. Sú riadené predstavenými. Najvyšším predstaveným celej cirkvi je pápež, ktorý je volený zborom kardinálov a sídli vo Vatikáne.⁷⁸

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa k Rímskokatolíckej cirkvi hlási 3 347 277 veriacich.⁷⁹

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

Rímskokatolícka cirkev v SR nevedie evidenciu svojich účelových zariadení, preto nebolo možné poskytnúť relevantné a presné údaje k otázke č. 1. Do budúca však Rímskokatolícka cirkev vyjadrila ochotu centralizovať požadované údaje a pokúsiť sa o evidenciu účelových zariadení. Vzhľadom na organizačnú autonómiu jednotlivých diecéz potrebuje dlhšie časové obdobie na zhromaždenie relevantných dát.

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Rímskokatolícka cirkev v SR nevedie evidenciu svojich subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako MNO, preto nebolo možné poskytnúť relevantné a presné údaje k otázke č. 2. Do budúca však Rímskokatolícka cirkev vyjadrila ochotu centralizovať požadované údaje a pokúsiť sa o evidenciu týchto subjektov. Vzhľadom na organizačnú autonómiu jednotlivých diecéz potrebuje dlhšie časové obdobie na zhromaždenie relevantných dát.

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

216 (36 materských škôl, 44 základných škôl, 7 základných umeleckých škôl, 14 gymnázií, 1 konzervatórium, 8 stredných odborných škôl, 6 stredných zdravotníckych škôl, 52 spojených škôl a školských zariadení, 47 centier voľného času, 1 jazyková škola)

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

Rímskokatolícka cirkev pôsobí vo všetkých nižšie uvedených oblastiach. Najviac pôsobí v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti vzdelávania a v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci. Poradové číslo pri jednotlivých oblastiach označuje prioritizáciu oblastí – ktorej všeobecne prospešnej činnosti sa Rímskokatolícka cirkev venuje v najväčšej miere a ktorej v najmenšej miere.

- kultúrne a duchovné hodnoty – áno 1.
- životné prostredie – áno 9.
- ľudské práva – áno 7.
- zdravie – áno 5.
- sociálne služby a sociálna pomoc – áno 3.
- vzdelávanie – áno 2.
- veda, výskum a vývoj – áno 10.
- telovýchova – áno 8.

⁷⁸ Konferencia biskupov Slovenska: Katolícka cirkev v Slovenskej republike. Dostupné na: <https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/cirkev>.

⁷⁹ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

- **dobrovoľníctvo – áno 6.**
 - **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc – áno 4.**
- 5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.**
Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti, občianske združenie, neinvestičný fond, nezisková organizácia
- 6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Celoslovenské pôsobenie + humanitárna pomoc v zahraničí (napr. Ukrajina, Azerbajdžan, Kazachstan, africké štáty)
- 7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Všetci, ktorí prejavia záujem – deti a mládež, rodiny, ľudia v núdzi, seniori, zdravotne postihnutí, sociálne znevýhodnení, ľudia bez domova, Rómovia, učitelia, dobrovoľníci, ľudia prepustení z väzenia, ľudia pripravujúci sa na vstup do manželstva, ľudia s potrebou terénnej sociálnej a zdravotníckej – paliatívnej služby, migranti a vnútorní presídlenci, obeť obchodovania s ľuďmi, obyvatelia misijných krajín
- 8. Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**
Cca 3 300 000 (+ viac ako 50 000 obyvateľov Afriky)
- 9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Približný počet zamestnancov v oblasti pôsobenia mužských a ženských reholí na Slovensku je takmer 4 000. Podľa dostupných údajov z jednej diecézy v SR pracuje v rámci regiónu diecézy v jej účelových zariadeniach približne 679 zamestnancov. Pre vypočítanie celkového počtu zamestnancov za všetky diecézy však nie je možné tento počet vynásobiť počtom diecéz, nakoľko počty zamestnancov naprieč diecézami sa líšia a výsledkom by boli veľmi skreslené údaje. Rímskokatolícka cirkev z dôvodu krátkosti času na vypracovanie tohto dotazníka a organizačnej autonómie jednotlivých diecéz nemohla poskytnúť presné údaje o počte zamestnancov za všetky diecézy v SR. Do budúca však vyjadrila ochotu tieto údaje zhromažďovať a evidovať.
- 10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**
Podľa dostupných údajov z jednej diecézy v SR pracuje v rámci regiónu diecézy v jej účelových zariadeniach približne 202 osôb na dohodu. Pre vypočítanie celkového počtu zamestnancov na dohodu za všetky diecézy však nie je možné tento počet vynásobiť počtom diecéz, nakoľko počty zamestnancov naprieč diecézami sa líšia a výsledkom by boli veľmi skreslené údaje. Rímskokatolícka cirkev z dôvodu krátkosti času na vypracovanie tohto dotazníka a organizačnej autonómie jednotlivých diecéz nemohla poskytnúť presné údaje o počte zamestnancov na dohodu za všetky diecézy v SR. Do budúca však vyjadrila ochotu tieto údaje zhromažďovať a evidovať.

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

Približný počet dobrovoľníkov v oblasti pôsobenia mužských a ženských reholí na Slovensku je takmer 4 000. V katolíckom vydavateľstve s celoslovenskou pôsobnosťou vykonáva činnosť cca 2 000 dobrovoľníkov. Podľa dostupných údajov z jednej diecézy v SR pracuje v rámci regiónu diecézy v jej účelových zariadeniach približne 381 dobrovoľníkov. Pre vypočítanie celkového počtu dobrovoľníkov za všetky diecézy však nie je možné tento počet vynásobiť počtom diecéz, nakoľko počty dobrovoľníkov naprieč diecézami sa líšia a výsledkom by boli veľmi skreslené údaje. Rímskokatolícka cirkev z dôvodu krátkosti času na vypracovanie tohto dotazníka a organizačnej autonómie jednotlivých diecéz nemohla poskytnúť presné údaje o počte dobrovoľníkov za všetky diecézy v SR. Do budúca však vyjadrila ochotu tieto údaje zhromažďovať a evidovať.

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Fórum kresťanských inštitúcií, Slovenská katolícka charita, Slovenská humanitná rada, Mareena, Ambrela – platforma rozvojových organizácií, Depaul Slovensko, Potravinová banka Slovenska, Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže, Fórum života, Proti prúdu, o. z., Vagus, o. z., Úsmev ako dar, Nadácia EPH, Nadácia Henkel, Nadácia Tesco, Nadácia Kia, Nadácia Pontis, Áno pre život, n. o., V.I.A.C., o. z., Liga pár páru, o. z., Manželské stretnutia, o. z., Storm, o. z., Centrum Koburgovo, n. o., Familiae Locum – Rodinkovo, n. o., Asociácia rodín a rodinných spoločenstiev, o. z. + veľké množstvo ďalších občianskych združení a neziskových organizácií v sociálnej oblasti

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb, Socio Fórum, Zdravita

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

Nakoľko táto otázka priamo nadväzuje na otázky č. 1 a 2, ku ktorým nebolo možné zo strany Rímskokatolíckej cirkvi poskytnúť relevantné odpovede, nie je možné presným číslom odpovedať ani na túto otázku. Zástupcovia Rímskokatolíckej cirkvi však uviedli, že asignácia dane je významným zdrojom príjmov väčšiny subjektov zriadených ich cirkvou.

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

Výročné správy zverejňujú všetky tie účelové zariadenia cirkvi a ďalšie subjekty zriadené Rímskokatolíckou cirkvou, ktorým táto povinnosť vyplýva zo zákona.

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

- dotčných schém rezortov štátnej správy? - áno
- dotčných schém vyšších územných celkov? - áno
- dotčných schém miest a obcí? - áno
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - áno

- **finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu?** - áno
- **súkromných domácich zdrojov?** (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - áno
- **súkromných zahraničných zdrojov** (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - áno
- **zahraničných štátnych zdrojov?** (zahraničné ambasády a pod.) - áno
- **iných zdrojov?** (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - nie
- **asignácie dane?** - áno

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**
Nie
- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**
Potenciálne áno

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- *aktivity týkajúce sa najzraniteľnejších častí obyvateľstva a marginalizovaných komunit, ktorým najviac hrozí diskriminácia alebo sociálne vylúčenie, predovšetkým ide o deti, mládež, rodiny, osoby so zdravotným postihnutím, seniorov, Rómov,...*
- *investičné projekty zamerané na rekonštrukciu a výstavbu budov, materských škôl, vybavenie základných škôl, rekonštrukciu a výstavbu budov sociálnych zariadení – predovšetkým charít,*
- *podpora vzdelávania na základných, stredných a vysokých školách, rozvoj a financovanie ľudských zdrojov na podporu detí z detských domovov, vzdelávanie v oblasti zabezpečovania štandardov kvality sociálnych služieb v rámci cezhraničnej spolupráce,*
- *príprava mladých na manželstvo a rodičovstvo, pomoc rodinám, ochrana života,*
- *projekty pre marginalizované rómske komunity.*

POZNÁMKY:

- *Rímskokatolícka cirkev vníma, že súčasný dotačný mechanizmus je nastavený spôsobom, podľa ktorého registrované cirkvi a náboženské spoločnosti a právnické osoby, ktoré svoju právnú subjektivitu odvodzujú od cirkví a náboženských spoločností, nie sú oprávnenými žiadateľmi dotácií z verejných financií napriek skutočnosti, že pracujú v oblastiach, ktoré zákon o registri mimovládnych neziskových organizácií definuje ako všeobecne prospešné oblasti pôsobenia.*
- *Cirkvi, náboženské spoločnosti, občianske združenia, neziskové organizácie a iné právnické osoby, ktoré svoju právnú subjektivitu odvodzujú od cirkví a náboženských spoločností, a ktoré vyvíjajú činnosť na podporu výchovy k plneniu školských povinností detí ohrozených sociálnym vylúčením a venujú sa výchove a vzdelávaniu detí zo sociálne vylúčeného prostredia, nie sú zaradené medzi oprávnenými žiadateľmi dotácie podľa zákona č. 544/2010 Z. z. (§ 4) o*

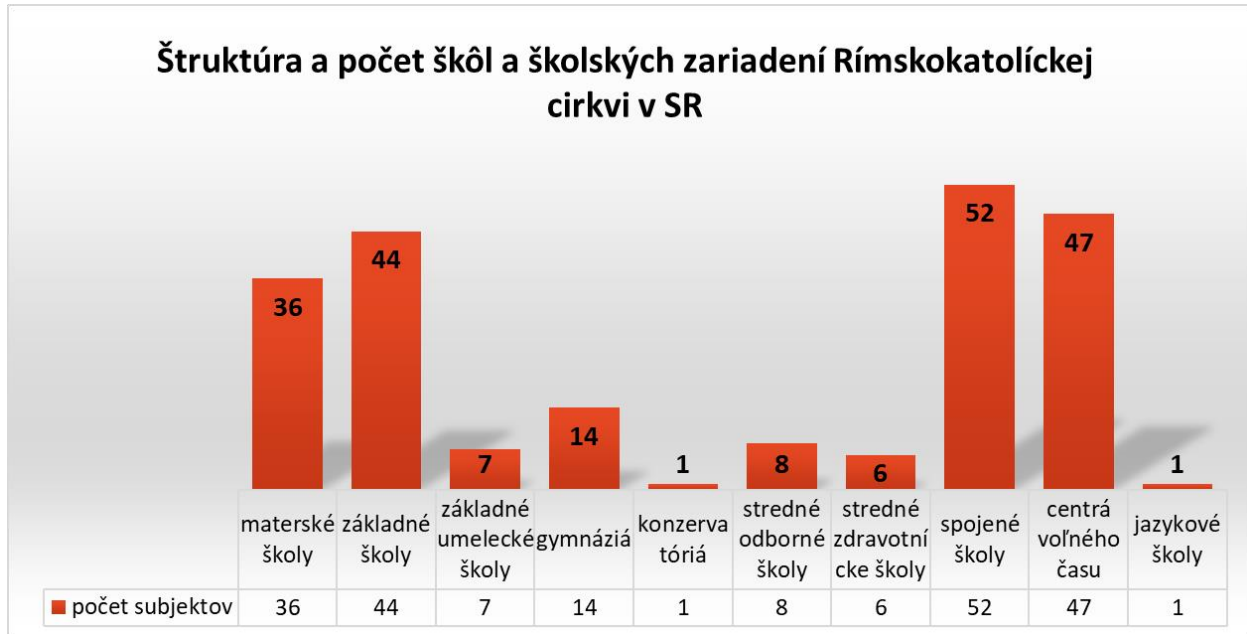
dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR v platnom znení na tieto aktivity. Pritom aplikačná prax v súčasnosti potvrdzuje, že sociálna inklúzia rómskej komunity prostredníctvom náboženskej cesty dosahuje veľmi dobré výsledky:

(http://www.uet.sav.sk/files/socialna_inkluzia_romov_nabozenskou_cestou.pdf). Je potrebné zmeniť dotačný mechanizmus tak, aby smeroval k podpore efektívnych nástrojov na predchádzanie diskriminácie, a to formou pastorácie Rómov. V súčasnosti viaceré rehole (v Jarovniciach, Lomničke, Spišskom Podhradí, Orechovom Dvore a i.), ale aj duchovní a laickí pracovníci vykonávajú väčšinu práce s ľuďmi patriacimi medzi menšiny zo sociálne vylúčeného prostredia dobrovoľnícky, na vlastné náklady, vo voľnom čase.

- V minulom období, ale aj v súčasnosti, keď dominovali výzvy na rekonštrukciu škôl, konkrétne na zatepľovanie, opravu striech, výmenu okien, opravu kotolní, hygienických zariadení a iné obdobné rekonštrukcie slúžiace na zníženie energetickej náročnosti budov, neverejní zriaďovatelia alebo priamo cirkevné školy nemali možnosť sa o tieto dotácie uchádzať a ani teraz túto možnosť nemajú. Jedine pri jednej poslednej výzve boli na žiadosť cirkevných zriaďovateľov poskytnuté iba nedočerpané finančné prostriedky (povolené bolo žiadať maximálne na 3 školy v diecéze). Z toho titulu školy zostali nezrekonštruované s veľkými tepelnými únikmi a vysokou nákladovou náročnosťou na energiu, či už tepelnú, elektrickú alebo na vodu. Podobne je to aj u farností, ktoré nemôžu byť žiadateľom.
- O financie z dotačných schém rezortov štátnej správy, dotačných schém vyšších územných celkov a dotačných schém miest a obcí sa pravidelne uchádzajú len poskytovatelia sociálnych služieb. O dotácie z miest a obcí žiadajú aj zriaďovatelia materských škôl. Súkromná rozhlasová stanica získala finančné prostriedky z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. Z európskych štrukturálnych a investičných fondov žiada o dotácie ročne približne 5-10 subjektov. O financie z finančného mechanizmu EHP, nórskeho fondu, švajčiarskeho finančného mechanizmu, súkromných domácich zdrojov (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) sa pravidelne uchádzajú školy a školské zariadenia, avšak je len veľmi málo podporených projektov oproti podaným žiadostiam, cca do 1 % z celkového počtu žiadostí. Približne 2-3 školy dostanú ročne na svoj projekt financie z grantového programu Renovabis.

Grafické znázornenie vybraných dát

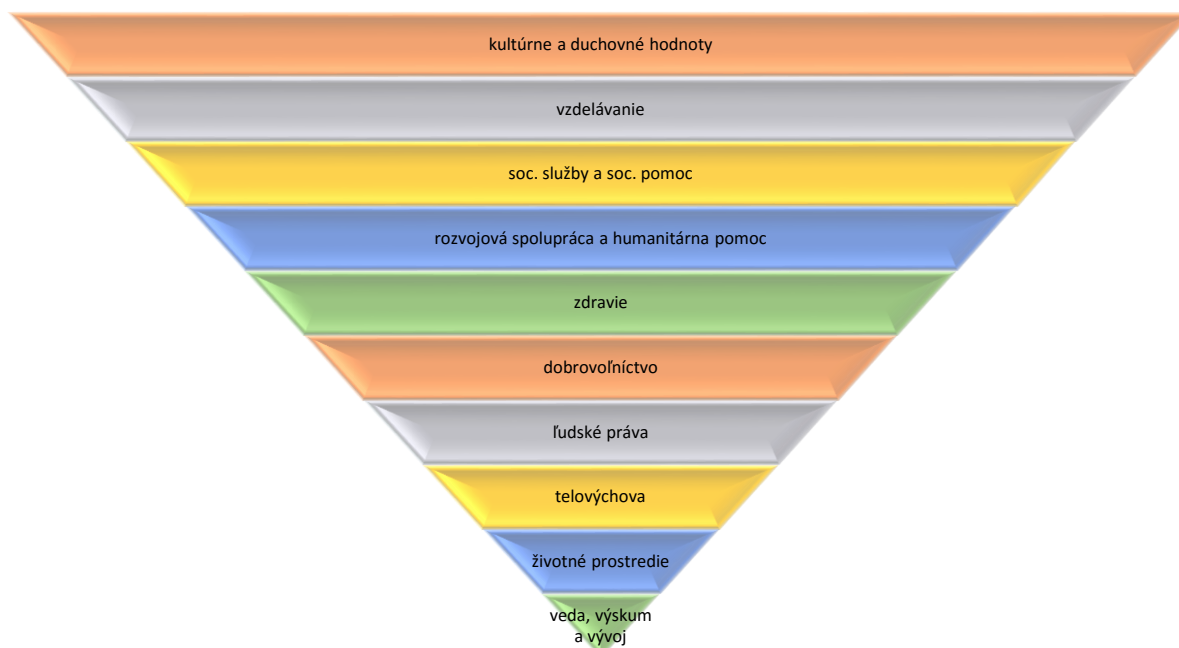
Graf 22 znázorňuje, aké typy škôl a školských zariadení má zriadené Rímskokatolícka cirkev. Rímskokatolícka cirkev v otázke č. 3 uviedla nielen počet škôl a školských zariadení, ale aj ich jednotlivé typy. Graficky je teda znázornené, že Rímskokatolícka cirkev má zriadených **36 materských škôl, 44 základných škôl, 7 základných umeleckých škôl, 14 gymnázií, 1 konzervatórium, 8 stredných odborných škôl, 6 stredných zdravotníckych škôl, 52 spojených škôl, 47 centier voľného času a 1 jazykovú školu**. Z daného vyplýva, že Rímskokatolícka cirkev má z jednotlivých typov škôl najviac spojených škôl.

Graf 22 – Štruktúra a počet škôl a školských zariadení Rímskokatolíckej cirkvi v SR

Graf 23 znázorňuje v podobe pyramídy, v akej miere sa Rímskokatolícka cirkev venuje jednotlivým všeobecne prospešným oblastiam. Rímskokatolícka cirkev v otázke č. 4 z dotazníka uviedla nielen to, ktorým všeobecne prospešným oblastiam sa venuje, ale poskytla aj ich prioritizáciu a udelila im čísla od 1 po 10 označujúce, že oblasti s poradovým číslom 1 sa venuje v najväčšej miere a oblasti s poradovým číslom 10 v najmenšej miere. V pyramíde sa v spodnej časti nachádza oblasť veda, výskum a vývoj, ktorej sa Rímskokatolícka cirkev venuje v najmenšej miere, a na vrchole sa nachádza oblasť kultúrne a duchovné hodnoty, ktorej sa Rímskokatolícka cirkev venuje v najväčšej miere.

Usporiadanie všeobecne prospešných oblastí, ktorým sa venuje Rímskokatolícka cirkev, podľa priority

Graf 23 – Usporiadanie všeobecne prospešných oblastí, ktorým sa venuje Rímskokatolícka cirkev, podľa priority

Starokatolícka cirkev na Slovensku

Základné informácie

Starokatolícka cirkev na Slovensku (ďalej len „SKC“) bola zaregistrovaná dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/14 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 31753043.⁸⁰

Starokatolícka cirkev je súčasťou jednej, svätej, všeobecnej a apoštolskej Cirkvi Kristovej. Slovo "starý" v názve vyjadruje ducha pôvodnosti, úprimnosti a dôvery - ducha prvých kresťanských spoločenstiev. Starokatolícki kresťania neprijali učenie o pápežskej neomylnosti a božskom pôvode pápežskej moci, vyhlásené na 1. vatikánskom sneme v roku 1870, pretože bolo cudzie pôvodnému kresťanstvu.

Slovenskí starokatolíci tvorili až do rozdelenia Československa jeden zväzok s českou starokatolíckou cirkvou - Starokatolícku cirkev v ČSFR. 23. februára 1991 sa v Prahe konala 39. synoda Starokatolíckej cirkvi v ČSFR, ktorá poverila Augustína Bačinského, farára v Brne, misijnou činnosťou na území Slovenska a súčasne schválila vznik filiálnej obce pri farnosti v Brne pod názvom Slovensko-katolícke spoločenstvo. Ustanovujúce zhromaždenie samostatnej SKC sa konalo dňa 16. decembra 1995 v Bratislave. V dôsledku situácie, ktorá nastala na zasadnutí Medzinárodnej biskupskej (starokatolíckej) konferencie v Prahe v roku 2003, bola zvolaná mimoriadna synoda SKC, aby zaujala stanovisko tak, ako to vyžadovalo komuniké spomenutého zasadnutia. Keďže SKC sa vždy otvorene hlásila k pôvodnému katolíckemu učeniu, podobne ako Poľská národná katolícka cirkev, ktorú na tomto zasadnutí konferencie vylúčili z Utrechtskej únie (ktorá združovala Starokatolícku cirkev), SKC bola na základe nových smerníc Medzinárodnej biskupskej konferencie nútená opustiť platformu Utrechtskej únie.⁸¹ SKC teda vystúpila z Utrechtskej únie na 1. mimoriadnej synode v roku 2004.⁸²

Oficiálny názov Starokatolícka cirkev na Slovensku poukazuje i na jej charakter. Je to cirkev, ktorá sa hlási k pôvodnému starému katolíckemu učeniu nerozdelenej cirkvi. Preto na Slovensku cirkev nadväzuje na cyrilometodský odkaz, v ktorom vidí symbol jednoty východnej a západnej cirkvi. Keďže slovenské kresťanské korene sú v tejto spomínanej dobe, nazýva sa aj Slovenská katolícka cirkev. Biskupské sídlo SKC je v Nitre. Najvyšším orgánom je synoda, ktorej riadne zasadania sa konajú každé dva roky. V období medzi synodami pomáha biskupovi v riadení cirkvi synodálna rada.⁸³

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku SKC hlási 1 687 veriacich.⁸⁴

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

0

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

⁸⁰ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁸¹ Starokatolícka cirkev na Slovensku: Dejiny cirkvi. Dostupné na: <http://slovenski-katolici.sk/dejiny-cirkvi/ucenie-cirkvi>.

⁸² Wikipedia: Starokatolícka cirkev. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Starokatolicka_cirkev.

⁸³ Starokatolícka cirkev na Slovensku: Štruktúra cirkvi. Dostupné na: <http://slovenski-katolici.sk/struktura-cirkvi/organizacia-cirkvi/synodalna-rada-a-synoda>.

⁸⁴ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

1 (Rytiersky rád sv. Gorazda, o. z.)

3. **Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.**

Nie

4. **Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.**

SKC pôsobí najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ďalej v oblasti vzdelávania, ale aj v oblastiach rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci, dobrovoľníctva, sociálnych služieb a sociálnej pomoci a ľudských práv.

- **kultúrne a duchovné hodnoty - áno**
- životné prostredie - nie
- **ľudské práva - áno**
- zdravie - nie
- **sociálne služby a sociálna pomoc - áno**
- **vzdelávanie - áno**
- veda, výskum a vývoj - nie
- telovýchova - nie
- **dobrovoľníctvo - áno**
- **rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - áno**

5. **Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.**

Občianske združenie

6. **V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

Celoslovenské pôsobenie – najmä Nitriansky kraj (napr. Nitra, Čeladice, Alekšince, Nitrianska Streda, Klasov, Ľudovítová), Žilinský kraj, Trnavský kraj, Bratislavský kraj (napr. Bratislava, Dunajská Lužná, Rovinka), východ SR (napr. Košice – Luník IX)

7. **Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

Deti a mládež, seniori, rodiny, chudobní, týrané matky, marginalizované rómske komunity, široká verejnosť

8. **Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.**

Cca 1 000 ročne

9. **Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

0

10. **Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?**

0

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

Cca 30-40

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnyimi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Nitrianska komunitná nadácia, Nitrianske centrum dobrovoľníctva, YMCA – Kresťanské združenie mladých ľudí, Slovenská katolícka charita + zariadenia sociálnych služieb a iné sociálne zariadenia (napr. Pokoj a zdravie, n. o., ZSS Kreativ Klasov, ZSS Benefit Ľudovítová, Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých Šoporňa – Štrkovec, Útulok pre bezdomovcov a nocľaháreň v Nitre a iné)

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Nie

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

1

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

1

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

- dotačných schém rezortov štátnej správy? - nie
- dotačných schém vyšších územných celkov? - nie
- **dotačných schém miest a obcí? - áno**
mesto Nitra
- európskych štrukturálnych a investičných fondov? - nie
- finančného mechanizmu EHP, nórskych fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - nie
- **súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - áno**
napr. Nadácia Orange, Nitrianska komunitná nadácia
- súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - nie
- zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - nie
- **iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - áno**
napr. humanitárna pomoc z ČR od spriatelenej cirkvi a z Nemeckej cirkevnej obce Starokatolíckej cirkvi
- **asignácie dane? - áno**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**

Nie

- **Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?**

Áno – veľmi ich tento koncept zaujal

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

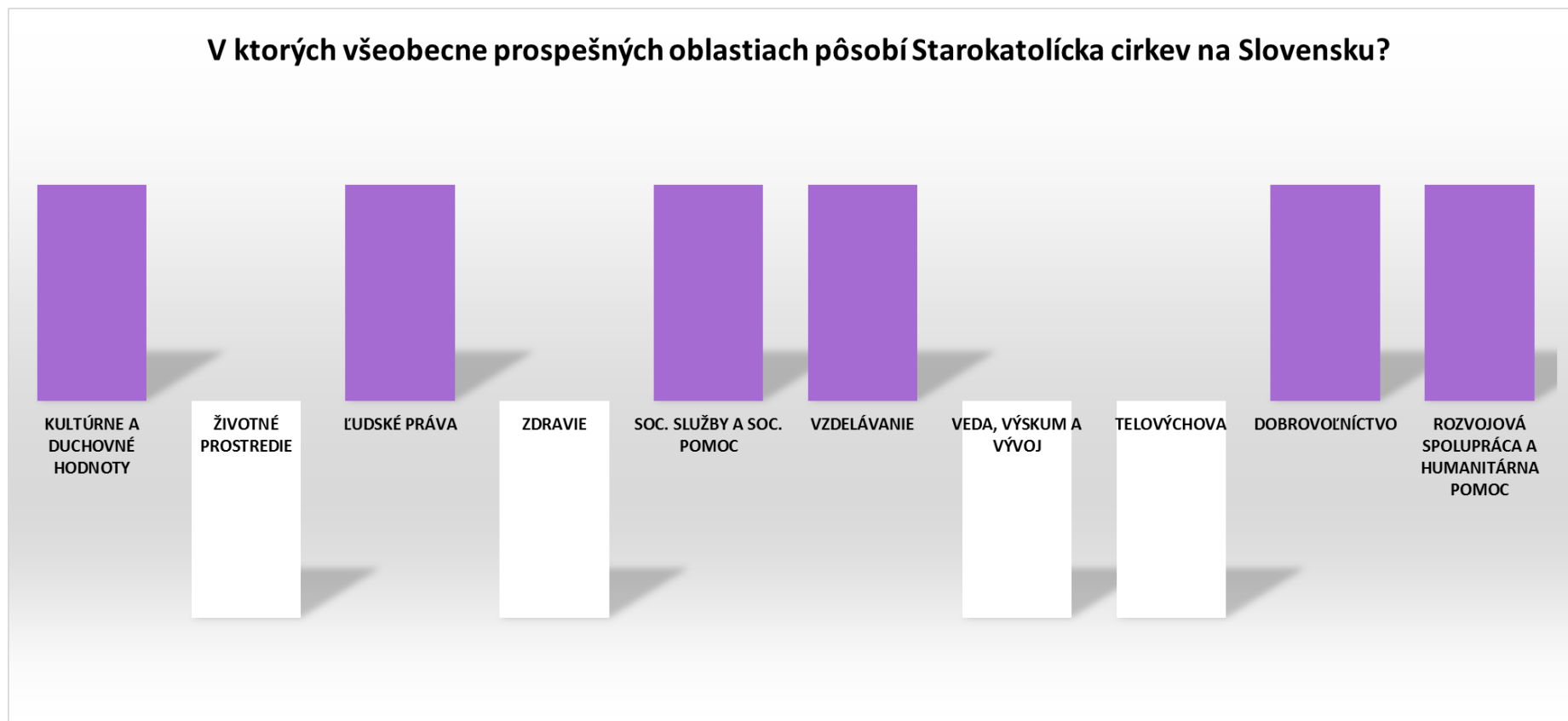
- *rozdávanie potravinových balíčkov a oblečenia v rámci poskytovania humanitárnej pomoci,*
- *poskytovanie sociálneho poradenstva a administratívnej pomoci,*
- *prednášky na základných a stredných školách a na požiadanie pre malé skupiny dospelých, ich rodičov, pedagógov a ľudí pracujúcich s mladými ľuďmi v rámci programu Sloboda a/alebo zodpovednosť,*
- *v mestskej časti Bratislava-Dúbravka – pasovanie prváčikov, spolupráca s knižnicou,*
- *pôsobenie v domovoch dôchodcov a iných zariadeniach sociálnych služieb (napr. vystúpenia detí a mládeže),*
- *čistenie okolia Dražovského kostolíka a Zobora v Nitre,*
- *školenia dobrovoľníkov,*
- *výchovno-vzdelávacie aktivity pre deti, mládež, rodiny i seniorov,*
- *organizovanie kultúrnych podujatí (napr. Gorazdov deň, koncert v parku, Noc kostolov a pod.),*
- *každoročný projekt pečenia vianočného pečiva a následné darovanie balíčkov do rodín a jednotlivcom v núdzi,*
- *publikačná a vzdelávacia činnosť (napr. vydávanie Slovenských katolíckych novín a Rytierskych novín, vedenie internetových a Facebook stránok, vydávanie zborníkov a ročeniek, prednášková činnosť v rámci Biskupského seminára a pod.).*

POZNÁMKY:

- *v minulosti vykonávala SKC rôzne charitatívne a sociálne aktivity prostredníctvom účelového zariadenia cirkvi – Slovenskej katolíckej diakonie (do roku 2010), neskôr bola jej činnosť transformovaná na jednu zo sekcií SKC.*

Grafické znázornenie vybraných dát

Graf 24 znázorňuje, v ktorých všeobecne prospešných oblastiach pôsobí SKC. Na základe odpovedí na otázku č. 4 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že SKC pôsobí v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti ľudských práv, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, v oblasti vzdelávania, v oblasti dobrovoľníctva a v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci. Tieto oblasti sú v grafe znázornené ako stĺpce fialovej farby. Z grafu teda vyplýva, že SKC pôsobí v 6 z 10 všeobecne prospešných oblastí.

Graf 24 – V ktorých všeobecne prospešných oblastiach pôsobí Starokatolícka cirkev na Slovensku?

Graf 25 znázorňuje, aké druhy finančných zdrojov využíva SKC pre vykonávanie svojich všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázku č. 16 z dotazníka vznikol graf, ktorý uvádza, že SKC využíva na financovanie svojich aktivít kategórie **dotáčné schémy miest a obcí, súkromné domáce zdroje, iné zdroje (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje)** a **asignácia dane**. Tieto zdroje sú v grafe znázornené ako stĺpce zelenej farby. **Zvyšných 6 druhov možných finančných zdrojov SKC nevyužíva.**

Graf 25 – Druhy finančných zdrojov, ktoré využíva Starokatolícka cirkev na Slovensku pre vykonávanie všeobecne prospešných činností

Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike

Základné informácie

Ústredný zväz židovských náboženských obcí v SR (ďalej len „ÚŽŽNO“) bol zaregistrovaný dňa 1. septembra 1991 pod registračným číslom 308/1991/13 MK SR. Identifikačné číslo organizácie je 00179221.⁸⁵

História židovského národa sa podľa tradície začína Abrahámom („otcom národov“). Zdrojom poznatkov o Abrahámovi je Tora (5 kníh Mojžišových), ktorá predstavuje pre Židov základný náboženský, ale aj právny a historický text. Tradične sa autorstvo Tory pripisuje najvýznamnejšiemu židovskému prorokovi a učiteľovi Mojžišovi. Podľa niektorých historikov kontinuálny opis židovských dejín môžeme z hľadiska racionálneho výkladu a nezávislých zdrojov spoľahlivo sledovať až od čias Babylonského zajatia (rok 586 pred n. l.). Prvé obdobia židovských dejín (až do rímskeho obdobia) sa z teritoriálneho hľadiska odohrávali prevažne na pôde Izraela. Približne od časov arabskej periódy až do polovice 20. storočia sa židovská história viaže prevažne na teritórium Európy.⁸⁶

Čo sa týka židovstva na Slovensku, v septembri 1945 rozhodla Slovenská národná rada o vytvorení organizácie Ústredný zväz židovských náboženských obcí na Slovensku, ktorá od svojho vzniku až do dnešných dní pôsobí ako strešná organizácia židovstva. ÚŽŽNO je cirkev, ktorá zastupuje židovskú komunitu na Slovensku ako celok vo veciach náboženských, národnostných, sociálnych, vzdelávacích, či kultúrnych. V mene komunity pôsobí a vystupuje voči iným cirkvám, národnostiam, slovenským a zahraničným organizáciám, verejnej a štátnej správe a voči verejnosti. Cieľom ÚŽŽNO je vytvárať podmienky pre plnohodnotný duchovný a národný život všetkých generácií komunity; zabezpečovať sociálnu a zdravotnú starostlivosť preživších holokaustu a iných potrebných členov komunity; chrániť židovskú komunitu proti prejavom antisemitizmu, xenofóbie, fašizmu či inej diskriminácie; chrániť pamiatku židovských obetí holokaustu; starať sa o židovské pamiatky a judaiká (vo vlastníctve komunity); podporovať vzdelávanie v oblasti judaizmu, židovskej kultúry a dejín; podporovať pozitívny obraz židovskej kultúry, judaizmu vo verejnosti.⁸⁷

Vo veciach náboženských a duchovných zastupuje ÚŽŽNO hlavný rabín, ktorý je najvyšším náboženským predstaviteľom židovských náboženských obcí. Na čele vedenia ÚŽŽNO je predseda. ÚŽŽNO je členom Svetového židovského kongresu aj Európskeho židovského kongresu.⁸⁸ ÚŽŽNO má na Slovensku 12 náboženských obcí. Podľa sčítania obyvateľov z roku 2011 sa ku ÚŽŽNO hlási 1 999 veriacich.⁸⁹

Dotazník

1. Koľko účelových zariadení spadá pod Vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

⁸⁵ Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Dostupné na: <https://rpo.statistics.sk>.

⁸⁶ Ústredný zväz židovských náboženských obcí v SR: História. Dostupné na: <https://www.uzzno.sk/historia-0>.

⁸⁷ Ústredný zväz židovských náboženských obcí v SR: O nás. Dostupné na: <https://www.uzzno.sk/o-nas>.

⁸⁸ Wikipedia: Ústredný zväz židovských náboženských obcí v SR. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Ústredny_zvaz_zidovskych_nabozenskych_obci_v_Slovenskej_republike.

⁸⁹ Ministerstvo kultúry SR: Počet veriacich podľa sčítania obyvateľov. Dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-f9.html>.

2 (Židovský kultúrny inštitút Judaika v Bratislave, sociálne zariadenie pre seniorov Ohel David v Bratislave)

2. Koľko ďalších subjektov, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie, je zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

12 (Chabad Slovensko, o. z., DSH, o. z. (Dokumentačné stredisko holokaustu), Nadácia EZRA, Kehila, o. z., The Hidden Child Slovakia, o. z., Maccabi Slovakia, o. z., Slovenská únia židovskej mládeže, EDAH, o. z., Združenie žien Ester, Menorah – n. f. židovského kultúrneho dedičstva Bratislava, B'nai B'rith TOLERANCIA, B'nai B'rith CONCORDIA Košice)

3. Ste zriaďovateľom cirkevných škôl? Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet.

Nie

4. Zákon o Registri mimovládnych neziskových organizácií definuje 10 všeobecne prospešných oblastí pôsobenia. V ktorých z týchto oblastí pôsobia jednotlivé účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Je možné uviesť aj kombináciu oblastí pôsobenia.

Židovské náboženské obce pôsobia najmä v oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, ďalej v oblastiach vzdelávania, ľudských práv, vedy, výskumu a vývoja, ale aj dobrovoľníctva či telovýchovy.

- kultúrne a duchovné hodnoty - áno
- životné prostredie - nie
- ľudské práva - áno
- zdravie - nie
- sociálne služby a sociálna pomoc - áno
- vzdelávanie - áno
- veda, výskum a vývoj - áno
- telovýchova - áno
- dobrovoľníctvo - áno
- rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc - nie

5. Akú právnu formu majú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou? Uveďte približné počty alebo percentuálny podiel jednotlivých právnych foriem.

Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti, občianske združenie, nadácia, neinvestičný fond

6. V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Celoslovenské pôsobenie – najmä Bratislava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina, Trenčín, Komárno, Šamorín, Nové Zámky, Dunajská Streda, Rimavská Sobota, Bardejov, Žabokreky

7. Kto je cieľovou skupinou činností, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

Deti a mládež, seniori, ženy, rodiny, široká verejnosť

8. Uveďte počty ľudí, ktorí využívajú služby poskytované Vašimi organizáciami (účelové zariadenie a ďalšie subjekty) vo vyššie uvedených 10 všeobecne prospešných oblastiach.

1 000

9. Aký je celkový počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

50

10. Aký je celkový počet zamestnancov na dohodu (o vykonaní práce, pracovnej činnosti) pracujúcich v jednotlivých účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou?

50-60

11. Pôsobia v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou aj dobrovoľníci? Ak áno, uveďte, prosím, odhadovaný celkový počet.

Do 100

12. Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou pri svojom pôsobení aj s mimovládnymi neziskovými organizáciami? Ak áno, s akými a v akých oblastiach? (Ak spolupracujete s veľkým množstvom mimovládnych neziskových organizácií, uveďte, prosím, 10 príkladov).

Truc sphérique, o. z. (prevádzkujú Novú synagógu v Žiline), Vita in suburbium, o. z.

13. Sú účelové zariadenia a ďalšie subjekty zriadené Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou súčasťou nejakej platformy mimovládnych neziskových organizácií? Ak áno, uveďte, prosím, akej.

Nie

14. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou je poberateľom asignácie dane?

5

15. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou zverejňuje výročné správy?

1 (nadácia)

16. Koľko z uvedených účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených Vašou cirkvou/náboženskou spoločnosťou sa uchádza o financie z:

Židovské náboženské obce v SR využívajú do určitej miery všetky z nižšie uvedených zdrojov financovania.

- **dotačných schém rezortov štátnej správy? - áno**
- **dotačných schém vyšších územných celkov? - áno**
- **dotačných schém miest a obcí? - áno**
- **európskych štrukturálnych a investičných fondov? - áno**
- **finančného mechanizmu EHP, nórskych fondov, švajčiarskeho finančného mechanizmu? - áno**
- **súkromných domácich zdrojov? (napr. Nadácia Orange, Nadácia SPP, Nadácia Tatra banky,...) - áno**
Nadácia Junion
- **súkromných zahraničných zdrojov (napr. German Marshall Fund, Nadácia Konrad-Adenauer-Stiftung, Nadácia Friedrich-Ebert-Stiftung,...) - áno**
Európsky Židovský Fond, Rothschild Foundation Europe
- **zahraničných štátnych zdrojov? (zahraničné ambasády a pod.) - áno**
- **iných zdrojov? (napr. vlastné príjmy, zahraničné cirkevné zdroje,...) - áno**
- **asignácie dane? - áno**

17. Je Vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom/prevádzkovateľom registrovaných sociálnych podnikov?

- **Ak áno, uveďte, prosím, ich celkový počet a o aký druh registrovaného sociálneho podniku ide v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.**

Nie

- Ak nie, mali by ste potenciálne záujem o zriadenie/prevádzkovanie sociálneho podniku?

Nie

Doplňujúce informácie

AKTIVITY:

- organizovanie detských táborov pre deti od 6 do 15 rokov,
- prednášky na školách, výuka na vysokej škole – projekt *Otvárame dvere venujúci sa medzináboženským vzťahom*, prednášky na teologických fakultách a právnických fakultách,
- občianskym združením Chabad je zriadená 1 židovská materská škola a v 1 ďalšej materskej škole (kresťanskej) vyučuje židovská náboženská obec judaizmus,
- prevádzkujú dve múzeá – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave a v Prešove,
- v rámci vedy, výskumu a vývoja robia historický výskum zameraný najmä na židovskú históriu a holokaust,
- v rámci telovýchovy sa zúčastňujú židovských olympijských hier – *maccabiáda*, a v rámci *Maccabi Slovakia*, o. z. organizujú športové podujatia aj na Slovensku,
- Chabad, o. z. prevádzkuje viaceré spolky,
- Bratislavská židovská náboženská obec je súčasťou *Bratislava Tourist Board* – organizácie, ktorá riadi, iniciuje a koordinuje rozvoj cestovného ruchu v Bratislave,
- spoločné vydávanie kníh s katolíckou cirkvou.

POZNÁMKY:

- nepreferujú zakladanie občianskych združení, pretože potom takto založené združenia žiadajú od židovskej náboženskej obce morálnu zodpovednosť za svoje aktivity,
- nemajú záujem o založenie či prevádzkovanie sociálneho podniku, nakoľko vnímajú tento inštitút veľmi negatívne – ako možnosť na finančné zneužitie,
- aktivity židovských náboženských obcí nie sú určené len vlastným veriacim, ale komukoľvek, kto o ne prejaví záujem.

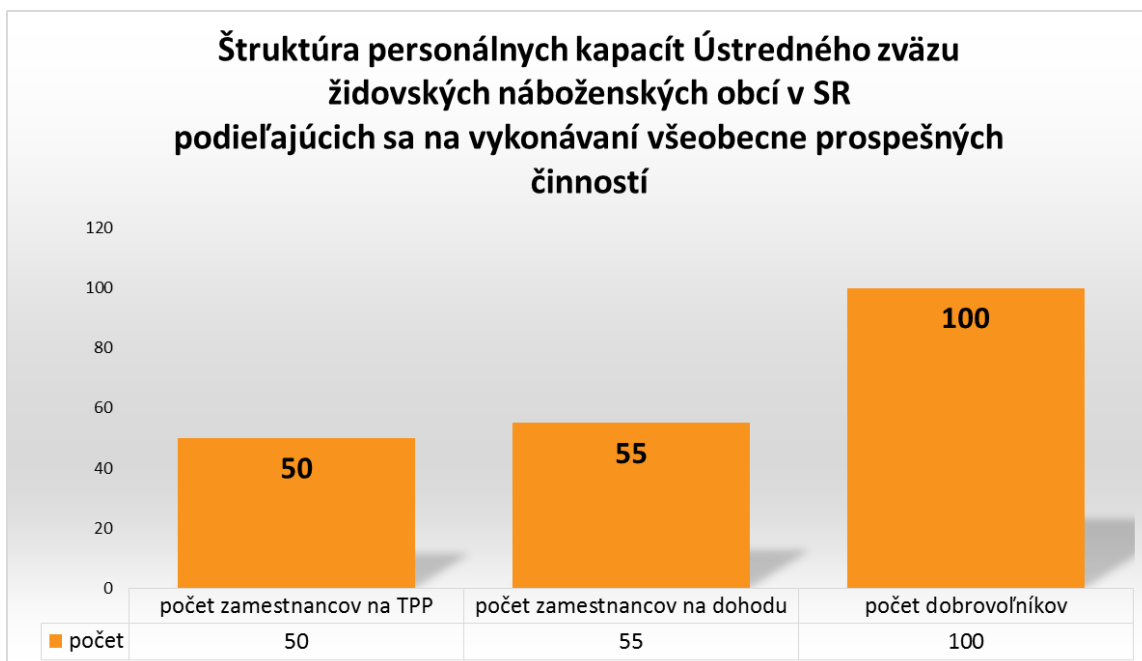
Grafické znázornenie vybraných dát

V Grafe 26 ÚSV ROS znázornil odpovede ÚZŽNO na otázku č. 2 z dotazníka, v ktorej ÚZŽNO uviedol okrem počtu ďalších subjektov (mimo účelových zariadení cirkvi a náboženskej spoločnosti, na ktoré sme sa pýtali v otázke č. 1) vykonávajúcich všeobecne prospešné činnosti, aj **právne formy týchto subjektov**. ÚZŽNO uviedol, že má zriadený **1 neinvestičný fond**, **1 nadáciu** a existuje **10 občianskych združení**, ktoré sú založené členmi ÚZŽNO, úzko spolupracujú s ÚZŽNO alebo fungujú na základe hodnôt a vyznania, ktoré ÚZŽNO hlása. Z grafu vyplýva, že **najčastejšou právnou formou subjektov ÚZŽNO vykonávajúcich všeobecne prospešné činnosti (okrem účelového zariadenia cirkvi a náboženskej spoločnosti), je občianske združenie**.

Graf 26 – Počty subjektov Ústredného zväzu židovských náboženských obcí v SR s jednotlivými právnymi formami

Graf 27 znázorňuje štruktúru personálnych kapacít ÚZŽNO, ktoré sa podieľajú na vykonávaní všeobecne prospešných činností. Na základe odpovedí na otázky z dotazníka č. 9, 10 a 11 vzniklo grafické znázornenie, ktoré uvádza, že ÚZŽNO zamestnáva 50 zamestnancov na TPP, 55 zamestnancov na dohodu a pôsobí v ňom 100 dobrovoľníkov. Z grafu vyplýva, že ÚZŽNO na vykonávanie všeobecne prospešných činností využíva všetky tri typy personálnych kapacít, avšak v najväčšej miere ide o činnosť dobrovoľníkov.

Graf 27 – Štruktúra personálnych kapacít Ústredného zväzu židovských náboženských obcí v SR podieľajúcich sa na vykonávaní všeobecne prospešných činností

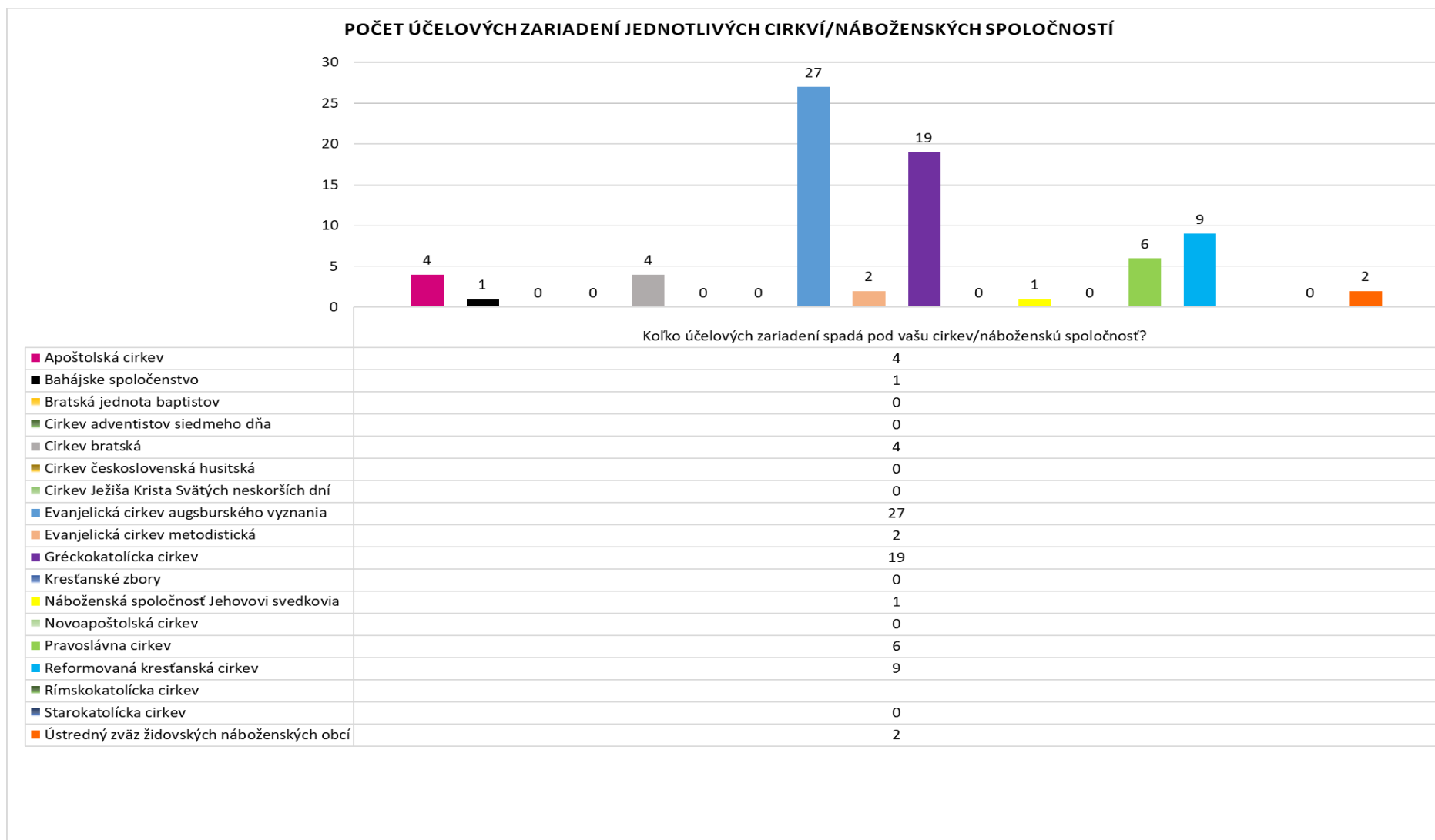
Súhrnná interpretácia dát

V tejto časti analýzy budú zhrnuté **súhrnné odpovede všetkých cirkví a náboženských spoločností na jednotlivé otázky z dotazníka**. Pri súhrnnej interpretácii dát sa ÚSV ROS zamerlal na **porovnanie jednotlivých cirkví a náboženských spoločností a ich odpovedí** pri každej z dotazníkových otázok. Pri väčšine otázok budú odpovede sprevádzané aj **grafickým znázornením výsledkov**. Nebude tomu tak iba pri niektorých otázkach, na ktoré cirkvi/náboženské spoločnosti odpovedali áno/nie a ich odpovede sa preto dajú jednoducho opísať aj textovou formou. Pri niektorých grafoch sú uvedené **prehľadné tabuľky**, v ktorých je možné prezrieť si rovnaké dáta, aké sa nachádzajú v samotnom grafe, avšak sú zobrazené iným spôsobom. Ako bolo uvedené vyššie, niektoré cirkvi/náboženské spoločnosti nemohli poskytnúť presné odpovede na niektoré z otázok, preto tieto cirkvi/náboženské spoločnosti nebudú zahrnuté v grafickom zobrazení pri daných otázkach. Táto skutočnosť bude pri každom takomto prípade uvedená v popise grafu.

Graf 28 znázorňuje súhrnné výsledky odpovedí cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 1 z dotazníka, v ktorej sa ÚSV ROS pýtal na **počet ich účelových zariadení**. V grafickom znázornení nie je zahrnutá Rímskokatolícka cirkev, ktorá z dôvodov popísaných vyššie v jej dotazníku neuviedla konkrétny počet svojich účelových zariadení. Z grafu vyplýva, že **7 registrovaných cirkví alebo náboženských spoločností nemá zriadené žiadne účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti** (pozn.: BJB dodatočne uviedla 1 účelové zariadenie cirkvi – Spevácky zbor JAS – ktoré vykonáva predovšetkým vnútrocirkevné aktivity). Ide najmä o cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré patria počtom veriacich medzi tie menšie v SR. Naopak, **najväčšie cirkvi a náboženské spoločnosti v SR, ako je napr. ECAV, Gréckokatolícka cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev či Pravoslávna cirkev, majú najviac účelových zariadení cirkvi a náboženskej spoločnosti, a to v počte 5 a viac**. Množstvo účelových zariadení teda pravdepodobne súvisí s veľkosťou cirkvi/náboženskej spoločnosti a na to nadväzujúcimi finančnými a personálnymi kapacitami dôležitými pre fungovanie účelových zariadení cirkvi a náboženskej spoločnosti.

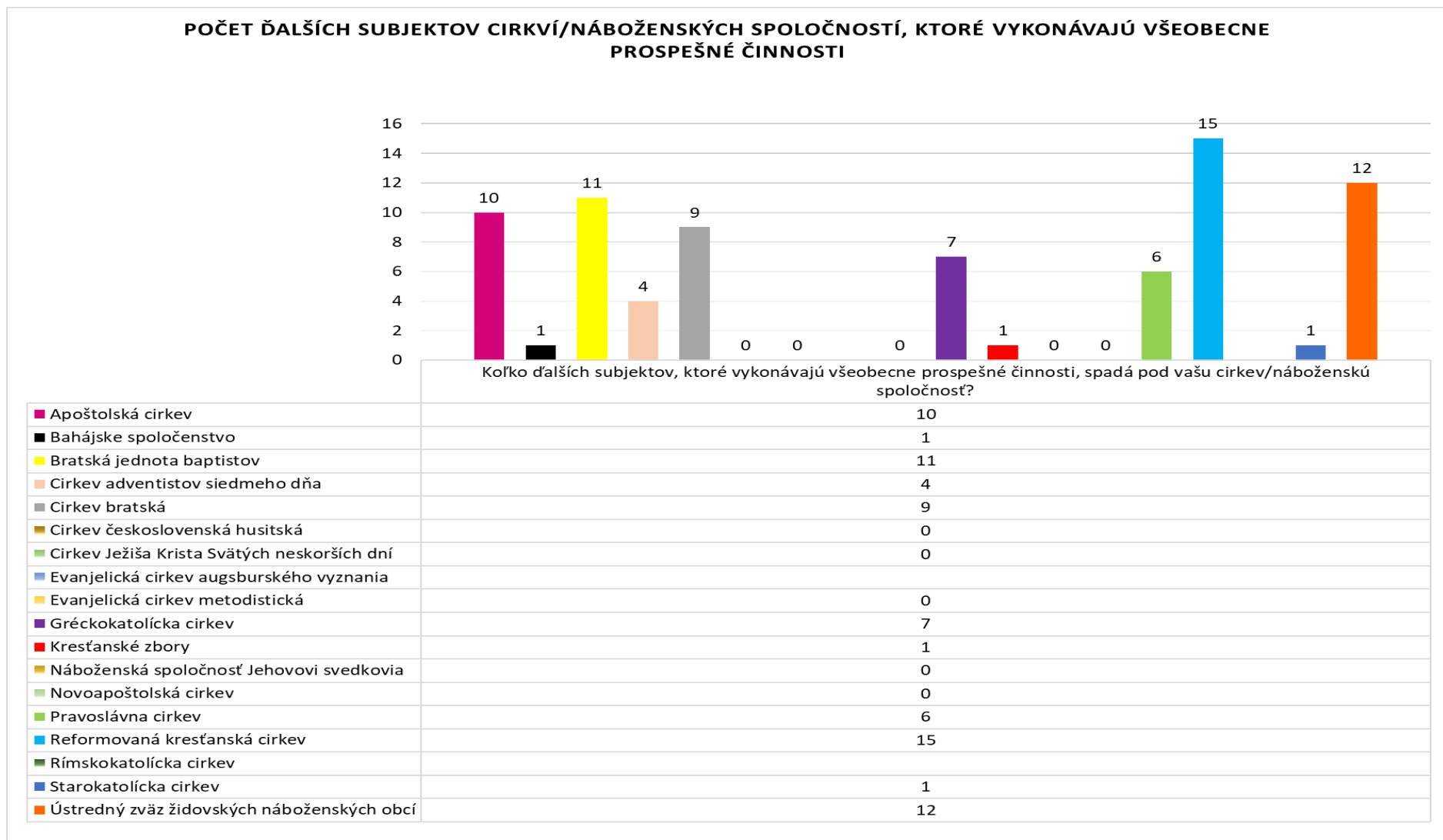
Graf 29 znázorňuje súhrnné výsledky odpovedí cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 2 z dotazníka, v ktorej sa ÚSV ROS pýtal na **počet ďalších subjektov zriadených cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou a rovnako na počet občianskych združení** založených členmi danej cirkvi/náboženskej spoločnosti, úzko spolupracujúcich s cirkvou/náboženskou spoločnosťou alebo fungujúcich na základe hodnôt a vyznania, ktoré daná cirkev/náboženská spoločnosť hlása. V grafickom znázornení nie sú zahrnuté ECAV a Rímskokatolícka cirkev, ktoré z dôvodov popísaných vyššie v ich dotazníkoch neuviedli konkrétny počet svojich subjektov. Z grafu vyplýva, že **5 registrovaných cirkví alebo náboženských spoločností v SR nemá zriadený žiadny ďalší subjekt vykonávajúci všeobecne prospešné činnosti**. Okrem ECM a Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia ide aj v tomto prípade najmä o menšie cirkvi a náboženské spoločnosti. Avšak vyššie počty subjektov uvádzali nielen počtom veriacich najväčšie cirkvi a náboženské spoločnosti v SR, ako napr. Gréckokatolícka cirkev (7), Pravoslávna cirkev (6) či Reformovaná kresťanská cirkev (15), ale aj počtom veriacich menšie cirkvi a náboženské spoločnosti, napr. BJB (11), CB (9), ACS (10) či ÚŽŽNO (12). Pri tomto grafe sa teda **nepreukázala až tak jednoznačná súvislosť medzi veľkosťou cirkvi/náboženskej spoločnosti a počtom jej ďalších subjektov vykonávajúcich všeobecne prospešné činnosti**.

Analýza stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie

Graf 28 – Počet účelových zariadení jednotlivých cirkví/náboženských spoločností

Analýza stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie

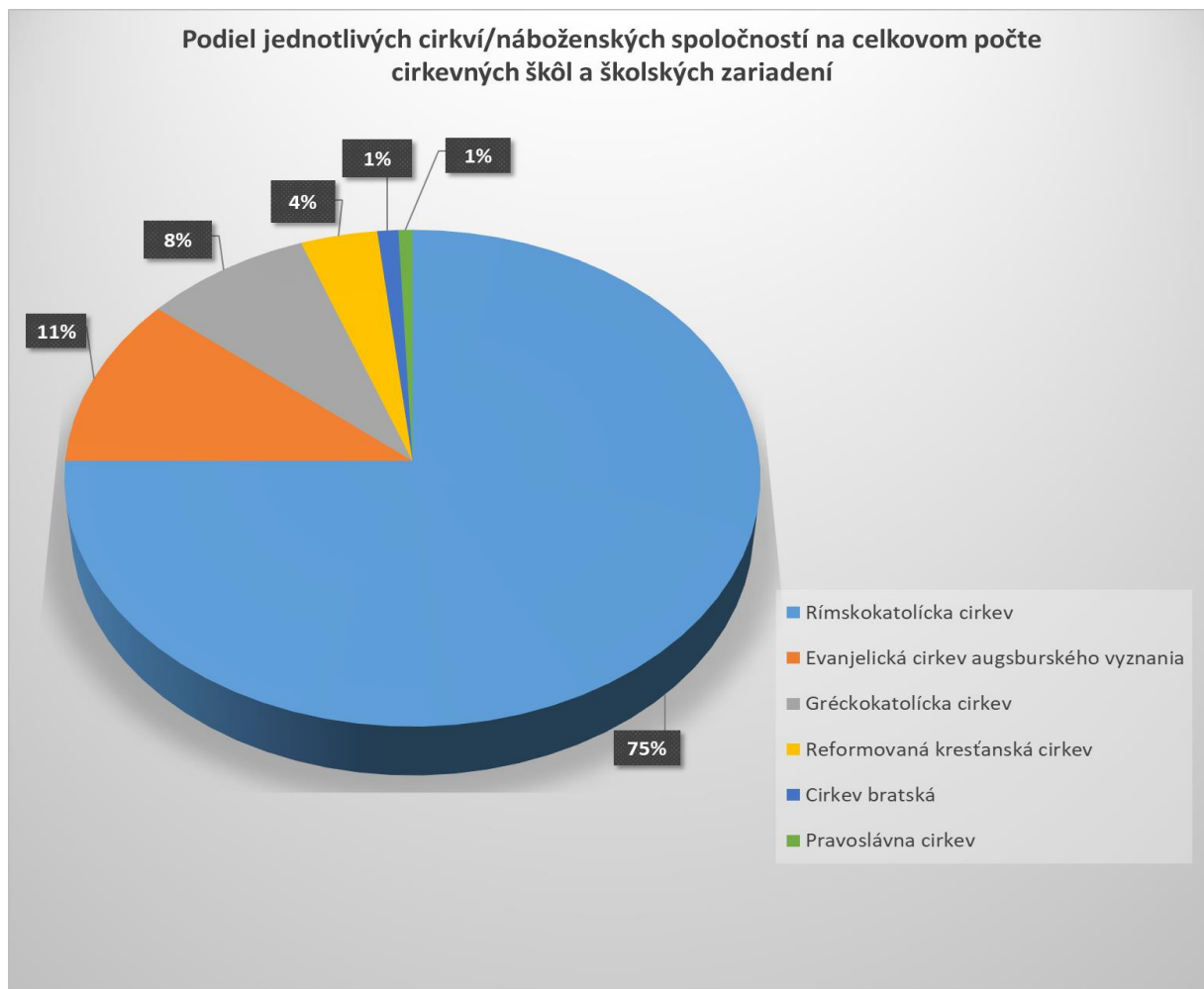
Graf 29 – Počet ďalších subjektov cirkví/náboženských spoločností, ktoré vykonávajú všeobecne prospešné činnosti

Graf 30 znázorňuje súhrnné výsledky odpovedí cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 3 z dotazníka, v ktorej uvádzali, či sú zriaďovateľom cirkevnej školy alebo školského zariadenia. Z grafu vyplýva, že **6 (33 %) cirkví a náboženských spoločností je zriaďovateľom cirkevných škôl alebo školských zariadení**. Naopak, zvyšných 12 cirkví/náboženských spoločností (67 %) nemá žiadnu cirkevnú školu ani školské zariadenie. **Zriaďovateľmi cirkevných škôl a školských zariadení sú najmä najväčšie cirkvi a náboženské spoločnosti**, a to Rímskokatolícka cirkev, ECAV, Gréckokatolícka cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev a Pravoslávna cirkev. **Výnimkou je CB, ktorá nepatrí medzi najväčšie cirkvi, ale na poli zriaďovania cirkevných škôl a školských zariadení je aktívna**. Napriek tomu je jasne viditeľná súvislosť medzi veľkosťou cirkví/náboženských spoločností a skutočnosťou, či zriaďujú cirkevné školy a školské zariadenia.

Graf 30 – Je vaša cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom cirkevných škôl a školských zariadení?

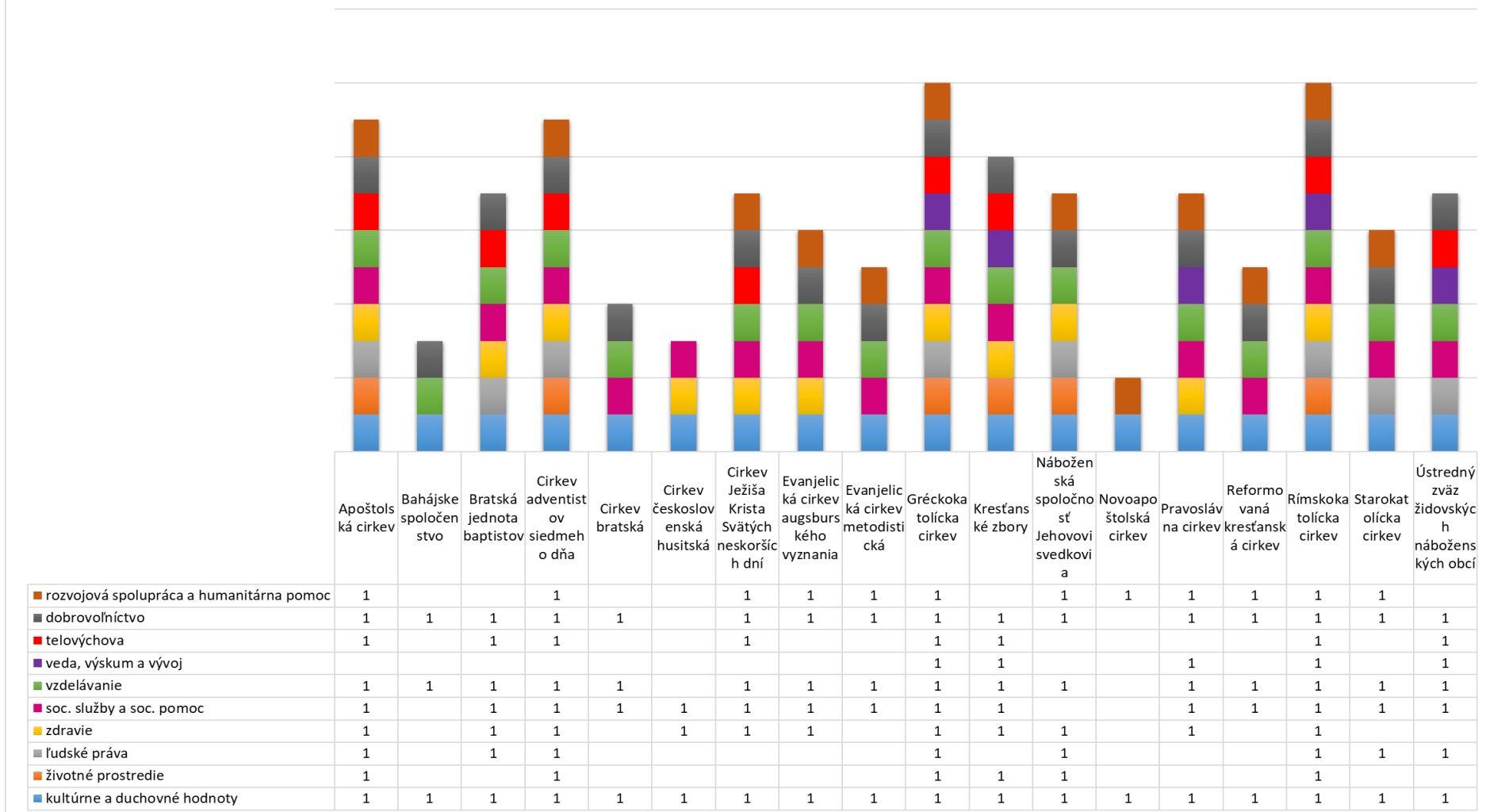
Graf 31 detailnejšie znázorňuje odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 3 z dotazníka, kde mali tie cirkvi, ktoré zriaďujú cirkevnú školu alebo školské zariadenie, uviesť aj **presný počet týchto škôl a zariadení**. Ako je zrejmé z grafu, **najväčší počet cirkevných škôl zriaďuje Rímskokatolícka cirkev**, a to až 75 % (216). Za ňou **nasleduje ECAV s 11 % (32), Gréckokatolícka cirkev s 8 % (24), Reformovaná kresťanská cirkev so 4 % (11), CB s 1 % (3) a Pravoslávna cirkev rovnako s 1 % (2)**. Aj v tomto prípade sa potvrdzuje, že **veľkosť cirkvi súvisí s počtom cirkevných škôl a školských zariadení, ktoré zriaďuje**.

Graf 31 – Podiel jednotlivých cirkví/náboženských spoločností na celkovom počte cirkevných škôl a školských zariadení

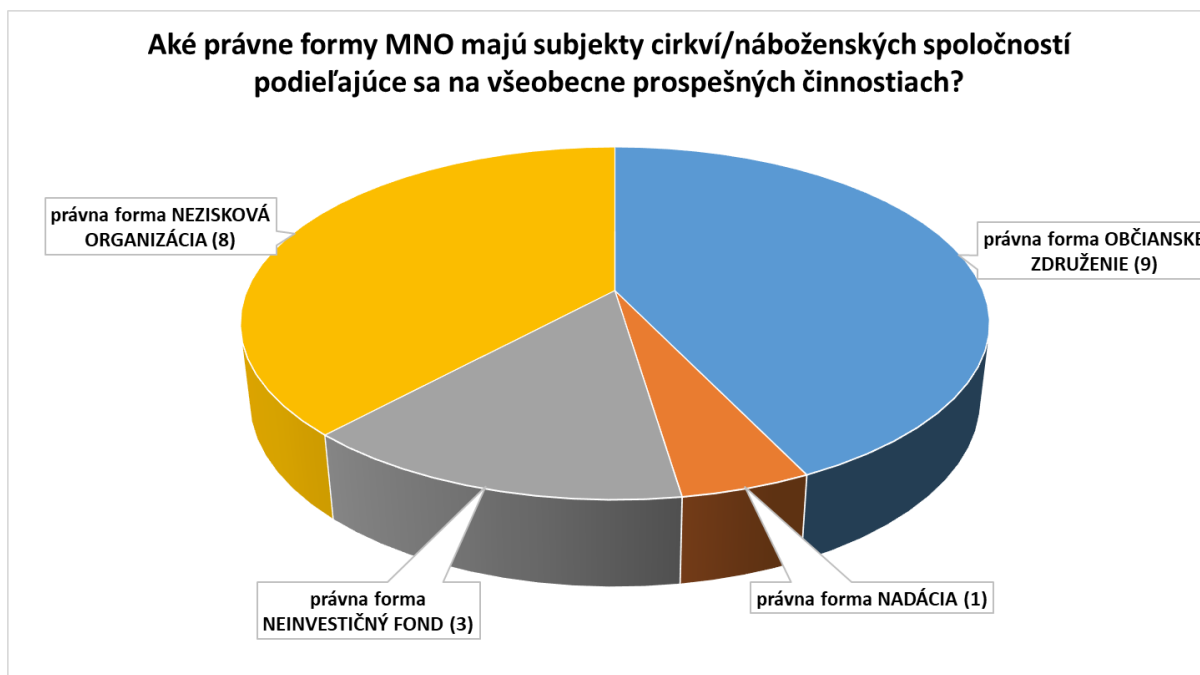
Graf 32 znázorňuje súhrnné výsledky odpovedí cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 4 z dotazníka, v ktorej uvádzali, **ktorým všeobecne prospešným oblastiam sa venujú** (jednotky v tabuľke pod grafom označujú, v ktorých všeobecne prospešných oblastiach jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti pôsobia). **2 cirkvi uviedli, že sa venujú všetkým z 10 všeobecne prospešných oblastí a väčšina cirkví a náboženských spoločností pôsobí v 5 a viac všeobecne prospešných oblastiach.** Z daného vyplýva, že **pole pôsobnosti cirkví a náboženských spoločností je naozaj široké.** Najviac cirkví a náboženských spoločností pôsobí v oblasti **kultúrnych a duchovných hodnôt** (všetkých 18), ďalej v oblasti **vzdelávania** a v oblasti **dobrovoľníctva** (16), či v oblasti **sociálnych služieb a sociálnej pomoci** (15). Vzdelávanie, dobrovoľníctvo a sociálne služby a sociálna pomoc sú teda porovnateľné s oblasťou kultúrnych a duchovných hodnôt, ktorá prirodzene tvorí veľkú časť aktivít cirkví a náboženských spoločností. Väčšina cirkví a náboženských spoločností pôsobí aj v oblasti **rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci** (12) a v oblasti **zdravia** (11). Aj vo zvyšných všeobecne prospešných oblastiach pôsobia viaceré cirkvi a náboženské spoločnosti. Z analýzy teda vyplýva dôležitá skutočnosť, že cirkvi a náboženské spoločnosti svoju pozornosť venujú nielen oblasti kultúrnych a duchovných hodnôt, ktorá je pre ne typická, ale vo veľkej miere sa venujú aj ďalším všeobecne prospešným činnostiam a sú v nich dôležitým aktérom.

V ktorých všeobecne prospešných oblastiach pôsobia jednotlivé cirkvi/náboženské spoločnosti?

Graf 32 – V ktorých všeobecne prospešných oblastiach pôsobia jednotlivé cirkvi/náboženské spoločnosti?

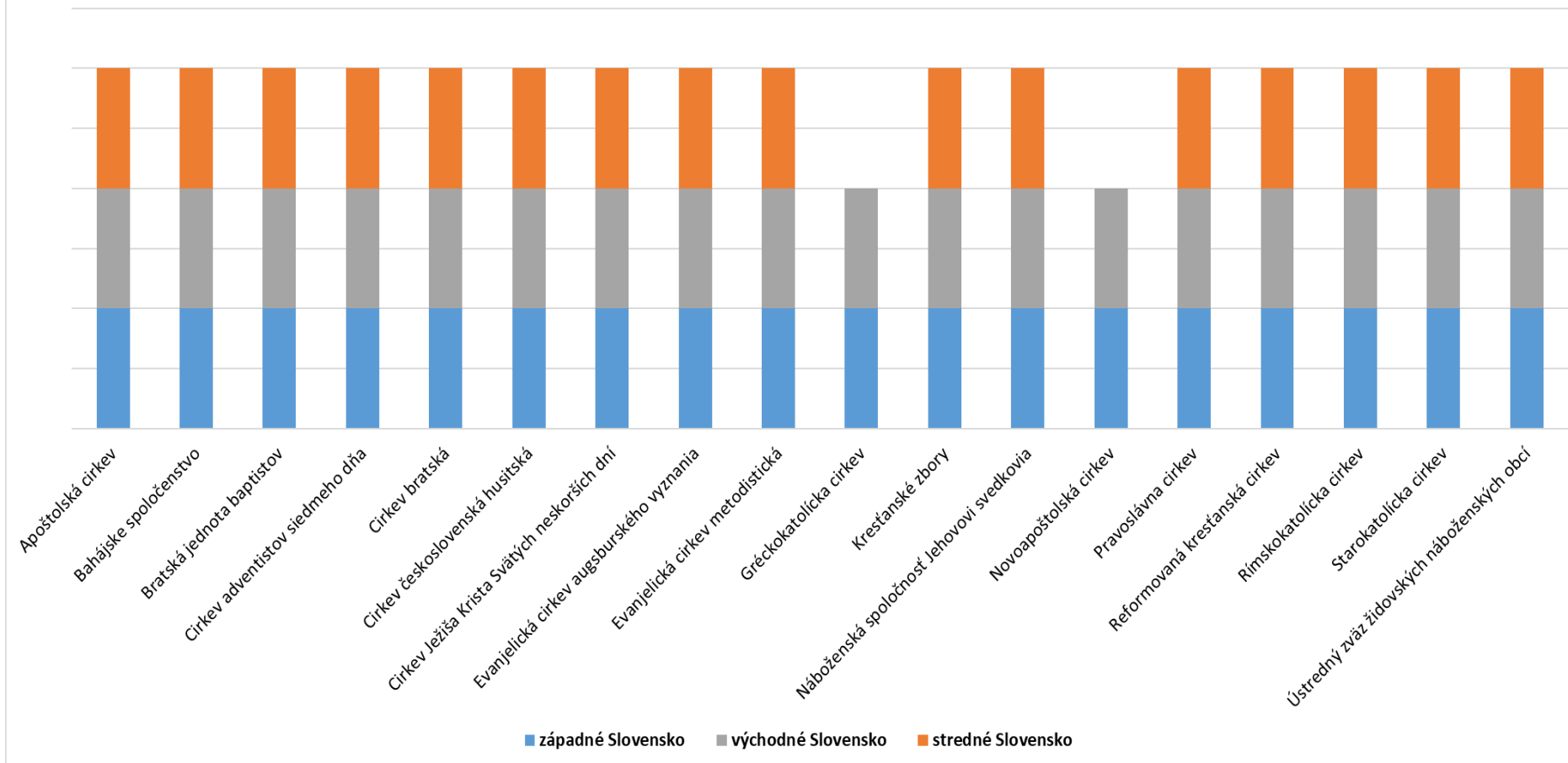
Graf 33 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 5 z dotazníka, v ktorej mali uviesť, **aké právne formy podľa zákona o registri MNO majú ich subjekty vykonávajúce všeobecne prospešné činnosti. 9 cirkví/náboženských spoločností** uviedlo, že na vykonávaní všeobecne prospešných činností sa podieľajú subjekty s právnou formou **občianske združenie; neziskovú organizáciu** ako právnou formu svojich subjektov uviedlo **8 cirkví/náboženských spoločností**; **3 cirkvi/náboženské spoločnosti** uviedli, že majú aj subjekty s právnou formou **neinvestičný fond** a **1 cirkev** má zriadenú aj **nadáciu**. Piatu právnou formu MNO – **neziskovú organizáciu s medzinárodným prvkom** – **neuviedla žiadna cirkev ani náboženská spoločnosť**. Z uvedeného vyplýva, že často využívanými právnymi formami sú občianske združenie a nezisková organizácia, naopak neinvestičné fondy a nadácie sa medzi subjektmi cirkví a náboženských spoločností vyskytujú iba sporadicky, nezisková organizácia s medzinárodným prvkom dokonca vôbec.

Graf 33 – Aké právne formy MNO majú subjekty cirkví/náboženských spoločností podieľajúce sa na všeobecne prospešných činnostiach?

Graf 34 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 6 z dotazníka, v ktorej uvádzali, **v akých územných lokalitách pôsobia. Až 16 z 18 cirkví a náboženských spoločností pôsobi v rámci západného, stredného aj východného Slovenska.** Gréckokatolícka cirkev a NAC pôsobia najmä na západnom a východnom Slovensku. Z uvedeného vyplýva, že **činnosť cirkví a náboženských spoločností je celoslovenská** a ako možno vidieť z detailnejších odpovedí cirkví/náboženských spoločností v jednotlivých dotazníkoch, **je rozptýlená do všetkých častí Slovenska**, od západu po východ, od juhu po sever, cez veľké mestá až po malé obce.

V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty spadajúce pod jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti?

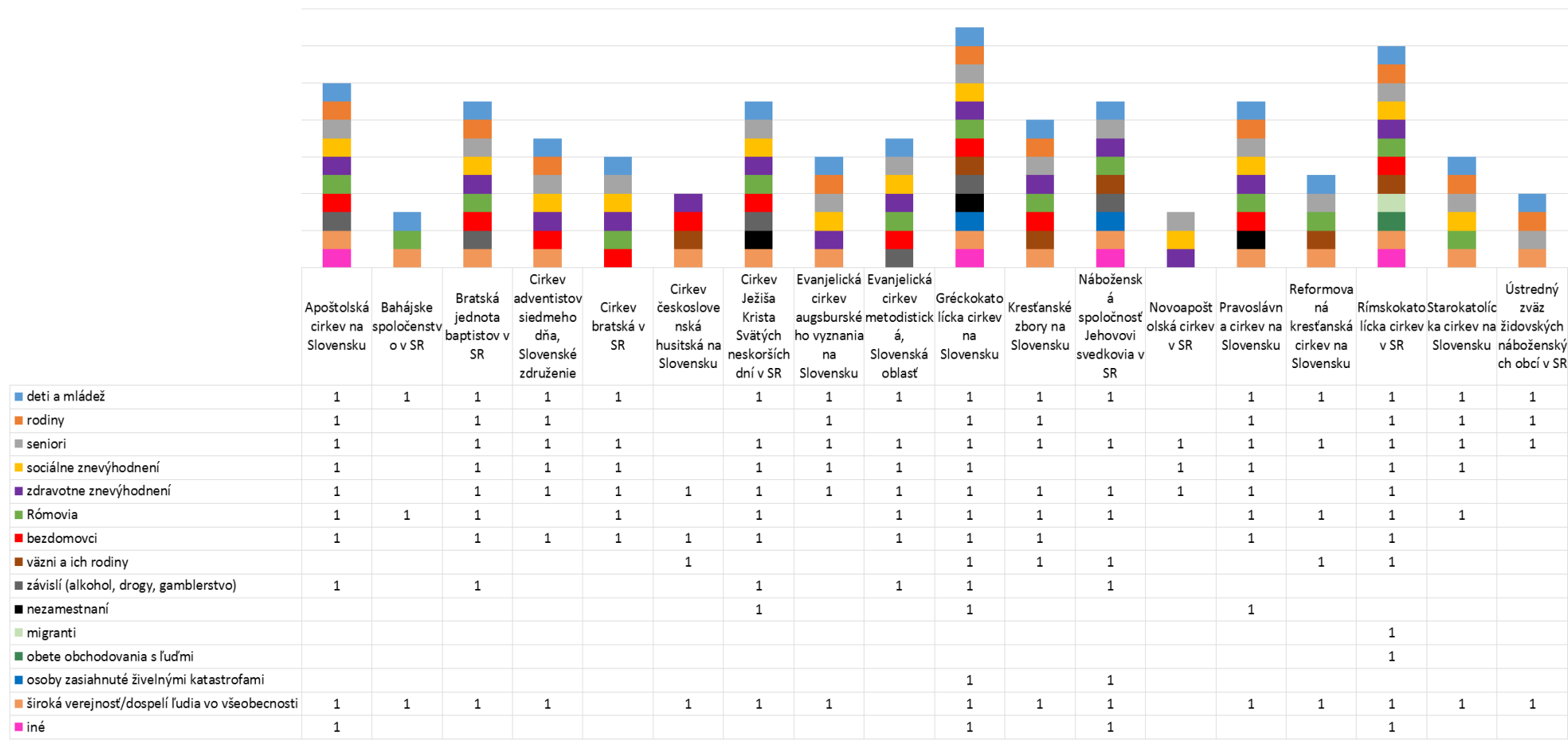

Graf 34 – V ktorých územných lokalitách pôsobia účelové zariadenia a ďalšie subjekty spadajúce pod jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti?

Graf 35 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 7 z dotazníka, v ktorej uvádzali, **kto sú cieľové skupiny všeobecne prospešných aktivít, ktoré cirkvi/náboženské spoločnosti a ich subjekty vykonávajú** (jednotky v tabuľke pod grafom označujú, ktorým cieľovým skupinám sa jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti venujú). Činnosť cirkví a náboženských spoločností je zameraná na široké spektrum cieľových skupín. Ako vyplýva z grafu, najviac cirkví/náboženských spoločností sa venuje cieľovým skupinám **seniori a deti a mládež**, a to až 16 z 18 registrovaných cirkví a náboženských spoločností. Viac ako polovica cirkví sa venuje aj cieľovým skupinám **široká verejnosť/dospelí ľudia vo všeobecnosti (15)**, **zdravotne znevýhodnení (14)**, **Rómovia (13)**, **sociálne znevýhodnení (12)**, **bezdomovci (11)** a **rodiny (10)**. Zaujímavosťou je, že cieľovým skupinám **migranti a obeť obchodovania s ľuďmi** sa špecificky venuje len jedna registrovaná cirkev – Rímskokatolícka.

Pozn.: CASD dodatočne doplnila niekoľko cieľových skupín, ktorým sa venuje v rámci svojich všeobecne prospešných aktivít. Ide o kategórie: Rómovia, väzni a ich rodiny, závislí (alkohol, drogy, gamblerstvo), nezamestnaní, migranti, osoby zasiahnuté živelnými katastrofami a iné.

Kto sú cieľové skupiny všeobecne prospešných činností, ktoré vykonávajú cirkvi/náboženské spoločnosti a ich subjekty?

Graf 35 – Kto sú cieľové skupiny všeobecne prospešných činností, ktoré vykonávajú cirkvi/náboženské spoločnosti a ich subjekty?

Graf 36 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 8 z dotazníka, v ktorej uvádzali, **aký je počet ľudí, ktorých zasahujú všeobecne prospešné činnosti cirkví/náboženských spoločností a ich subjektov**. NAC nebola zahrnutá do tohto grafu, nakoľko z jej strany nebolo možné uviesť odpoveď na danú otázku. Počty osôb sa naprieč cirkvami pohybujú od kategórie do 1 000 ľudí až po počty nad 10 000 osôb. Viac ako 10 000 osôb ročne zasahuje činnosť najväčšej registrovanej cirkvi – **Rímskokatolíckej** – ale aj **Reformovanej kresťanskej cirkvi**, či **Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia**, ktorá je známa svojou aktívnou evanjelizačnou činnosťou.

Graf 36 – Koľko ľudí využíva všeobecne prospešné aktivity, ktoré vykonávajú účelové zariadenia a ďalšie subjekty spadajúce pod vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

Graf 37 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 9 z dotazníka, v ktorej uvádzali, **koľko zamestnávajú pracovníkov na TPP**. Do grafu nebola zahrnutá Rímskokatolícka cirkev kvôli dôvodom uvedeným vyššie v jej vyplnenom dotazníku. **Najviac cirkví/náboženských spoločností (7) uviedlo, že nezamestnáva žiadnych zamestnancov na TPP**. Vo väčšine prípadov išlo o menšie cirkvi/náboženské spoločnosti. **Viac ako 100 zamestnancov však zamestnávajú CB, ECAV, Gréckokatolícka cirkev a Reformovaná kresťanská cirkev**. Ukazuje sa, že **okrem samotnej veľkosti cirkvi/náboženskej spoločnosti súvisí počet zamestnancov na TPP aj s faktom, či je daná cirkev/náboženská spoločnosť zriaďovateľom cirkevných škôl a zariadení**, v ktorých sú zamestnávajú pedagógickí aj nepedagógickí zamestnanci. Všetky 4 cirkvi, ktoré zamestnávajú viac ako 100 zamestnancov na TPP, sú zriaďovateľom cirkevnej školy alebo zariadenia, u ďalšieho zriaďovateľa cirkevných škôl - Rímskokatolíckej cirkvi, ktorá do grafu nebola zahrnutá – sa dá takisto predpokladať vysoký počet zamestnancov na TPP a u posledného zriaďovateľa cirkevných škôl a zariadení – Pravoslávnej cirkvi – sa počet zamestnancov takisto blížil k hodnote 100 (95).

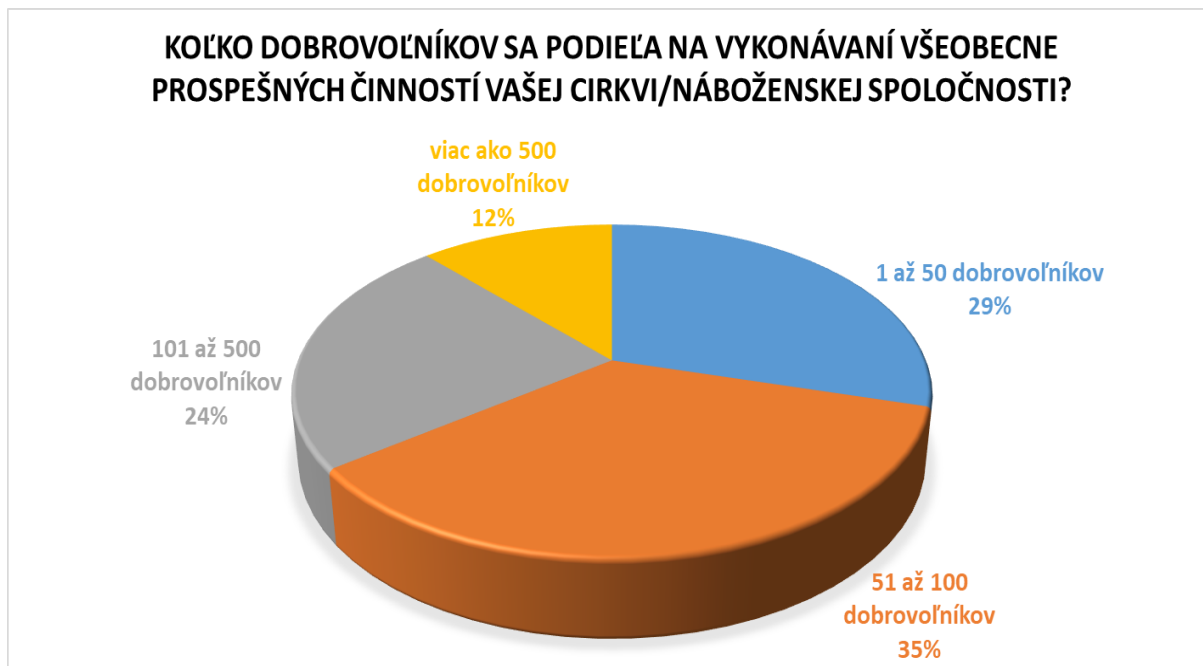
Graf 37 – Koľko zamestnancov na TPP pracuje v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch spadajúcich pod vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

Graf 38 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 10 z dotazníka, v ktorej uvádzali, koľko zamestnávajú pracovníkov na dohodu. Do grafu nebola zahrnutá Rímskokatolícka cirkev kvôli dôvodom uvedeným vyššie v jej vyplnenom dotazníku. **Najviac cirkví/náboženských spoločností (8) uviedlo, že nezamestnáva žiadnych zamestnancov na dohodu. 5 cirkví/náboženských spoločností zamestnáva 1 až 10 zamestnancov na dohodu. Viac ako 10 zamestnancov na dohodu zamestnávajú 4 cirkvi/náboženské spoločnosti.**

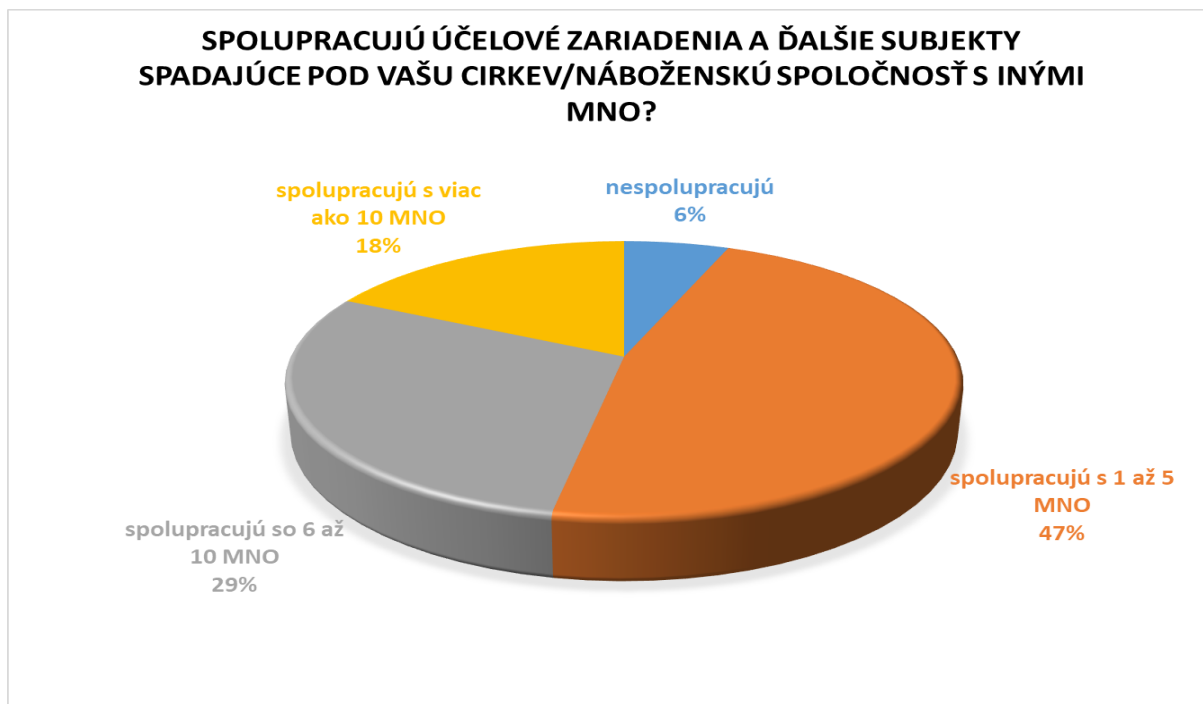
Graf 38 – Koľko zamestnancov na dohodu pracuje v účelových zariadeniach a ďalších subjektoch spadajúcich pod vašu cirkev/náboženskú spoločnosť?

Graf 39 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 11 z dotazníka, v ktorej uvádzali, koľko dobrovoľníkov sa podieľa na vykonávaní všeobecne prospešných činností danej cirkvi/náboženskej spoločnosti. Do grafu nebola zahrnutá Rímskokatolícka cirkev kvôli dôvodom uvedeným vyššie v jej vyplnenom dotazníku. Pri tejto otázke si ÚSV ROS všimol rozličné vnímanie dobrovoľníctva naprieč jednotlivými cirkvami a náboženskými spoločnosťami. Vo väčšine prípadov išlo o neformálne dobrovoľníctvo, niektoré cirkvi/náboženské spoločnosti uvádzali do počtu dobrovoľníkov len osoby pôsobiace v ich účelových zariadeniach a ďalších subjektoch, iné cirkvi/náboženské spoločnosti považujú za dobrovoľníkov všetkých sympatizantov či členov cirkvi/náboženskej spoločnosti. Najviac dobrovoľníkov pôsobí v rámci Gréckokatolíckej cirkvi a Reformovanej kresťanskej cirkvi.

Graf 39 - Koľko dobrovoľníkov sa podieľa na vykonávaní všeobecne prospešných činností vašej cirkvi/náboženskej spoločnosti?

Graf 40 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 12 z dotazníka, v ktorej uvádzali, či pri všeobecne prospešných činnostiach spolupracujú s MNO. Do grafu nebola zahrnutá ECAV kvôli dôvodom uvedeným vyššie v jej vyplnenom dotazníku. Drvivá väčšina cirkví a náboženských spoločností spolupracuje s MNO, jedinou cirkvou, ktorá neuviedla spoluprácu, je Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia. Avšak, najviac cirkví/náboženských spoločností (8) spolupracuje len s 1 až 5 MNO a iba 3 cirkvi uviedli, že spolupracujú s viac ako 10 MNO. Vzhľadom na fakt, že cirkvi/náboženské spoločnosti intenzívne pôsobia vo všeobecne prospešných oblastiach, v ktorých pôsobia aj MNO, a venujú sa širokému spektru cieľových skupín, ktorým sa rovnako venujú aj MNO, zdá sa, že mnohé možnosti a príležitosti na spoluprácu zostávajú nevyužitú.

Graf 40 – Spolupracujú účelové zariadenia a ďalšie subjekty spadajúce pod vašu cirkev/náboženskú spoločnosť s inými MNO?

V otázke č. 13 z dotazníka uvádzali cirkvi/náboženské spoločnosti, či sú ich účelové zariadenia alebo ďalšie subjekty súčasťou platformy MNO. 8 z 18 cirkví/náboženských spoločností uviedlo, že niektorý z ich subjektov je súčasťou platformy MNO. Najčastejšie ide o platformy z oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci, zdravia, rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci, či práce s mládežou.

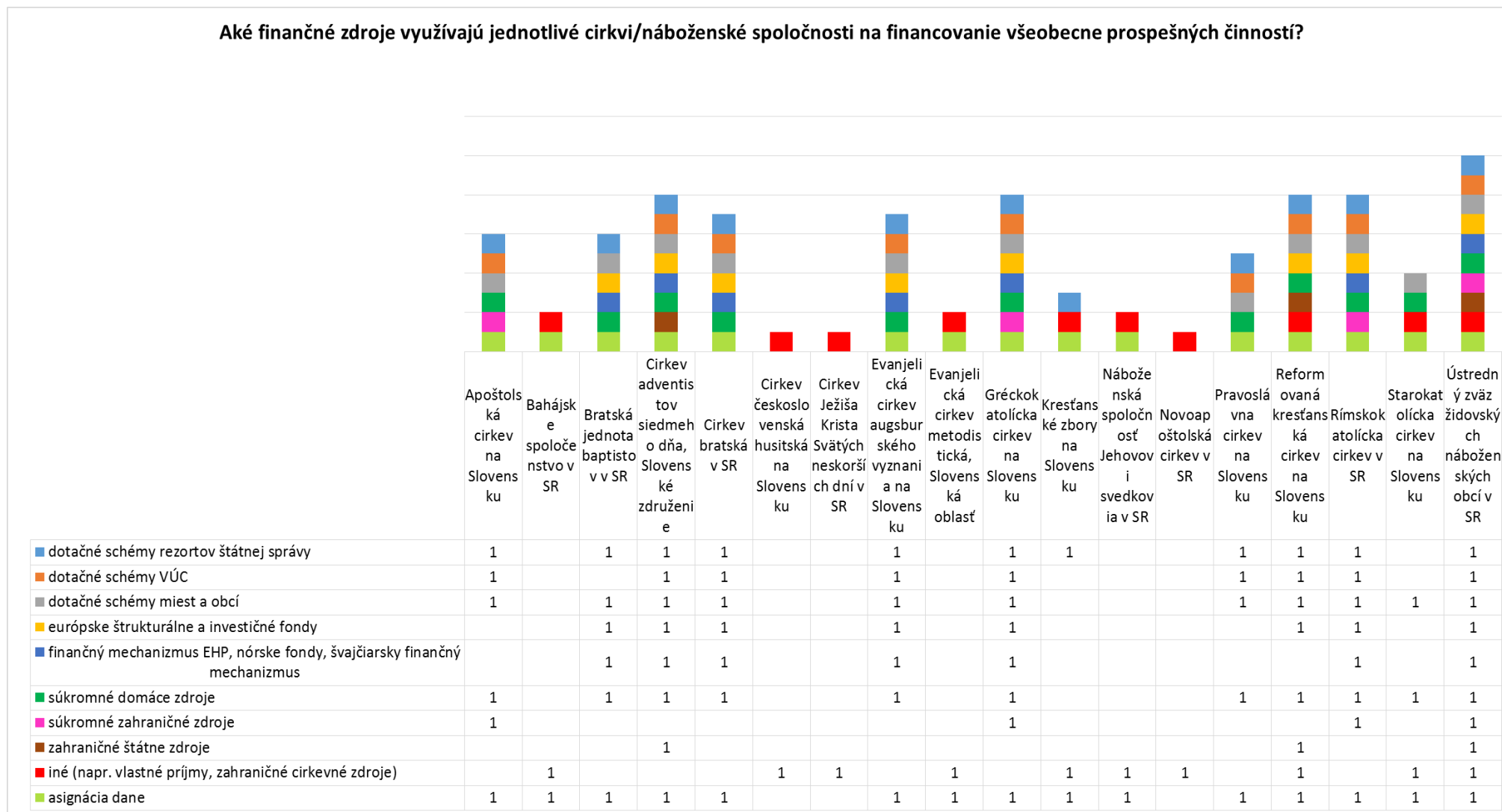
V otázke č. 14 z dotazníka uvádzali cirkvi/náboženské spoločnosti, či sú ich subjekty poberateľmi asignácie dane. 15 z 18 cirkví/náboženských spoločností uviedlo, že niektorý z ich subjektov poberá asignáciu dane. 3 cirkvi, ktoré nepoberajú asignáciu dane, patria medzi menšie cirkvi v SR (CČSH, Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní, NAC). Assignácia dane sa teda ukazuje ako obľúbený a často využívaný zdroj financovania v prostredí cirkví a náboženských spoločností.

V otázke č. 15 z dotazníka uvádzali cirkvi/náboženské spoločnosti, či ich účelové zariadenia a ďalšie subjekty zverejňujú výročné správy. 12 z 18 cirkví/náboženských spoločností uviedlo, že niektoré jej subjekty zverejňujú výročné správy. Pri zvyšných 6 cirkvách/náboženských spoločnostiach sú dôvody nezverejňovania výročných správ rozličné – niektoré cirkvi/náboženské spoločnosti nemajú žiadne účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti ani iný subjekt a táto otázka pre nich teda bola irelevantná, iné cirkvi/náboženské spoločnosti uviedli, že ich subjekty nemajú zákonnú povinnosť zverejňovať výročné správy, ďalšie zas neuviedli dôvod nezverejňovania výročných správ.

Graf 41 znázorňuje súhrnné odpovede cirkví a náboženských spoločností na otázku č. 16 z dotazníka, v ktorej uvádzali, aké finančné zdroje využívajú na financovanie svojich všeobecne prospešných aktivít (jednotky v tabuľke pod grafom označujú, ktoré finančné zdroje využívajú jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti). Čo sa týka diverzifikácie finančných zdrojov, 10 z 18 cirkví/náboženských spoločností využíva 5 a viac z daných finančných zdrojov. ÚZŽNO využíva ako jediná cirkev všetkých

10 finančných zdrojov, naopak 3 cirkvi (CČSH, Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní, NAC) využívajú len 1 zdroj z 10. Niektoré cirkvi/náboženské spoločnosti uvádzali, že využívanie daných finančných zdrojov je v rozpore s ich filozofiou a presvedčením, iné nemajú kapacity na uchádzanie sa o niektoré finančné nástroje. **Viaczdrojové financovanie by podľa ÚSV ROS mohlo cirkvám a náboženským spoločnostiam pomôcť pri vykonávaní všeobecne prospešných činností** a nemali by svoju pozornosť zameriavať len na jeden či niekoľko málo zdrojov financovania. Najviac cirkví/náboženských spoločností využíva **asignáciu dane (15)**, ďalej **dotačné schémy rezortov štátnej správy, dotačné schémy miest a obcí a súkromné domáce zdroje (11)**. Naopak, najmenej cirkví/náboženských spoločností využíva zahraničné štátne zdroje (3) a súkromné zahraničné zdroje (4).

Aké finančné zdroje využívajú jednotlivé cirkvi/náboženské spoločnosti na financovanie všeobecne prospešných činností?

Graf 41 – Aké finančné zdroje využívajú jednotlivé cirkvi/náboženské spoločnosti na financovanie všeobecne prospešných činností?

V otázke č. 17 z dotazníka uvádzali cirkvi/náboženské spoločnosti, **či sú zriaďovateľom sociálneho podniku a či by potenciálne mali záujem o zriadenie sociálneho podniku. Ani jedna z 18 registrovaných cirkví/náboženských spoločností neuviedla, že by prevádzkovala (či už sama alebo prostredníctvom niektorého z jej subjektov) sociálny podnik. Avšak, 7 cirkví/náboženských spoločností sa vyjadrilo, že by malo záujem o zriadenie takéhoto podniku. Z odpovedí cirkví/náboženských spoločností vyplýva, že potenciál fungovania sociálnych podnikov v prostredí cirkví/náboženských spoločností a ich subjektov je zatiaľ nevyužitý.**

Odporúčania

ÚSV ROS sa na základe vyplnených dotazníkov od jednotlivých cirkví a náboženských spoločností, dopĺňujúcich informácií, ktoré cirkvi/náboženské spoločnosti poskytli nad rámec dotazníka, súhrnných výsledkov a porovnania odpovedí jednotlivých cirkví/náboženských spoločností, ako aj na základe všeobecne dostupných dát a skúseností, ktoré ÚSV ROS nadobudol v priebehu vypracovávaní tejto analýzy, rozhodol formulovať odporúčania pre rozličných aktérov, ktorí pôsobia v oblastiach, v ktorých pôsobia aj cirkvi a náboženské spoločnosti. Odporúčania majú prispieť k napĺňaniu cieľov Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024⁹⁰, k celkovému rozvoju občianskej spoločnosti, ale aj k napĺňaniu princípov otvoreného vládnutia, ktoré je dôležitou súčasťou agendy ÚSV ROS.⁹¹

Pre registrované cirkvi a náboženské spoločnosti v SR:

- Za účelom lepšieho poznania a prehľadu o všeobecne prospešných aktivitách danej cirkvi/náboženskej spoločnosti bude prospešné vytvoriť interné evidencie účelových zariadení cirkvi alebo náboženskej spoločnosti a aj ďalších subjektov spadajúcich pod cirkev alebo náboženskú spoločnosť, ktoré vykonávajú všeobecne prospešné činnosti, a v pravidelných intervaloch od nich získavať údaje týkajúce sa ich aktivít, počtu zamestnancov, financovania a ďalších záležitostí.
- Za účelom informovanosti a transparentnosti uvádzať na svojich webových stránkach, resp. prostredníctvom iného informačného kanálu, kompletne zoznamy účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou, ktoré vykonávajú všeobecne prospešné činnosti.
- V záujme informovanosti uvádzať na svojich webových stránkach, resp. prostredníctvom iného informačného kanálu, v akých všeobecne prospešných oblastiach cirkev alebo náboženská spoločnosť pôsobí.
- Za účelom informovanosti uvádzať v prípade cirkví a náboženských spoločností, ktoré sú zriaďovateľmi škôl a školských zariadení, na svojich webových stránkach, resp. prostredníctvom iného informačného kanálu, kompletný zoznam týchto škôl a školských zariadení.
- V záujme zefektívnenia a skvalitnenia činnosti dobrovoľníkov v rámci všeobecne prospešných aktivít cirkvi/náboženskej spoločnosti zväziť spoluprácu s Platformou dobrovoľníckych centier a organizácií na Slovensku.
- Za účelom transparentnosti, otvorenosti a informovania o všeobecne prospešných činnostiach cirkví a náboženských spoločností zväziť zverejňovanie výročných správ všetkých účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, a to aj tých, ktorým táto povinnosť nevyplýva zo zákona.
- V záujme skvalitnenia a rozšírenia všeobecne prospešných činností cirkví/náboženských spoločností využívať viaczdrojové financovanie svojich všeobecne prospešných aktivít, to znamená uchádzať sa o financie z rôznych finančných zdrojov.

⁹⁰ Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024. Dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24756/1>.

⁹¹ ÚSV ROS: Iniciatíva pre otvorené vládnutie. Dostupné na: https://www.minv.sk/?ros_ogp.

- Za účelom transparentnosti, otvorenosti a informovania o všeobecne prospešných činnostiach cirkví a náboženských spoločností uplatňovať pri nakladaní s verejnými zdrojmi rovnaké princípy, aké uplatňujú MNO.
- V záujme rozvoja občianskej spoločnosti prehlbovať spoluprácu so subjektmi verejnej správy (štátnej správy a samosprávy) na rôznych úrovniach a v rôznych oblastiach. Doteraz mnohé možnosti spolupráce zostávali nevyužitú.
- V záujme rozvoja občianskej spoločnosti prehlbovať spoluprácu s MNO a ich platformami a s ďalšími aktérmi občianskej spoločnosti so zámerom zefektívnenia vykonávania všeobecne prospešných aktivít. Nakoľko sú obdobné aktivitám MNO, táto spolupráca môže byť vzájomne prospešná.

Pre ÚSV ROS:

- Opakovať podobný zber dát, aký prebehol pre účely vypracovania tejto analýzy, v periodických intervaloch s možnosťou porovnávania a vyhodnocovania trendov vývoja stavu a kapacít cirkví a náboženských spoločností vo všeobecne prospešných oblastiach.
- Pri ďalšom zbere dát sa pokúsiť o zmapovanie dôvodov, pre ktoré cirkvi a náboženské spoločnosti nevyužívajú alebo málo využívajú financie z jednotlivých finančných zdrojov (verejné a súkromné zdroje).
- Za účelom rozvoja občianskej spoločnosti použiť zistenia tejto analýzy a brať ich do úvahy pri tvorbe novej Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2021 – 2030.
- V záujme informovanosti a zefektívnenia spolupráce medzi subjektmi vykonávajúcimi všeobecne prospešné činnosti, ponúknuť analýzu relevantným aktérom v oblasti verejnej správy a občianskeho sektora a oboznámiť ich s výsledkami a závermi analýzy.

Pre cirkevný odbor MK SR:

- Za účelom lepšej informovanosti a transparentnosti skvalitniť evidenciu právnických osôb odvodzujúcich svoju právnu subjektivitu od cirkvi alebo náboženskej spoločnosti:
 - doplniť do evidencie údaje o právnej forme subjektu,
 - rozdeliť subjekty do kategórií podľa právnych foriem alebo iných kritérií.
- Zvážiť vykonávanie rôznorodých aktivít, ktoré by zvyšovali povedomie a informovali o všeobecne prospešných aktivitách cirkví a náboženských spoločností.
- V záujme informovanosti a hlbšieho pochopenia zvážiť vykonávanie pravidelného a detailnejšieho zberu dát o aktivitách cirkví a náboženských spoločností.

Pre MŠVVaŠ SR:

- V záujme informovanosti a transparentnosti uvádzať v dokumente Sieť škôl a školských zariadení SR (časť: cirkevné školy a školské zariadenia) pri každej škole a školskom zariadení konkrétnu registrovanú cirkev alebo náboženskú spoločnosť (nie len názov rehole, kongregácie, rádu, inštitútu, únie, združenia a pod.).

Pre MPSVR SR:

- V záujme zatriktívnenia inštitútu sociálneho podnikania a väčšieho zapojenia cirkví a náboženských spoločností do sociálneho podnikania, zvážiť úpravu zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov tak, aby bol proces zriaďovania a prevádzkovania sociálneho podniku administratívne jednoduchší a aby sa zjednodušili podmienky pre založenie sociálneho podniku.

- V záujme informovanosti vytvoriť podmienky pre uskutočnenie informačno-vzdelávacích aktivít pre zástupcov cirkví a náboženských spoločností, ktoré im priblížia proces zakladania a fungovania sociálnych podnikov.
- Pri tvorbe verejných politík v kompetencii rezortu brať do úvahy skutočnosť, že cirkvi a náboženské spoločnosti sú zamestnávateľmi, a to ako pracovníkov na TPP, tak aj zamestnancov na dohodu, ktorí vykonávajú všeobecne prospešné činnosti. Zároveň prihliadať na to, že pri vykonávaní týchto činností pôsobí aj množstvo dobrovoľníkov.

Pre ostatné subjekty verejnej správy:

- Prehliť spoluprácu s cirkvami a náboženskými spoločnosťami na rôznych úrovniach a v rôznych oblastiach. Doteraz mnohé možnosti spolupráce zostávali nevyužitú.
- Prehliť spoluprácu s cirkvami a náboženskými spoločnosťami v poskytovaní služieb tým cieľovým skupinám, ktoré má daný subjekt v kompetencii a pri ktorých táto analýza ukázala, že sa im cirkvi a náboženské spoločnosti venujú vo veľkej miere (napr. MPSVR SR – seniori, sociálne znevýhodnení, bezdomovci, nezamestnaní atď.; MŠVVaŠ SR – deti a mládež; MZ SR – zdravotne znevýhodnení, závislí; Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity – marginalizované rómske komunity).
- V záujme efektívnejšieho vykonávania všeobecne prospešných činností vytvoriť podmienky pre uskutočnenie informačno-vzdelávacích aktivít pre zástupcov cirkví a náboženských spoločností, ktoré im priblížia možnosti čerpania rôznych finančných zdrojov na fungovanie ich účelových zariadení a ďalších subjektov zriadených cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou, ktoré vykonávajú všeobecne prospešné aktivity.

Pre MNO:

- Prehliť spoluprácu s cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ich účelovými zariadeniami a ďalšími subjektmi, ktoré spadajú pod cirkvi/náboženské spoločnosti, v oblasti všeobecne prospešných činností. Táto analýza ukázala, že oblasti, v ktorých cirkvi a náboženské spoločnosti pôsobia a cieľové skupiny, ktorým sa venujú, sú obdobné ako činnosti a cieľové skupiny MNO. Tým sa otvára veľký priestor na spoluprácu, ktorý doteraz zostával nevyužitý.
- Prehliť spoluprácu s cirkvami a náboženskými spoločnosťami v oblasti dobrovoľníctva, poskytovať cirkvám a náboženským spoločnostiam súčinnosť a know-how z oblasti manažovania dobrovoľníkov, povinností vyplývajúcich z využívania dobrovoľníckej činnosti, práv a povinností dobrovoľníkov a pod.

Záver

Analýza stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako MNO mala za cieľ popísať stav a kapacitu registrovaných cirkví a náboženských spoločností pri vykonávaní všeobecne prospešných činností. Jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti privítali záujem ÚSV ROS o ich všeobecne prospešné aktivity a s veľkou ochotou poskytli úradu splnomocnenca informácie a dáta, ktoré mali k dispozícii.

Analýza ukázala, že cirkvi a náboženské spoločnosti pôsobia vo všetkých všeobecne prospešných oblastiach. Viacerým z týchto oblastí sa venujú v podobnej alebo rovnakej miere ako oblasti kultúrne a duchovné hodnoty, ktorá je pre ne typická. Cirkvi a náboženské spoločnosti sú významným aktérom v oblasti vzdelávania, dobrovoľníctva či sociálnych služieb a sociálnej pomoci, vo veľkej miere sú však aktívne aj v ďalších všeobecne prospešných oblastiach, a to v lokalitách v rámci celého Slovenska. Rovnako sa ukázalo, že cirkvi a náboženské spoločnosti sa venujú širokému spektru cieľových skupín. Keďže všeobecne prospešné oblasti, v ktorých cirkvi a náboženské spoločnosti pôsobia, rovnako ako aj cieľové skupiny, ktorým sa venujú, sú podobné či rovnaké oblastiam záujmu a cieľovým skupinám MNO, ÚSV ROS vidí **veľký potenciál na možnú spoluprácu medzi cirkvami a náboženskými spoločnosťami a MNO**. Keďže cirkvi a náboženské spoločnosti sa často ako jedny z mála venujú cieľovým skupinám, ktoré sa nachádzajú na okraji záujmu spoločnosti (seniori, zdravotne a sociálne znevýhodnení občania, ľudia bez domova, Rómovia, väzni a ich rodiny,...), ÚSV ROS vidí **veľký priestor aj pre spoluprácu medzi cirkvami a náboženskými spoločnosťami a aktérmi verejnej správy**. Okrem toho, z analýzy vyplýva viacero zaujímavých zistení, ktoré by mali mať subjekty verejnej správy na zreteli pri tvorbe verejných politík či nastavovaní legislatívneho a finančného rámca. Ide napríklad o skutočnosť, že cirkvi a náboženské spoločnosti sú zamestnávateľmi pracovníkov na TPP aj na dohodu, rovnako v nich pôsobí veľké množstvo dobrovoľníkov, využívajú v rozličnej miere rôznorodé finančné zdroje alebo by viaceré z nich mali záujem o zriadenie sociálneho podniku, a to je len zlomok zo zistení predkladanej analýzy.

Záver a odporúčania tejto analýzy poslúžia na ďalší rozvoj občianskej spoločnosti, zvýšenie informovanosti a transparentnosti o všeobecne prospešných činnostiach cirkví a náboženských spoločností a na prehĺbenie a rozšírenie spolupráce či už medzi jednotlivými aktérmi občianskej spoločnosti, alebo medzi cirkvami/náboženskými spoločnosťami a subjektmi verejnej správy. Analýza môže slúžiť ako dôležitý zdroj informácií a dát pre verejnú správu, akademickú sféru, MNO, či samotné cirkvi a náboženské spoločnosti. ÚSV ROS verí, že vznik tejto analýzy je len prvým krokom k zvýšeniu informovanosti o všeobecne prospešných činnostiach cirkví a náboženských spoločností a zefektívneniu spolupráce medzi jednotlivými aktérmi vo všeobecne prospešných oblastiach. Zároveň ÚSV ROS verí, že záujem o všeobecne prospešné činnosti cirkví a náboženských spoločností sa bude objavovať u širokého spektra relevantných aktérov verejnej správy.

Zoznam použitých zdrojov

- Apoštolská cirkev na Slovensku <https://www.acsr.sk/>.
- Bahájske spoločenstvo v SR <https://www.bahai.sk/>.
- Bratská jednota baptistov v SR <https://www.baptist.sk/>.
- Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie <https://www.casd.sk/>.
- Cirkev bratská v SR <https://www.cb.sk/index.php>.
- Cirkev československá husitská na Slovensku <https://cirkev-ceskoslovenska-husitska6.webnode.sk/>.
- Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní <https://sk.cirkevjezisakrista.org/?lang=slk>.
- Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi metodistickej Bratislava – Staré Mesto <http://bratislava.umc.sk/>.
- Dohoda č. 395/2004 Z. z. medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o náboženskej výchove a vzdelávaní <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/395/>.
- Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku <https://www.ecav.sk/>.
- Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť <https://umc.sk/>.
- Konferencia biskupov Slovenska <https://www.kbs.sk/>.
- Kresťanské zbory na Slovensku <http://www.krestanskezbory.sk/index.htm>.
- Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky: Opatrenie Ministerstva kultúry SR číslo MK-33/2001-1 <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti/evidencia-cirkevnych-pravnickych-osob/>.
- Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky: Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti v SR <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti/registracia-cirvii/registrovane-cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti/>.
- Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky: Zoznam evidovaných cirkevných právnických osôb <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti/evidencia-cirkevnych-pravnickych-osob/>.
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky: Sieť škôl a školských zariadení Slovenskej republiky <https://www.minedu.sk/siet-skol-a-skolskych-zariadeni-slovenskej-republiky/>.
- Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike <https://www.jw.org/sk/>.
- Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike <https://www.nac-slovensko.org>.
- Pravoslávna cirkev na Slovensku <https://orthodox.sk/>.
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024 <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24756/1>.
- Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku <http://www.reformata.sk/>.

Starokatolícka cirkev na Slovensku <http://slovenski-katolici.sk/>.

Štatistický úrad Slovenskej republiky: Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci <https://rpo.statistics.sk/rpo>.

Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti: Akčný plán Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2019 – 2020 https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/akcne_plany/vlastny_mat.pdf.

Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti: Iniciatíva pre otvorené vládnutie https://www.minv.sk/?ros_ogp.

Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti: Koncepcia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku. Strategické zámery rozvoja občianskej spoločnosti do roku 2020 https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/koncepcia_rozvoja_os/Koncepcia-rozvoja-OS_2020.pdf.

Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti: Národný projekt Výskum MNO a OS https://www.minv.sk/?ros_vyskum.

Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike <https://www.uzzno.sk/>.

Wikipedia: Bahaizmus <https://sk.wikipedia.org/wiki/Bahaizmus>.

Wikipedia: Cirkev bratská https://sk.wikipedia.org/wiki/Cirkev_bratská.

Wikipedia: Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní https://sk.wikipedia.org/wiki/Cirkev_Ježiša_Krista_Svätých_neskorších_dní.

Wikipedia: Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť https://sk.wikipedia.org/wiki/Evanjelická_cirkev_metodistická_Slovenská_oblasť.

Wikipedia: Jehovovi svedkovia https://sk.wikipedia.org/wiki/Jehovovi_svedkovia.

Wikipedia: Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike https://sk.wikipedia.org/wiki/Náboženská_spoločnosť_Jehovovi_svedkovia_v_Slovenskej_republike.

Wikipedia: Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku https://sk.wikipedia.org/wiki/Reformovaná_kresťanská_cirkev_na_Slovensku.

Wikipedia: Starokatolícka cirkev https://sk.wikipedia.org/wiki/Starokatolícka_cirkev.

Wikipedia: Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike https://sk.wikipedia.org/wiki/Ústredný_zväz_židovských_náboženských_obcí_v_Slovenskej_republike.

Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/-/SK/ZZ/1991/308/20170301.html>.

Zákon č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/346/20190101>.

Analýza stavu účelových zariadení cirkví a náboženských spoločností a ďalších subjektov zriadených cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú obdobné činnosti ako mimovládne neziskové organizácie

Vydalo: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky/Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Autori: Mária Milková, Alžbeta Neuschlová

Grafické spracovanie: Marcel Hofer

Obálka: Lucia Lacika

1. vydanie

Bratislava 2021

ISBN 978-80-89051-80-9

Zdieľaním a šírením informácií z tejto publikácie podporíte rozvoj občianskej spoločnosti. Ďakujeme.